

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadósért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” igazgató-választmányának ugyis mint a „Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetsége” végrehajtó-bizottságának

1906. évi okt. hó 23-án (kedden) d. e. 10 órakor a „Köztelek” új székházában (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. szám alatt) tartandó

III. rendes ülésére.

(Tárgysorozatot lásd a „Köztelek” 79. számában.)

Kérelem.

A *Köztelek* június hó 23-án megjelent számával gyűjtőiveket küldöttünk szét egyesületünk tagjai és a lap előfizetőinek címére, azon kérelmünk kapcsán, hogy néhai *Károlyi Sándor* grófnak emelendő szoborra adományokat gyűjteni, illetve az e célra szánt adományaikat a gyűjtőivek kíséretében az OMGE. pénztárához beküldeni sziveskedjenek.

A mai napig még igen sokan nem küldötték vissza a szóbanforgó gyűjtőiveket, miért is azon tiszteletteljes kérelemmel fordulunk egyesületünk t. tagjaihoz és a lap előfizetőihez, hogy a magyar gazdák Istenben boldogult nagyevű vezére emléket megörökítendő szoborra szánt adományaikat — amennyiben eddig azt nem tették volna — mielőbb az OMGE. pénztárához beküldeni sziveskedjenek.

A gróf *Károlyi Sándor* szoborbizottság.

Károlyi Sándor gróf szoboralap javára, október hó 13-iki kimutatásunk óta az alanti adományjegyzések történtek:

Délvidéki Földmívelők G. E. gyűjtőívén: Délvidéki Földmívelők G. E. 10 K., Blaskovics Ferenc 10 K., Wittmann János 10 K., Guth Ottó 2 K., Klein József 2 K., S. hipper Gyula 2 K., Dold István 2 K., Vázsony Emil 2 K., összesen	40—
Hertelendy Ferenc gyűjtőívén: Hertelendy Ferenc 30 K., Malatinszky Ferenc 10 K., Szűcs Dezső 10 K., Zalavármegyei G. E. 100 K., Tosch N. 2 K., Ederer Nándor 1 K., Cséby Árpád 50 f., Horváth Jenő 50 f., Németh Jenő 50 f., Balatoni takarékpénztár 2 K., Csöndes János 10 K., Tapolezai takarékpénztár 2 K., Takács Jenő közjegyző 10 K., Ley József plébános 5 K., Svastics Gyula 1 K. 50 f., Glaser Sándor 5 K., összesen	190—
Ivánka Oszkár	100—
Hunyady László gróf	100—
Keczer Miklós	100—
Jakabfali hitelszövetkezet	13-40
Lossonezy Gyula	20—
Sigray gróf	100—
Meszélyi Pál	100—
Paikovics Viktor	60—
Csoknyai hitelszövetkezet	4—
Szakoleza város	5—
Sárosvármegyei G. E. gyűjtőívén: Sárosvármegyei G. E. 50 K., Piller Kálmán 10 K., Lukovics Aladár 10 K., Pécsy Elek 10 K., Kirchmayer Nándor 10 K., Árdó Alfréd 10 K., Kuhmayer Gerő 10 K., összesen	110—
Vizlendvay Sándor gyűjtőívén: Nagykanizsai Gazdakör 25 K., Elek Ernő 20 K., ifj. Deutsch Lajos 5 K., Kafka László 2 K., Csinyat János 1 K., Szekeres József dr. 5 K., Lendler Antal 5 K., Dauscha Ottó 2 K., Vizlendvay Sándor 10 K., összesen	75—
Összesen	1017-40
Mult heti kimutatásunk összege	25229 44
Főösszeg	26246-84

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvény revíziója.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-cikk végrehajtásánál észlelt tapasztalatok arra indították a földmivelségi minisztert, hogy revízió alá vegye e törvényt és hiányosságait pótolja.

A miniszter felkérte egyesületünket, hogy részletesen kifejtjük e törvénynek a gyakorlati életben tapasztalt hiányait és meg nem felelő intézkedéseit s javaslatot terjesszünk be arra vonatkozólag, hogy mely kívánalmak támasztanak a gazdaközönség részéről a törvény revízióját illetőleg.

Hogy a miniszter kívánságának a legmesszebbmenőleg eleget tehezzünk s kiemboríthassuk a törvény mindazon rendelkezéseit, melyek a gyakorlati életben be nem váltak, viszont megjelölhessük a törvény azon hézagait és hiányosságait, melyek pótlása mulhatatlanul szükséges, szóval, hogy oly alapos javaslatot tehezzünk, melynek alapján a szóban forgó törvény módosíthatván, a gyakorlati életben teljesen be fog válni: azzal a kérelemmel fordulunk egyesületünk minden egyes t. tagjához, sziveskedjék a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvényre a gyakorlatban szerzett tapasztalatait velünk közölni, esetleg annak mikénti revíziójára vonatkozó kívánságait kifejtteni, hogy ezek figyelembevételével dolgozhassuk ki a földmivelségi miniszteriumhoz beterjesztendő javaslatunkat.

Budapest, 1906 október 13.

Rubinek Gyula s. k.,
igazgató-helyettes.

Állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály ülése.

(1906. október 15.)

Jelen voltak: *Tormay* Béla elnöke alatt *Bolla* Mihály, *Csitary* Béla, *Emödy* József, *Fenyvessy* Adolf, *Fischl* Lipót, *Hutyra* Ferenc dr., *Keller* Gyula, *Kovács* Imre, *Leidenfrost* Aurél dr., *Málnássy* N., *Melly* Béla dr., *Nagy* Dezső kir. tanácsos, *Pókay* Dezső, *Propper* Samu, *Suhajda* István dr., *Szabó* Jenő, *Szily* Tamás, *Ujhelyi* Imre. Az egyesületi tisztviselőkar részéről *Rubinek* Gyula igazgatóhelyettes és *Jeszenszky* Pál titkár, mint előadó.

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 31. szám

Borértékesítő-osztályt

szervezett, mely a bortermelő gazdaközönség szolgálatára áll.
Kiterjedt összeköttetések a bel- és külföldi vevőkkel.

— — — Hüen mintázott ajánlatok kéretnek. — — —

Mai számunk 28 oldal.

A szakosztály újraalakulása.

Tormay Béla elnök tartalmas beszéd kíséretében megnyitja az ülést, kiemelve a szakosztály működésének fontosságát. Jelenti, hogy az elnökség megbízatása lejárt s hogy a szakosztálynak ujja kell alakulnia és új elnökséget választania. Mint sajnálatos körülményt hozza a szakosztály tudomására, hogy **Pirkner** János eddigi alelnök nagymérvű más elfoglaltsága miatt akadályozva lévén ezen tisztséget a jövőben betölthetni, levélben bejelentette lemondását a szakosztály alelnöki tisztségéről.

A szakosztály **Pirkner** János alelnök lemondását sajnálatlaltal veszi tudomásul.

Rubinek Gyula javaslatára a szakosztály egyhangulag újból **Tormay** Bélát választja meg elnökévé.

Tormay Béla elnök megköszöni a megnyilvánult bizalmat s az elnöki széket elfoglalja. Javaslatára a szakosztály alelnökül újból **Hutyra** Ferenc dr.-t és a lemondott **Pirkner** János helyébe **Teleki** Arvéd gróft választja meg.

Szakosztály kebelébe tartozó bizottságok megalakítása.

Jeszenszky Pál titkár javaslatára a szakosztály a kebelébe tartozó 4 bizottságot a következőleg alakította meg:

1. **Lóvásárelőmozdító-bizottság.** Elnök: **Zoltán Elek**, tagok: **Fenyvessy** Adolf, **Hoyos** Miksa gr., **Jeszenszky** Pál, **Kisfaludy** Sándor, **Kovács** Sebestyén Endre, **Lossonezy** Mihály, **Luczenbacher** Miklós, **Somssich** Andor, **Somssich** Géza gróf, **Somssich** Miklós, **Schiller** György, **Szapáry** Iván gróf.

2. **Lótenyésztési bizottság.** Elnök: **Andrássy** Sándor gr., alelnök: **Desseuffy** Emil gróf; tagok: **Chernel** György dr., **Desseuffy** Aurél gr., **Hammersberg** Jenő, **Károly** Rezső, **Kovács** Sebestyén Endre, **Lónyay** Géza, **Lossonezy** Mihály, **Luczenbacher** Miklós, ráthonyi **Reusz** Henrik, **Suhajda** István dr., **Széchenyi** Aladár gróf, csepei **Zoltán** Elek.

3. **Tenyészállatváltás-tervező bizottság.** Elnök: **Tormay** Béla, tagok: **Bathó** Ferenc, **Berzevics** Zsigmond, **Bernrieder** János, **Fenyvessy** Adolf, **Hutyra** Ferenc dr., **Jeszenszky** Pál, **Küszler** Henrik, **Libits** Adolf, **Lónyay** Géza, **Mayer** Pál, **Meskó** Pál, **Monostori** Károly, **Nick** Ede, **Pirkner** János, **Rátz** István dr., **Renner** Gusztáv, ráthonyi **Reusz** Henrik, **Riedl** Kálmán, **Rodiczky** Jenő dr., **Schiller** György, **Sierlán** János, **Szell** Kálmán, **Szily** Tamás, **Ugron** Zoltán.

4. **Tejgazdasági bizottság.** Elnök: **Pirkner** János, tagok: **Inkey** Pál báró, **Bogdányi** Mór, **Harkányi** János báró, **Hutyra** Ferenc dr., **Jeszenszky** Pál, **Koerfer** István dr., **Küszler** Henrik, **Latinovics** Géza, **Sierlán** János, **Szekely** Salamon dr., **Szily** Tamás, **Ujhelyi** Imre.

A napirend következő pontja:

Szabályrendelet-tervezet a szarvasmarhák gümőkórja elleni védekezés tárgyában.

Jeszenszky Pál előadó: Tisztelt szakosztály! A földmivelésügyi miniszter egy rendelettervezetet kíván életbe léptetni a szarvasmarhák gümőkórja, illetve a tuberkulinozások tárgyában, ezt megelőzőleg azonban egyesületünk

véleményét kéri ki. Mindenekelőtt hangsúlyozandónak tartom, hogy a rendelettervezet fakultatív, tehát nem kötelező jellegű, vagyis a rendeletben foglalt határozmányok csak azokra fognak kötelezőkké válni, akik a kilátásba helyezett állami támogatás mellett állatállományukat a gümőkór ellen megvédeni, illetve a gümőkórtól mentesíteni kívánják.

Mielőtt a rendelettervezet részletes ismertetésére áttérnék, általánosságban utalok arra, hogy amint a nyugati államokban, úgy sajnos, hazai állatállományunkban is a gümőkór meglehetősen nagy mértékben van elterjedve s különösen el van terjedve a baj az erre nagyobb mértékben hajlamos nyugati fajták között. Az állatoknak intenzívebb kihasználása és természetellenes tartása nagy mértékben teszi hajlamosá a jószágot a gümőkór iránt és különösen az állandó istállózás az, amely ezt leginkább előmozdítja.

A baj ellen kétségkívül az volna a legmegfelelőbb és legtermészetesebb védőeszköz, hogyha az állatokat természetes tartásban részesítenénk, vagyis hogyha állandóan a legelőn tartanánk. Legelőink azonban nagy mértékben megfogytak s egyrészt ez a körülmény, másrészt a modern tejgazdasági üzem is jóformán kizárja ennek a védekezési eszköznek a keresztülvitelét. Más módot kell tehát a gümőkór elleni védekezésre találni s ez a védekezési mód a nyugati államokban évek óta már alkalmazásra talált. Aki a dolog iránt érdeklődik, tájékozva van arról, hogy nálunk Magyarországon is folyik a védekezés a gümőkór ellen mesterséges módon, de tudjuk azt is, hogy a védekezésnek ez a formája még meglehetősen szűk körre terjed, s inkább csak egyes nagyobb uradalmak honosították azt meg saját jól felfogott érdekükben. A mesterséges védekezés a tuberkulinozások segítségével történik. A tuberkulin ugyanis oly szer, amelynek alkalmazásával az állatok gümőkórja felismerhetővé válik abban az esetben is, hogyha az állatban a gümőkór még csak kis mértékben van jelen és más módon még egyáltalán fel nem ismerhető. Ez egy igen fontos és előnyös tulajdonsága a tuberkulinnak, mert a gümőkór igen lassan fejlődik, évek telnek el, amíg külsőleg is észrevehetővé válik s a lappangásnak ezen ideje alatt a gümőkóros állat folytonosan fertőzhet és terjesztheti a bajt. A tuberkulin a beoított állatoknál reakciót, hőemelkedést idéz elő, míg egészséges állatoknál ez a reakció nem következik be. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni azt a tapasztalati tényét, — legakább beszerzett adataim ezt bizonyítják, — hogy a tuberkulin-oltás egészséges állatoknál is idéz elő reakciót. Beszerzett adataim szerint ugyanis úgy áll a dolog, hogy az első ízben ojtott állatok közül egy nagy perezent az első ojtást 6 hónappal követő második ojtásnál nem reagál, ami azt jelenti, hogy az első ojtásnál a reakció az állatok egyéb baja vagy indiszpozíciója folytán következett be. En e tekintetben saját tapasztalatomból nem beszélhetek, mert nincs gyakorlatomban ebben a dologban, de éppen ezért tartottam

kötelességemnek nagyobb tehenészetekből a szükséges adatokat bekérni, amelyekre támaszkodva fogom előterjesztéseimet megtenni.

Azt a körülményt, hogy az első ojtásra az egészséges állatok közül is elég nagy százalék reagál, igen figyelemreméltónak tartom abból a szempontból, hogy az első ojtás eredménye alapján semmiképpen sem szabad az állatot valami eltérő állattól értékeléssel megbélyegezni és mint tenyészállatot értékeléssel tenni, amint ezt a rendelet-tervezet egyik pontja megkívánja.

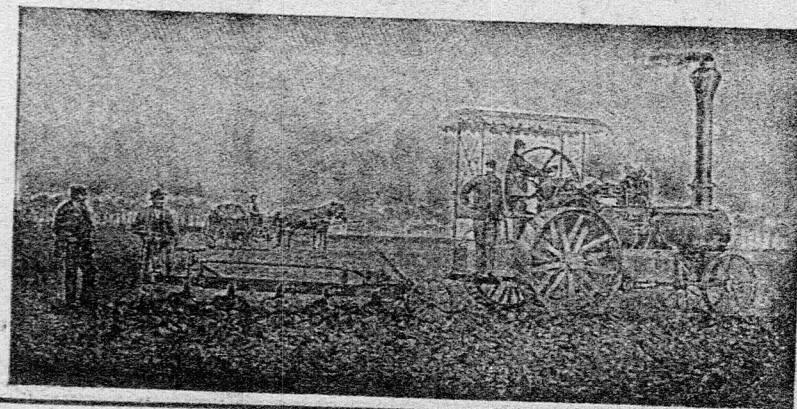
Amint már voltam bátor jelezni, a gümőkór elleni védekezés nálunk még elég szűk körre szorítkozik. Hogy a védekezésnek ez a módja eddig szélesebb körben nem terjedt el, annak oka abban van, hogy nem volt semmiféle olyan eszköz, amelylyel ez a védekezési mód valamiképp előmozdítható lett volna. Az OMGE., amennyire erejében állt, szintén igyekezett a tuberkulin-oltás igénybevételét általánosítani. Méltóztatnak tudni, hogy a tenyészállatváltási díjazásoknál az az uzus divik, hogy egyébként egyenlő minőség mellett, a díjak odaítélésénél előnyben részesül az az állat, melyről tulajdonosa beigazolja, hogy gümőkór ellen beoítottán nem reagált. Kétségtelen, hogy a Hutyra ömeltősége által ajánlott ezen díjazási eljárás valamelyest előmozdította a tuberkulinozások alkalmazását, de mint említettem, kétségtelen az is, hogy a gümőkór elleni védekezés nálunk mégis igen szerény keretek között mozog. Épp ezért az OMGE. fel is írt annak idején a földmivelésügyi kormányhoz, hogy találjon módot az ojtások általánosabbá tételére. Amint a rendelet-tervezet mutatja, a kormánynak a szándéka eziránt megvan. Hogy a tervezett módon lehetséges lesz-e a gümőkór-irtásnak ezen mesterséges módját elősegíteni és általánosabbá tenni, azt a rendelet-tervezet megismertetése után a szakosztály lesz hivatva megállapítani. Én csak arra utalok, hogy az idei költségvetés szerint az „Allategységügy” főcím alatt 53.869 korona több kiadás van felvéve a múlt évi budgethez képest, amely összeg egyrészt arra szolgál, hogy az állategységügyi szolgálatban alkalmazottak kedvezőtlén előléptetési viszonyai ezzel szanáltassanak, másrészt, hogy az összegnek fennmaradó része a gümőkór-irtás költségeire fordíttassék. Azt hiszem, hogy 53 ezer korona oly esekély összeg, melyet a czél érdekében jelentékenyen emelni fog kelleni.

Leszek bátor ezek előrebocsajtása után áttérni a rendelet-tervezet ismertetésére:

1. A czél a gümőkór elleni védekezés, az eszköz a tuberkulin és az ojtás. A kormánynak az a szándéka, hogy mindazokat az állattulajdonosokat, akik saját jószántukból, tehát nem kényszerből, tuberkulinozások révén állataikat a gümőkórtól mentesíteni kívánják, bizonyos támogatásban részesítse. Miből áll ez az állami támogatás? A miniszter ingyen bocsájítja rendelkezésre az ojtáshoz szükséges tuberkulint az állattulajdonosnak és egyúttal az ojtást és az azzal járó ellenőrzési munkákat saját tárczájának terhére m. kir. állatorvosokkal végezteti, ezenkívül állami kártalanításban részesíti az

Uj! Egygéprendszerű gőzszántás. Uj!

(egy ület fogó 7 vasú ekével)
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka!

Referenciák: (ugyanott állandóan üzembn)

Gróf Csekonicz Endre zombolyai uradalma.
Fejérváry Géza, cs. kir. kamarás, nagybirtokos, Nagykeszi, Komárommegye.
Dreher-uradalom, Vaál, Fehérmegye.
Gróf Vigyázó Sándor uradalma Pusztá-Mikla, Pestmegye.
Báró Solymossy Jenő kisterennei uradalma.
Komárommegyei Gazdasági Egyesület, Komárom. stb., stb.

Egyedüli gyártója:

Az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.
Budapest, VI. kerület, Váci-ut 19.

állattulajdonosok számára, amelyekre támaszkodva fogom előterjesztéseimet megtenni.

Ezzel a körülményt, hogy az első ojtásra az egészséges állatok közül is elég nagy százalék reagál, igen figyelemreméltónak tartom abból a szempontból, hogy az első ojtás eredménye alapján semmiképpen sem szabad az állatot valami eltérő állattól értékeléssel megbélyegezni és mint tenyészállatot értékeléssel tenni, amint ezt a rendelet-tervezet egyik pontja megkívánja.

Amint már voltam bátor jelezni, a gümőkór elleni védekezés nálunk még elég szűk körre szorítkozik. Hogy a védekezésnek ez a módja eddig szélesebb körben nem terjedt el, annak oka abban van, hogy nem volt semmiféle olyan eszköz, amelylyel ez a védekezési mód valamiképp előmozdítható lett volna. Az OMGE., amennyire erejében állt, szintén igyekezett a tuberkulin-oltás igénybevételét általánosítani.

Méltóztatnak tudni, hogy a tenyészállatváltási díjazásoknál az az uzus divik, hogy egyébként egyenlő minőség mellett, a díjak odaítélésénél előnyben részesül az az állat, melyről tulajdonosa beigazolja, hogy gümőkór ellen beoítottán nem reagált. Kétségtelen, hogy a Hutyra ömeltősége által ajánlott ezen díjazási eljárás valamelyest előmozdította a tuberkulinozások alkalmazását, de mint említettem, kétségtelen az is, hogy a gümőkór elleni védekezés nálunk mégis igen szerény keretek között mozog. Épp ezért az OMGE. fel is írt annak idején a földmivelésügyi kormányhoz, hogy találjon módot az ojtások általánosabbá tételére. Amint a rendelet-tervezet mutatja, a kormánynak a szándéka eziránt megvan. Hogy a tervezett módon lehetséges lesz-e a gümőkór-irtásnak ezen mesterséges módját elősegíteni és általánosabbá tenni, azt a rendelet-tervezet megismertetése után a szakosztály lesz hivatva megállapítani. Én csak arra utalok, hogy az idei költségvetés szerint az „Allategységügy” főcím alatt 53.869 korona több kiadás van felvéve a múlt évi budgethez képest, amely összeg egyrészt arra szolgál, hogy az állategységügyi szolgálatban alkalmazottak kedvezőtlén előléptetési viszonyai ezzel szanáltassanak, másrészt, hogy az összegnek fennmaradó része a gümőkór-irtás költségeire fordíttassék. Azt hiszem, hogy 53 ezer korona oly esekély összeg, melyet a czél érdekében jelentékenyen emelni fog kelleni.

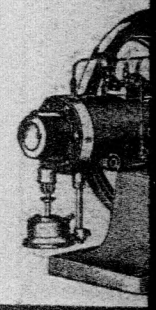
Leszek bátor ezek előrebocsajtása után áttérni a rendelet-tervezet ismertetésére:

1. A czél a gümőkór elleni védekezés, az eszköz a tuberkulin és az ojtás. A kormánynak az a szándéka, hogy mindazokat az állattulajdonosokat, akik saját jószántukból, tehát nem kényszerből, tuberkulinozások révén állataikat a gümőkórtól mentesíteni kívánják, bizonyos támogatásban részesítse. Miből áll ez az állami támogatás? A miniszter ingyen bocsájítja rendelkezésre az ojtáshoz szükséges tuberkulint az állattulajdonosnak és egyúttal az ojtást és az azzal járó ellenőrzési munkákat saját tárczájának terhére m. kir. állatorvosokkal végezteti, ezenkívül állami kártalanításban részesíti az

Következik a legfontosabb ojtásra reagáló állatok gyanúja kapcsoltatásával tényre utalni, től beérkezett egészséges állatok első ojtásán nem reagáltak bizonyulnak. jobb fejűek képzelhetek magat annál első reagálás anyagot értékellemmel a ter javasolom, h ojtásra legyen bélyegezni, h követőleg egy s csupán az el bélyeggel s

A 4. pont s reagált szarvas

Woham

szenvet egyuttal tőgygümőkőros is. A közvágó-híd statisztikája alig fél %-ot mutat ki, úgy, hogy ennek megfelelőleg az ország területén 6-7 ezerre tehető a tőgygümőkőros tehének száma. Azonban nálunk ezeket nem jelentik be, míg Dániában, ahol 1898 óta kötelező az irtás, az állatállomány 1 millióra rug, az állatorvosi szolgálat igen jó s a kisgazdáknak is nagy az intelligenciája, évi 400-600 között mozog a tőgygümőkőros tehének száma. Dániában körülbelül 100,000 K.-t vesz igénybe az irtás, míg nálunk az első évben 50,000 K. is elégséges volna.

Egy másik megjegyzésben a kártalanítási összeggel kívánok foglalkozni. A rendeltetvézet a tulajdonosokat 50%-os kártalanításban kívánja részesíteni, de nem mondja ki, vajjon a husrészeken kívül, vagy ezek befoglalásával. Így tehát két eset lehetséges. Lehetséges, hogy az állatot egészen elkobozzák, amire gyakran lesz szükség, mert tőgygümőkőrt csak már súlyosan beteg tehének szoktak kapni, de lehetséges, hogy a kisajátított tehén husa fogyasztásra még alkalmas lesz. Meltányos volna, hogy nagyobb kártalanítási összeg adassék akkor, amikor az állat egészen elkoboztatik, mint oly esetben, amikor husa még élvezhető és értékesíthető. Előbbi esetben meltányos volna, hogy a kártalanítási összeg lehetőleg megközelítse az elkobzott állat értékét s tekintettel arra, hogy az állat bőre is értékesíthető, 90 százalék kártalanítást tartanék meltányosnak; míg hogyha a hus értékesíthető, az állat értékének 1/3-része is megfelelő kárpótlás volna. Ez különben a Dániában követett eljárás, ahol ezt a kártalanítási arányt megfelelőnek tartják. Így módon tehát a tulajdonosnak nincs oka félni attól, hogy bejelentés esetén súlyos veszteségei támadnának, mert jószágának értékét megközelítőleg megkapja, sőt olyankor, amikor az állat husát értékesítheti, még jobban is jár, mintha azt rendes uton adná el. Ez serkenteni fogja a beteg állat mielőbbi értékesítésére.

A tőgygümőkőrosnak felismert állat levágására az előadó által javasolt 8 hónapi határidőt tulságos hosszúnak találom. Ebben az esetben ugyanis oly betegségről van szó, amely már külső jelekben is nyilvánul, a betegség tehát már nagyon előrehaladott stádiumban, folytonos előhaladásban van, úgy, hogy az ilyen állatok sorvadnak s ha nem is lehet kívánni, hogy az ily állatokat a gazda azonnal eltávolítsa, de ezt a határidőt, minden sérelem nélkül, sőt a tulajdonos érdekében, rövidebbre, 3-4 hónapra kell szabni; ez az idő elegendő arra, hogy a tulajdonos, amennyire lehet, feljavítsa állatját s akkor adja el, amikor a konjunkturák kedvezőek.

A tuberkulin reakciója tekintetében meglepetéssel hallottam előadó urnak azon nézeteit, melyek szerint arra egészséges állatok is reagálnak. A most már egészen egybehangzó tapasztalatok szerint, amelyekhez kétség egyáltalán nem fér, a tuberkulinra határozottan, jellemzetes módon egészséges állatok sohasem reagálnak. Megtörténhetik azonban az, hogy valamely állat, amely ma reagál, bizonyos idő múlva reakciót nem mutat. De nem azért, mert ma egészséges, hanem azért, mert a kőros

folyamat benne megállapodott. A dolog lényegére nézve ez körülbelül mindegy, de kötelességemnek tartom ezt jelezni, mert valóban a reakció elmaradása nem feltétlenül biztos, de az illető állat kizárólag akkor mutat reakciót, ha gümőkőros anyagokat tartalmaz.

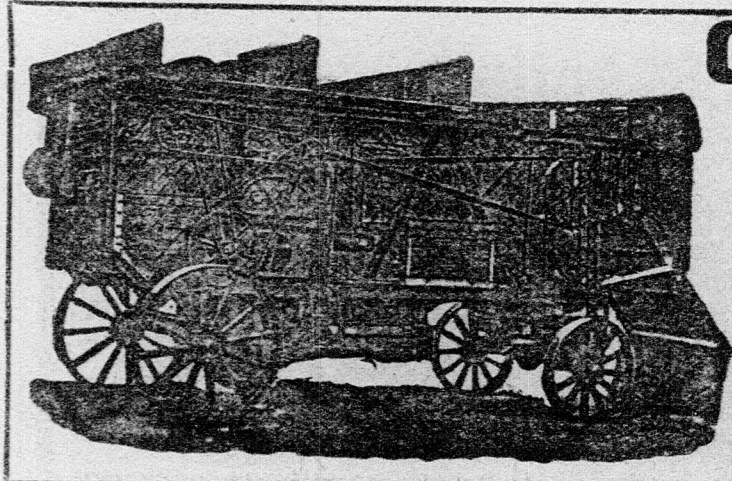
Felmerül tehát az a kérdés, mi történjék ezekkel az állatokkal? Mindenesetre szükséges őket elkülöníteni. Ami pedig a jegyzést illeti, nem tartom szükségesnek, hogy bárreagáló, de egészségesnek látszó állatok feltűnő bélyeggel ellátásának, mert elvégre is ezek évekig jó kondícióban maradhatnak. Elég a fültetoválást alkalmazni, hogy az, aki ért hozzá, észrevehesse a jelet s az ellenőrzés is lehetséges legyen s a gazda érdekeit is megvédjük annyiban, hogy megóvjuk esetleg szép állatját az elcsufítástól. Ugy gondolom, legjobb volna kétféle bélyeget alkalmazni: az egyiket még egészségesnek látszó, de reagáló állatokra, a másikat, ezt már feltűnő módon, olyanokra, amelyeken a *betegség külső jelei* is már mutatkoznak. Az előbbi esetben a tulajdonos az illető, kevésbé feltűnő bélyezett állatot használhatja tenyésztési célokra, csak időközönként állatorvosi vizsgálatra volna kötelezendő. Ha az állatorvos látná, hogy az állatban a betegség fejlődőben van, alkalmazná rá a feltűnő bélyeget s kitűzné a határidőt a levágásra. Így módon azt hiszem, eleget tettünk volna az egészségügy követelményeinek s a tulajdonos érdekeinek. Ellenben nem tartom szükségesnek záros határidő kitűzését olyan állatok levágására, amelyek csak tuberkulin-reakció alapján vannak gyanúsítva. Az ilyen állatok nemcsak 3 esztendeig, hanem ennél tovább is hátrány nélkül tarthatók. Ha gondoskodás történik, hogy a tulajdonos az ilyen állat állományából eltávolítja, ha el nem adja, ezzel a bajt nem terjeszti, úgy a többiek-től elkülönítve addig maradhat a tulajdonos birtokában, amíg ez jónak látja. Ahhoz a magam részéről is hozzájárulok, hogy a tulajdonosnak, aki a tuberkulózisba állami támogatás mellett belekezd, erre később jogot formálhat, feltéve, hogy elvállalt kötelezettségeinek pontosan meg is felelt. A javaslat utolsó pontját részemről kissé aggályosnak találom, amennyiben ez prémium volna azokra nézve, akik a tuberkulózist, szeparálást és a többi teendőket végrehajtják. Azt hiszem, nem helyes az a felfogás, hogy a tulajdonos ezen eljárások által terheket vállal magára, vannak ugyan kötelezettségei, de a maga érdekében, mert ha módjában áll, hogy állatállományából a beteg állatokat kiküszöbölje, a fertőzötteket elűntesse, ebből neki lesz a legtöbb haszna s csak azután a közérdeknek. Igaz, hogy momentán hátránya lesz, de akkor minden befektetést ennek lehetne tekinteni. Ez pedig befektetés, amely meghozza kamatait, mert ha a dolog nem így állna, úgy a nagyobb uradalmak nem tennék ezt önszántukból, pedig megteszik s az eredményekkel teljesen meg vannak elégedve, amint éppen Ujhelyi tanár ur bőséges adatokkal bizonyíthatja, hogy a tuberkulózis finansziális szempontból mennyire rentabilis befektetésnek mutatkozott. Ez tehát nem teher s ha még hozzá az illető tulajdonosnak az említett kedvezmény biztosítatnék, ez könnyen visszatetszést szül-

hetne. Mert utóvégre, lehet valakinek egészséges állatja, amelynek talán sohasem volt gümőkőros, a kisgazda is termelhet betegségtől mentes apaállatot és ha ez máskülönbön megfelel, nem volna meltányos a tuberkulózott állatot előnyben részesíteni, csupán azért, mert tulajdonosa megelőzőleg állami támogatást vett igénybe. Ezt tehát külön hangsúlyozni nem tartom célszerűnek, mert könnyen visszatetszést szülhet azon tulajdonosok között, akik kisebb állománynyal rendelkeznek s ezt esetleg tisztán tartották.

Még egy kérdést volnék bátor felvetni. Külföldön, de nálunk is gyakran tapasztalhatni, hogy a gümőkőros terjedésében nagy szerepet játszik tejszövetkezetek által a tulajdonosoknak visszaadott sovány tej, amelyet ezek borjúk s malaczkok etetésére használnak fel. Nálunk a szövetkezetek szaporodása előtt a gümőkőros sertéseknel alig volt ismeretes, azóta pedig erősen terjed, s egy ízben egyik tenyésztő által beküldött 36 sertés közül 19-et kellett a közfogyasztástól elvonni. Az említett tejterméket még azzal szaporítják, hogy a centrifugális gép dobjának belső faláról levakarják s hozzákeverik a lerakódott iszapot, s ezzel etetik a fiatal malaczkot, de a borjút is, ami nem egyéb, mint *mes'erséges befertőzése az állatoknak*. Nagyon kívánatos volna, hogy a tejszövetkezetek örvendetes fejlődését ne kísérelje ez a károsodás a másik oldalon. Ugy látszik, hogy egyszerű tájékoztató közlések nem voltak elegendők arra, hogy az állattulajdonosokat a veszély nagyságára figyelmeztessék, ami most annál inkább számba jön, mert a betegség ezen etetési mód következtében különösen a könnyebben betegedő nemesebb fajták között van mindinkább terjedőben. Kívánatos volna tehát intézkedni abban az irányban, hogy a tejjűjtőtelepek a sovány tejet nem nyersen, hanem legalább 80°-ra felmelegítve, vagyis bacillusmentesen használhassák állataik táplálására. Ez az intézkedés külföldön már bevált, ahol a gazdák maguk minden kényszer nélkül a tejszint is pasztörizálják, ebből készítik a vaját, amely ennél fogva sokkal exportképesebbé válik, mint az, ami nyersanyagból készült. Ennyire azonban ezáltal nem kívánnék menni, erre a gazdák talán maguktól rá fognak jönni nálunk is, de szükséges kimondani, hogy az állatok etetésére szolgáló sovány tej csak megelőzőleg történt pasztörizálása után használhatóssék fel az említett célra. (Általános helyeslés.)

Szily Tamás: Az eddig elmondottak kiegészítése céljából *gyakorlati szempontból* kívánom megvilágítani, hogy az új rendeletről a gyakorlati gazdára mily előnyök s mily hátrányok származhatnak.

Mint gyakorlati gazda sohasem venném igénybe az előterjesztett módon a tuberkulózist állami támogatással. Mert nem nyerek egyebet, mint az állatorvosi költségeket s magát az ojtóanyagot, ami összesen alig tesz ki néhány koronát, míg ennek ellenében félig-meddig ki vagyok szolgáltatva az állatorvosnak. Ennek elkerülésére, ha belátnám is a tuberkulózis előnyeit, azt a saját költségemre fogom végeztetni, viszem az 50-60 koronára terjedő kiadásokat s állataimmal magam rendelkezem.

Graepel Hugó gépgyáros

Marshall Sons & Co. Limited vevőüzeméke.
BUDAPEST, V. ker., Váci-ut 40-48. sz.

Ajánlja: eredeti Marshall-féle gőzlokomobiljait, szabadalmazott kombinált gabona- és lőheracséplőgépeket és szabadalmazott törekrosta- és vaslemezű gépeket. Eddig körülbelül 5000 darabot szállítottam.

Legjobb sikerrel kipróbálva.

Hajlandó vagyok ezen rostát bármely cséplőgéphez 14 napi próbára küldeni és visszafogadni, ha nem jobb mint bármely másfajta törekrosta!

Gazdasági árjegyzéket, törekrosta-leírást, mintát és cséplőgépek leválasztott kivárást ingyen és bérmentve küldök.

TÖREKROSTA
GRAEPEL HUGÓ SZABADALMA

Hogy gyár mozdára, észlelt tejet, s vásárolt tehenei, gazdák későbbi eszközök 100 db 30-at ki az árakat fogom e

Abban uton-mó a gazdák

Ami új én is új nagy akvetkezett országos szervezn len rend aki mint felvilágos kat, ked adnunk, erre csak kezeti kézeteké nines jó 5000-60 készülék mert ezáltal tennők hogy hat miummal

Ujhelyi néhány é miniszter delet-terv nyiben a nél; min menni e mőkőritá el. Elsőső a tőgygüm latához, a kíván, mi oly módon dassék k 90%-a té pénzben; világsana tásában b és így a A lefőző az a meg szólalók a szövetkező szövetkező kénytelene meg van v ban egész mint a k kezetek, a fel napon arra, hog

Gőz
gőzh

Hogy gyakorlatilag igazoljam, mennyi hátránnyal jár momentán a tuberkulózis a gyakorlati gazdára, felhozom a szigetvári uradalomban észlelt azon esetet, hogy az onnan kikerülő tejet, sőt a vaját is a lakosság nem akarta vásárolni, mert híre ment, hogy az uradalom tehenei a tuberkulózisra reagáltak. A magyar gazdák nincsenek abban a helyzetben, hogy későbbi haszon reményében óriási befektetéseket eszközöljenek s üzemükre ezért ráfizessenek. Ha 100 db tehénből álló állományom van s ebből 30-at ki kell selejteznem, a mézsiáros lenyomja az árakat, s az előálló kárt mint gazda nem fogom elviselhetni.

Abban a véleményben vagyok, hogy valami uton-módon, talán megfelelő általánnyal kell a gazdát jószágáért kártalanítani.

Ami a lefőlözött tej pasztörizálását illeti, ezt én is üdvösnek tartom, ennek kivételé azonban nagy akadályokba ütközik. Mintegy 600 tejszövetkezetünk ma gazdátlan valami. Ezeket az országos tejjáosztási felügyelőségnek kellene szervezni, ellenőrizni, tanítani, de ebben egyetlen rendszeresített állás van. Ujhelyi tanár ur, aki mintegy 20—22 tejszövetkezetet vezetett, felvilágosíthat bennünket arról, mily prémiumokat, kedvezményeket kellene a szövetkezeteknek adnunk, hogy ezek a pasztörizálást bevezessék; erre csak akkor lehet gondolni, ha a tejszövetkezetek kérdése érdekében működni, a tejszövetkezeteket ellenőrizni lehet, de rendeleti uton nincs jogunk követelni, hogy a szövetkezet 5000—6000 korona befektetéssel pasztörizáló készüléket állítson fel, jobb erőket alkalmazzon, mert ezáltal számos tejszövetkezetünk fennállítását tennők lehetetlenné. Ismételve hangsúlyozom, hogy hathatós eredményeket csak nagyobb prémiummal lehet elérni.

Ujhelyi Imre: Gümőkórtási javaslatot már néhány év előtt is alkottak a földművelésügyi miniszteriumban, melyhez képest a mostani rendelet-tervezet lényeges különbséget mutat, amennyiben az előbbi jóval többet akart a jelenleginél; mindkét javaslat azonban tovább kíván menni e téren, mint a dánok, akik pedig a gümőkórtás terén igen szép eredményeket értek el. Elsősorban hozzájárulok Hutyra rektor urnak a tőgygümökör gyökere irtására vonatkozó javaslatához, amely tekintetben a rendelet kevesebbet kíván, mint a dánoké. A kártalanítás kérdését oly módon gondolom megoldandónak, hogy mondassék ki, hogy az állat becsértékének 80—90%-a térítetik meg, részint husban, részint pénzben; a rendelet-tervezet nem mondja meg világosan, hogy az állatnak 50%-os kártalanításában benforgalattik-e az állat husa vagy sem és így a tulajdonos nem lehet ezzel tisztában. A lefőlözött tej pasztörizálásának kérdésében az a meggyőződésem, hogy ha az eddigi felszólalók által javasolt módon kívánók a tejszövetkezeteket erre kötelezni, akkor 600 tejszövetkezetünk közül 550-et bezárni volnánk kénytelenek. A külföldön ez az eszme jórészt meg van valósítva, a mi tejszövetkezetekünk azonban egészen más viszonyok között vannak, mint a külföldiek. Erdélyben vannak szövetkezetek, amelyek 150—200 liter tejet dolgoznak fel naponként. Ezek nem rendezkedhetnek be arra, hogy megfelelő gépet felállítsanak. En-

nel a kérdéssel évek óta gyakorlatilag foglalkozom, be kell vallanom, hogy sajnos minden eredmény nélkül. Mert azok a pasztörizáló-gépek, amelyek kevés költség mellett lennének felállíthatók, nem oldják meg a kérdést. Messzebbre kell nyúlnunk ennek a kérdésnek megoldása céljából. *Tessék a tőgygümökört igen szigorúan irtani s akkor nem lesz szükséges, hogy a lefőlözött tejet pasztörizálva adja vissza a szövetkezet.* Ellenben feltétlenül követelendők tartom, hogy a centrifug-izap minden körülmények között megsemmisíthessék s a szövetkezetek ebben a tekintetben ellenőriztessenek, ami könnyen lehetséges s akkor jelentékenyebb lépéssel haladtunk előbbre, mint a pasztörizálás bevezetésének erőszakolásával. Nagyon félek a pasztörizálás kérdését feszegetni, mert tudom, hogy ezzel a tejszövetkezetek ügyét ütnők agyon. Ami a véleményezendő határidőket illeti, azt mondanám, nem szükséges határozottan megállapítanunk, hogy az állatokat mennyi idő alatt irtsuk ki; a dánok sohasem tartották szükségesnek ezt külön megállapítani; míg én, ha mint állatorvos valamely gazdaságban vagyok s azt látom, hogy olyan gümökóros állat is jelen van, amely rövid idő múlva kiirtandó volna, tanácsom a gazdának, hogy ezt mielőbb megtegye. Azonban nagyon kevéssel kívánja az állam kártalanítani a gazdát, aki esetleg hozzá van növe, hogy az ivadékot megtarthassa magának s így nem is várható, ha az akár hosszabb, akár rövidebb idő alatt állatát kiirtsa. Ha valamely állat veszélyes, akkor ajánljuk a gazdának annak kiirtását, vagy pedig kártalanítsuk, hogyha az közveszélyes lehet. A tuberkulinra reagált, de különben klinikailag egészségesnek látszó állatok kiirtását azonban indokolatlannak és károsnak tartom. Én ezzel a kérdéssel 10 és egynehány év óta foglalkozom, vannak tenyészeteim, amelyekben az első vizsgálat alkalmával reagált állatok ma is ott vannak s kívánatosnak tartom, hogy minél tovább ott legyenek, mert szaporításuk által kiváló ivadékokra teszek szert. A reagáló állatoktól lehet egészséges ivadékot felnevelni s károsítani a gazdát, ha kötelezve volna ilyen állatait bizonyos határidőn belül levágni.

Tormay Béla: Mindenekelőtt helyesnek tartanám, ha a t. szakosztály kimondaná, hogy örömmel üdvözi a földművelésügyi minisztert abból az alkalomból, hogy ebben a fontos kérdésben cselekvésre szánta el magát, s hogy ezt az első lépésnek tekinti a ezél elérésére. Részemről a szabályrendelettervezetet Hutyra öméltósága által javaslatba hozott módosításokkal és bővítésekkel ajánlom elfogadásra. Az egészségügy s a gazdaközönség érdekeinek szem előtt tartásával még igen sok lépést látok szükségesnek a megkezdett irányban. A javaslat szerint történő irtást a gazdára nézve nem tartom károsnak, mert ezáltal azt az anyagot távolítja el, amely őt magát, családját, de a közönséget is folytonosan veszélyezteti. S ha ezen idejekorán nem segít, a baj elterjed, oly mérveket ölt, amelyek sokkal nagyobb károsodást, esetleg az egész állatállomány elpusztulását vonná maga után.

Mint említettem, keresni kell az eljárást, amely-

nek segítségével az első lépés után fokozatosan az egész vonalon előbbre haladhatunk. Mindenekelőtt tájékoztatnunk kell a gazdaközönség minél szélesebb rétegeit ezen kérdések fontosságáról, a veszély nagyságáról, az orvoslás módjairól, s erre félt tanfolyamokat, a vándoroktatást, talán a szöszéket is felhasználandónak tartom.

A második lépés, amelyet tennünk kell, hogy tájékoztassuk önmagunkat. Morvaországban német községek egész állatállományukat tuberkulinozzák, hogy lássák ennek hatását s tenyészetük állapotát. Nálunk Hutyra Ferencz dr. és Ujhelyi Imre urak szereztek hervadtatlan érdemeket az annyira fontos vágóhídi statisztika adatainak összegyűjtésével. De menjünk egy lépéssel tovább, 3—5 járásban tuberkulinoztassunk, s meg vagyok győződve, hogy tiszta tenyészeteket is fogunk találni.

Egy további feladatunkat az állatok számára a természetes életfeltételek biztosítása képezi. Magyar vidékeken még kijárója sines a marhának. Az annyira fontos legelőkérdést ne az erdészet intézze, hanem a gazdák maguk dolgozzanak ki szabályrendeleteket s gondoskodjanak azok ellenőrzéséről. Végre pedig határozottan oda kell hatni, hogy mintaterületek jelöltessenek ki, amelynek célja volna gyakorlati utmutatásokat adni a legelőkezelés köréből.

A tenyészet szempontjából igen fontos Ujhelyi tanár urnak azon kijelentése, hogy a tuberkulinra reagáló tehének közül igen sok megmarad éveken keresztül, egészséges borjut nevelnek utána. Hozzájárulok indítványához, hogy az ily tehenet meg kell a tulajdonosnak hagyni. De ha valamelyik gazdának istállójában a többiekre veszélyessé válható állatok vannak, ennek terjedését minden áron meg kell akadályoznunk. Ily szempontból nagy fontossággal bír, hogy a községnek joga legyen a klinikailag megállapított tőgygümökóros teheneket a közkutak használatától távolítani. Hasonlóképpen Ujhelyi tanár urral egyetértve szükségesnek tartom, hogy a bikák, amennyiben az állatorvos kötelező vizsgálat alapján gümökórosoknak ismertettek fel, a köztenyésztésből kivonassanak.

Mély Béla dr.: Csak azért bátorodom felszólalni, mert Ujhelyi tanár a Hutyra rektor felszólalásában foglalt egyik fontos indítványát gyengíteni igyekezett. Az előtünk fekvő javaslatnak habár elsősorban az a célja, hogy az állatállományt a gümökórtól megtisztítsa, mindazonáltal végezze nem lehet más, mint az, hogy az állati termékekből táplálkozó embereket az őket fenyegető bajoktól megvédjük. A nyár folyamán Breier, a vágóhid vezető állatorvosa statisztikai adatokból megállapította, hogy a tüdővész eddig nem tapasztalt mértékben lép fel oly sertésekénél, amelyeket szövetkezetből kikerülő lefőlözött tejjel etettek. Ha ezt tudjuk s ezzel együtt azt is, hogy a sertés husának élvezése által a betegség az emberre is átragad, bűnös cselekményt követnénk el, ha egyfelől a marhaállomány javítása érdekében az előtünk fekvő javaslatot elfogadásra nem ajánlanók, másfelől pedig a ragályt egy másik állományra engednénk átvinni, amely a népesség még nagyobb rétegének képezi elsőrendű táplálékát. Ezért ajánlom elfogadásra azon indítványt, amely szerint lefőlözött tej csak

Gőzcséplőkészletek 2½-től 12 lóerőig, benzinmotorok, szalmaprések gőzhajtásra, aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNÉL

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. szám.

— Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. —

pasztőrízált állapotban legyen sertéshizlalás ezéjaira átengedhető.

Rubinek Gyula: A vita sokkal szélesebb mederben vitattatik meg, mint eredetileg tervezve volt, a mi annak köszönhető, hogy kitűnő szakemberek s gyakorlati emberek vették maguknak a fáradságot, hogy a rendelet-tervezettel behatóan foglalkozzának. Nagyon méltánylom azokat az aggodalmakat, hogy az emberi táplálkozásra nézve elsőrangú érdek a tőgygümőkóros teheneket feltétlenül kiirtani. A táplálékul szolgáló lefölözött tejnek pasztőrízálása, ha nagyobb uradalmaknál nem is fog nehézséget képezni, tejszövetkezeteknél csak úgy lesz keresztülvihető, ha ezek az állatok ingyen megkapják a szükséges berendezéseket. Ezzel szolgálhat tehetősebb közegészségügy, állategészségügy s a gazdaközönség egymással teljesen kapcsolatos érdekeinek. Ami az állatok kártérítési összegét illeti, ha eredményeket akarunk elérni, ebben a tekintetben bőkezűen kell eljárunk. Ezért szükségesnek tartom, hogy a tulajdonos pénz- és húsértékben 100%-át kapja meg az állat értékének. Mert ha a tulajdonos bejelenti a gümőkóros esetet, ez már az esetek legnagyobb részében a betegségnek oly előrehaladott stádiumában lesz, hogy egészen el kell azt kobozni. Hajlandó volnék amellett is állást foglalni, hogy némi kedvezményt adjunk annak, aki a beteg állatot bejelenti s ennek biztosítását a teljes kártérítés. Az állatok értékének megállapítására a megyei gazdasági egyesület, illetve ha ez nincs, az illető mezőgazdasági bizottság által járásonként kinevezett szakbecsüsök volnának hivatva. De mindenesetre egy minimális kártérítési összeget vélnék megállapítandónak a kártérítési alapjaul. Nem fogadom el Hutyra öméltóságát azon indítványát, hogy aki a beteg állatot be nem jelenti, kártérítést ne kapjon, mert ez már az intelligencia egy bizonyos fokát feltételezi. Hozzájárulok azonban azon indítványhoz, hogy az eljárás az ellenőrző állatorvosok jelentése, valamint a gazda önkéntes bejelentése alapján indíttassék meg. A magam részéről is szükségesnek tartom a tuberkulózist igénybevevők számára biztosítani azon szerény előnyt, hogy a köztenyésztési ezélokra szolgáló állatok elsősorban ezektől szerzendők be. Életrevalónak tartom elnök ur öméltóságának a járásonként végzendő kísérletekre vonatkozó javaslatát, mert ha ilyenképp sikerülne gümőkóros teheneket az országban felfedezni vagy kis írtással ilyeneket létrehozni, ez óriási jelentőséggel bírna a köztenyésztésre.

Ujhelyi Imre, Hutyra Ferencz dr., Szily Tamás és Csütary Béla felszólalása után

Jeszenszky Pál előadó teszi meg észrevételeit az egyes felszólalók által felhozottakra s proponálja, hogy a határozati javaslat egyes pontjait vegye részletes tárgyalás alá a szakosztály. Ez megtörténvén, a szakosztály a határozati javaslatot a következőleg szövegezte meg:

1. Általános bejelentési kötelezettsége a tőgygümőkóros állatoknak.
2. Azonnali levágatási kötelezettsége azon állatoknak, melyeken a tőgygümőkórt az állatorvosi és az azt követő bakteriológiai vizsgálat kétségtelenül megállapította. A tőgygümőkóros állatokért adandó állami kártalanítás 90%-a legyen a becserként. A becslés a ragadós

tüdőlob írtásánál érvényben volt alapelvek szerint történjék.

3. Megfelelő elkülönítése s 8 hónapon belül — kártalanítás nélküli — levágatási kötelezettsége azon szarvasmarháknak, melyeken a tüdő, bél vagy nemzőszervek gümőkórja állatorvosi vizsgálat után kétségtelenül megállapított.

4. Megfelelő elkülönítése a tuberkulin-oltásra reagált állatoknak a nem reagáltaktól.

5. A klinikailag megállapítható gümőkóros szarvasmarhák továbbtartás ezéjából el nem adhatók, állami kárpótlás nélkül csak levágásra értékesíthetők.

6. A földmivélsügyi kormány rendeletében megállapítandó fenti kötelezettségek betartása esetén a tenyésztőnek joga legyen a gümőkór elleni további védekezéshez az állami támogatást kívánni, melyet a kormány megadni legyen köteles.

7. A tuberkulin-oltás általánossá tétele érdekében szükséges, hogy a földmivélsügyi kormány elrendelje, hogy a köztenyésztés ezéjaira a jövőben beszerzendő apaállatok elsősorban oly tenyésztőtől vásároltassanak be, akik a kormány közegeinek ellenőrzése alatt teljesítették a gümőkór elleni védekezést, vagy azoktól, akik hatóságilag igazolni tudják, hogy a tuberkulin-oltást már a múltban állatorvosi közreműködés és felügyelet alatt végezték.

8. Járásonként kísérletek tétessenek az állami gümőkórosságának megállapítására.

9. A kisczudák a gümőkór elleni védekezés kérdéséről s eljárásairól téli tanfolyamokon, vándorgyűléseken s minden lehető alkalommal tájékoztassanak.

10. A sorvadó bikák a köztenyésztésből elvonassanak.

11. A földmivélsügyi miniszter a tejszövetkezeteknek tegye lehetővé oly készülékek beszerzését, melyekkel a tej melegítés után bakteriummentessé tehető.

Szabályrendelet-tervezet a husvizsgálat országos rendezése tárgyában.

Jeszenszky Pál előadó: Tisztelt szakosztály! A földmivélsügyi miniszter a husvizsgálat rendezése tárgyában kidolgozott szabályrendeletet egy a hó folyamán megtartandó anketen megvitatás tárgyává kívánja tenni, s a szaktanács-kormányra meghívta egyesületünket. A szabályrendeletet, tekintettel az idő előrehaladottságára, amennyiben az 120 §-ból áll, részleteiben nem tárgyalhatjuk, de nem is szükséges, mert elvi álláspontunkat a husvizsgálat rendezése tárgyában a múlt években már a kormány tudomására juttattuk.

Elvi jelentőségű a szabályrendeletben az, hogy a községek és városok közbiztonságának létesítésére kötelezettenek s a közfogyasztásra kerülő minden néven nevezendő állat levágás előtt és levágás után husuk szakértő által történő kötelező megvizsgálása rendeltetik el.

Szólok javasolja, hogy küldjön ki a szakosztály 3 tagot az anketre, akik a rendeletet át tanulmányozván, gazdai szempontból tegyék meg észrevételeiket a szaktanács-kormányon. (Helyeslés.)

Melly Béla dr.: Tekintettel arra, hogy a rendelet a fővárost érdekl legközelebről, kéri a

szakosztályi kiküldötteket utasítani, hogy a főváros kiküldötteit támogatni sziveskedjenek. A főváros a kérdésnek törvényhozási uton való rendezését, a husnak nyomaték nélkül való kimérését, a hus árának országos, egyöntetű alapon való jegyzését tartaná kívánatosnak, ezenkívül azt is, hogy lóvágóhidakat, mindig csak a község állíthasson fel, magánosoknak erre engedély ne adassék.

Tormay Béla elnök javaslatára a szakosztály ehhez hozzájárul s az országos anketre **Emődý József, Csütary Béla és Jeszenszky Pál** tagokat küldi ki.

Ezzel az ülés véget ért.

Magyar buza és román buza.

A buza évszázadok óta a művelt embernek legfontosabb növényi táplálékát képezi. A múlt század derekán, midőn a táplálkozás kémiaja kibontakozni kezdett, már kezdtek különbséget tenni a buza és buza között s midőn a proteinfélék jóval nagyobb fiziológiai értékét elismerték, elkezdtek a búzát a belőle készült lisztet is proteintartalmával arányosan értékelni: egyben rájöttek, hogy a búzában egy a többi gabonaféléktől különböző proteinféle „a siker” is található, melynek mennyisége és minősége a buza használati értékével szoros összefüggésben van s ebben az időben a magyar búzát, mint legsikerdusabbat, kiváló előszeretettel vásárolták különösen Angliában, mert drágább volt ugyan, de a belőle készült sütemények kitűnők voltak, könnyűségük és foszlóságuk a magasabb izlésű fogyasztók részére ezt kívánatosá tették.

Az által, hogy a folyton terjeszkedő vasuti hálózatok Európának, Ázsiának sőt Amerikának eddig hozzá nem férhető részeit bevonták a világforgalomba, a magyar búzának konkurrensei akadnak, így az oroszországi Taganrog buza, a román és némely amerikai búzafélékben.

Az általam évek óta végzett buzasikérvizsgálatok meggyőztek arról, hogy annak mennyisége elsősorban az éghajlattól és az időjárástól; másodsorban a búzafajtától, a talaj tápanyagkészletétől s egyéb körülményektől függ. Ez az oka, hogy nyirkos hűvös nyárban nálunk sem terem olyan kitűnő buza, mintha a nyár forró s különösen ha az érési időszakban nem jár eső; de másrésztől hasonló kontinentális klímával bíró országokban kedvező időjárás mellett megfelelő magból szükségképpen kell olyan jó búzának teremni, mint a magyar buza. Ez azután az oka, hogy például a szomszédos Romániában és Oroszország némely vidékein a magyar bányai és tiszavidéki búzát vetik és ennek szaporulata valóban némely vidékeken versenyez a magyar Alföldön termelt búzával.

Hogy a buza termesztésének és minőségének fokozásának mily nagy a jelentősége, bizonyítja az, hogy az alkalmazott vegyészek folyó évben Rómában tartott internacionális kongresszusán azon kívánságát fejezte ki, „kéressenek meg az egyes kormányok, hogy a különböző országokban állandó kísérleti telkek létesíttessenek, ahol a búzában és más növényekben természetes és mesterséges termesztését megfigyelni és tanulmányozni lehessen”. Ettől függetlenül a magyar kormány már 1900-ban elrendelte a buzasikér-

vizsgálatokat, jelesztve kefelelymat adnak a 1900., 1901., által 1234, az mazó, román írott terjedel vonatkozó v hasonlítás. összehasonlíth egész területé azon vizsgálat ságok és alkot meghatározva. Legjobb lesz az ugyanazon értékekkel egy

Magyar	...
Román	...
Magyar	...
Román	...
Magyar	...
Román	...

Ezeneken kívül kettőnk által a ségi foka, de így ezt figyelni Zaharia dr. a így a magyar búzával egybe éppen szükség a proteintartalo kedik és esőkke nak jelentékeny (bányai, tiszai) é épp úgy Ganz-fé mint aminőt én bátran összehas

Ezen összead három év köz Romániában a termelt és a l talom minden búzánál s így a is országos átlá román búzánál mert mindig keve mint a román tetében nem is nedvességben lá tenni, mert az mintáját s arat pár hónapra ve száradhatott. A több zsirt és átlá de az eltérés o eltérő elemzési r

≡ Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ≡

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták” len- és heremagtisztító-gépek

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ezévi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám.

1905. évi Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kítüntetve.

Sürgönczim: Kalmár-rostagyár.

A

Alma

Budap

vizsgálatokat, amelynek eddigi eredményei beterve kefelevonásban előttem állanak s alkalmas adnak arra, hogy a román buzáról az 1900., 1901., 1902. évekről Zaharia dr. tanár által 1234, az ország minden vidékéről származó, román buza elemzését magában foglaló írott terjedelmes munkát a magyar búzára vonatkozó vizsgálataim eredményével összehasonlítsam. A két adatgyűjtemény egymással összehasonlítható, mert mindegyik az ország egész területére vonatkozik s körülbelül ugyanazon vizsgálati eljárásokkal ugyanazon tulajdonságok és alkotórészek lettek mind a két esetben meghatározva.

Legjobb lesz tehát, ha a román középértékeket az ugyanazon évben nyert magyar buza középértékekkel egybevetjük.

állíthatjuk a hamutartalomról is. A nitrogénmentes vonadékanyagokban már nagyobb differencia mutatkozik, de minthogy ez számítás útján határozhatjuk meg, nyilvánvaló, hogy ott, ahol több a protein, ott kevesebb marad a nitrogénmentes vonadékanyagokra. Ezen terjedelmes és elismerésre való munkából legyen szabad még a következőket idézni:

A legnagyobb hektolitersúly 1900-ban Romániában 81.03 kg. volt; mi 1900. évben a magyar búzáról 81.09 kg. maximális hektolitersúlyt találtunk: 1901-ben Romániában 77.71 kg., Magyarországon 81.22 kg.; 1902-ben a román buza maximális hektolitersúlya 81.47 kg.-ot, a magyar csak 80.99 kg.-ot mutatott s így az 1902. évi rendkívül gyenge búzáktól eltekintve ebben is megelőztük a román búzákat.

	1000 szem súly grm.	Hektoliter súly kg.	Nedvesség %	Protein %	Nyers zsir %	Nyers rost %	Nyers hamu %	N.-mentes vonadék %
1900. év:								
Magyar	31.42	77.17	12.61	13.16	2.05	2.54	1.73	67.91
Román	32.95	77.08	13.09	11.50	1.60	2.08	1.71	70.02
1901. év:								
Magyar	29.38	76.47	13.54	14.37	2.05	2.47	1.73	65.77
Román	31.54	76.58	12.67	12.52	1.55	2.15	1.88	69.23
1902. év:								
Magyar	31.42	77.70	14.57	11.86	1.94	2.00	1.58	68.04
Román	36.45	79.03	12.19	10.77	1.51	2.14	1.73	71.66

Ezen kívül meg lett határozva mindkettőnk által a buza aczélessága avagy lisztességi foka, de más és más eljárás szerint s így ezt figyelmen kívül hagyni célszerű volt. Zaharia dr. a sikért nem határozta meg s így a magyar buza sikértartalmát a román búzával egybevetni nem lehetett, de ez nem is éppen szükséges, mert hiszen a sikértartalom a proteintartalommal rendszerint paralell emelkedik és eszik. Érdekes, hogy a román búzáknak jelentékeny része szintén magyar eredetű (bánati, tiszai) és a lisztnek előállítására Zaharia épp ugy Ganz-féle kísérleti hengerezéket használt, mint amint én használtam s így eredményeink bátran összehasonlíthatók.

Ezen összeállítás azt mutatja, hogy ezen három év közül egy Magyarországon, mint Romániában a legkevesebb jó buza 1902-ben termelt és a legjobb 1901-ben. A proteintartalom minden esetben magasabb a magyar búzáé, s így a magyar buza sikértartalmának is országos átlagban nagyobb kell lennie a román búzáénál. A magyar buza apróbb szemű, mert mindig kevesebbet nyom belőle 1000 szem, mint a román búzából. A hektolitersúly tekintetében nem igen mutatkozik különbség; a nedvességben látszó eltérést nem érdemes szóvá tenni, mert az attól függ, ki hol tartotta el mintáját s aratás után mindjárt vagy reá egy pár hónapra vette munkába, amikor már kiszáradhatott. A magyar búzában valamelyessel több zsir és átlagban több nyers rostot találok, de az eltérés oly csekély, hogy talán csak az eltérő elemzési módnak tulajdonítható, ugyanezt

Ha a proteinyagokat szárazanyagra számítjuk, s nem a kereskedelmi búzára, mint az az előbbi összeállításban közöltetett, akkor a következő átlagokat nyerjük:

Év	Hekt. súly		Proteinyag		Nedvesség	
	Magyar	Román	Magyar	Román	Magyar	Román
1900	77.17	77.08	15.05	13.24	13.09	12.61
1901	76.47	76.58	16.60	14.34	13.54	12.67
1902	77.70	78.95	13.87	12.26	14.57	12.19

mely számok a magyar buza fölényét siker tekintetében fényesen igazolják.

A buza minőségének számbeli kifejezését oly módon kísérti meg Zaharia dr., hogy a kérdéses buza hektolitersúlyához hozzáadja a kétszer vett száraz proteintartalmát, s kiindulásul azt veszi, hogy ezen számítás mellett egy 76 kgr. hektolitersúlyú és 12% proteintartalmú buza, amely közepes minőséget képvisel, éppen 100 értékegységet ad ki (76 + 2 x 12 = 100) s ilyen módon számítva legjobb minőségének tűnik ki a jászai kerületi buza 110 értékegységgel s legsilányabbnak a mehedinci 98.8 értékegységgel. Ezen számítási mód helyességéről lehetne ugyan vitatkozni, azonban fogadjuk el s állítjuk a magyar búzákat habozás nélkül a román értékmérő mellé.

Az 1900. évi átlagos román buza ennél fogva 103.56 értékegységet, ugyanazon évi magyar buza 107.27 értékegységet mutat; 1901-ben román buza 104.26, magyar buza 109.67; 1902-ben román buza 103.47, a magyar buza 105.44; és hogy a jászai kerületi legjobb buza se maradjon legmagasabb, vessük vele egybe a csanádmegyei búzákat, amelynek hektolitersúlya 15 év átlagában 78.1 kgr., száraz proteintartalma pedig 6 év átlagában 18.11%, amidőn értékszámul a csanádmegyei búzákra, szemben a legjobb román búzával, 114.3 értékszámot kapunk, ami tehát a magyar buza fölényét eléggé világosan bizonyítja.

Igy állván a dolgok, el lehet képzelni felháborodásomat, midőn a „Molnárak Lapja“ f. évi szeptember 1-én megjelent 35. számában Sasvári Ármán közli, hogy a „Curierul Financiar“ egyik legújabb száma egyebek között így ír:

„De egy idő óta emelkedett a magyar mezőgazdák befolyása és most már a román buza nem élvez sem vámmérséklést, sem vámentességet. A malmok nem importálhatták a román búzákat s ennél fogva a magyar liszt elvesztette jó minőségét, vevőit és magas árait. Ezért hanyatlott ez az ipar, ezért csökkentek osztalékai és a munkabérei és ez okozta a sztrájkokat és a vizsalyokat a munkaadók és a munkások között.“

Ezen vakmerő nyilatkozat nem áll egyedül. A botosáni kereskedelmi kamara legújabb évi jelentése a következőket mondja:

„El van ismerve, hogy minőség tekintetében hi-jének maximális súlyánál, sikerbőségénél és minőségénél fogva a moldvaországi buza, de kivált az, amely a botosáni és dorohui kerületekben terem, ideális buza. Súlyja nagyobb, mint a világ legjobb búzáinak, az amerikai Hard Duluthnak és a magyar Tiszavidékének sulya.“

Továbbá „az 1900. évi párisi kiállításon tett összehasonlítás alkalmával a Hard Duluth, a világ egyik legjobb búzája, csak 76% lisztet adott, a híres orosz azima buza csak 72.2-et, a mezőtúri magyar buza 73.2-et, míg a moldvai buza 78%-ot, tehát 2.88-al többet, mint az amerikai, 6.7-el többet, mint az orosz, 5.7-el többet, mint a magyar buza.“

Továbbá „most már érthető a magyar malmok hanyatlása, az oka nem más, minthogy elmaradt a különleges román buza, nemcsak azért, mert a román buza jobb, de mert a magyar buza mennyisége is csekély a magyar malmok szükségletéhez képest“. Talán szó nélkül hagytam volna ezen tendenciózus kirohanást, ha nem gondoskodtak volna arról, hogy az a Párisban megjelenő „Bulletin des Halles“-ban is napvilágot lásson, mikor a cikkirónak már kezében lehetett Zaharia 1905-ben megjelent munkája. Igaz, hogy a magyar búzákat vizsgálata eredményei ezideig még magyar nyelven sem jelentek meg s így az összehasonlítást sem teheték meg, mindazonáltal ilyen állításokat alap nélkül a világ előtt kürtölni mégis csunya dolog.

A románoknak még csak egy állítása maradt megczafolatlanul, az, midőn azt mondják, hogy a mezőtúri buza csak 73% lisztet adott. Utána néztem a búzákra vonatkozó kiadmányok között, s megtaláltam a romániai Dock-hivatal 1900. évből származó füzetét, melyből kiderült, hogy a párisi kísérletre felhasznált mezőtúri magyar buza hektolitersúlya 81 kgr. volt. Tudvalevő már most, hogy a magyar malmok valamely

A szárított sertéstrágya

a legkitűnőbb és legolcsóbb

trágyanem.

Alkalmi szőlészeti és gazdasági tanintézetek kísérleti telepeken rendkívül előnyösnek bizonyult. Számtalan nagybirtokon hány eredményes bevetése.

Árajánlással, felvilágosítással, elismerő nyilatkozatokkal készséggel szolgál:

Budapest-Kőbányai trágyaszárító-gyár, Budapest, IX. kerület, Vllői-út 21. szám.

buzából annyi lisztet nyernek, mint ahány kgr.-ot nyomott annak hektoliterje s így a magyar malmok a szóbanlevő mezőturi buzából nem 73-2, hanem 81 kgr. lisztet állítottak volna elő, tehát 3¹/₆-al többet, mint a híres moldvai buzából, amely 78 kgr. lisztet adott; ebből következik, hogy a magyar buzával vagy nem tudtak elbánni a párisi molnárok, vagy pedig az eredmények nem a valóságnak megfelelőleg lettek közzétéve.

Ezek után teljes elismerésemet nyilvánítom Záharia tanárnak fáradtságos munkájáért, csak sajnálom, hogy vannak Romániában, kik elvakulva, a valónak meg nem felelőt állítanak, holott ezen összeállítás s külföldi elismert szaktekintélyek, mint Fleurent, Balland és Maercker sok ezer mázsára vonatkozó buza elemzéseit bizonyítják, hogy a román buza protein, tehát sikértartalma átlagokban beszélve sokkal jobb az angol, a francia stb. külföldi buzáknál, meg is közelíti a magyar buzát, de azt nem éri el!

Hála Isten! ezen vehemens támadás nem talált bennünket készületlenül. Darányi I. miniszter 1900 elején a magyar buzák rendszeres vizsgálatát rendelte el s ezen vizsgálatok eredményei, mint a fenti összeállításból kitetszik, a román tulzók vakmerő állításaira határozottan kimondják, hogy „nem igaz!”

Ezen urakkal kár volna polemikába boesátkozni, de kívánatos, hogy a magyar buzavizsgálatok eredményei idegen nyelven is mielőbb közzététessenek, a számok azután beszélnek magukért, legalább a szakember előtt.

Kosztány Tamás dr.

BAROMFITENYÉSZTÉS.

A fajtyukok taraj- és lábalkulásai.

Azt hiszem, nem végzek felesleges munkát akkor, amidőn az egyes fajta taraját és lábalkulásait mutatom be e lapok hasábjain, írásban és képen. Különösen a kezdő tenyésztők részére igen előnyös, hogy ha kevés fáradtsággal megismerkedhetnek az olyannyira — főleg az állatok fajtisztaságának elbírálásánál — fontos tarajjal és lábalkulással.

Fajtisztá tyukjainkat taraj-alkulásaik szerint körülbelül a következő osztályokba oszthatjuk: 1. egyszerű kard- vagy falevél-tarajuak, 2. nagy-

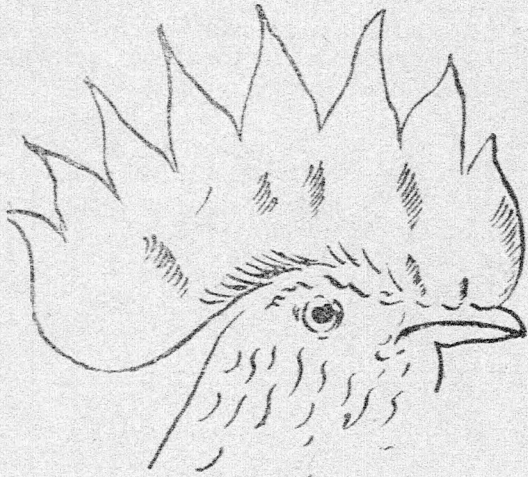

172. ábra. Dorking-kakas.

tarajuak, 3. rózsza- vagy dupla-tarajuak, 4. borsó- vagy gyöngytarajuak, 5. tekeres- vagy csigatarajuak, 6. kétréti- vagy pillangótarajuak, 7. szarvtarajuak. Továbbá lábalkulások szerint ismét osztályokba sorolhatjuk fajbaromfiainkat: 1. sima (tollatlan) négy-lábujjuak, 2. sima (tollatlan) öt-lábujjuak, 3. érdes vagy szálkás lábujjuak,

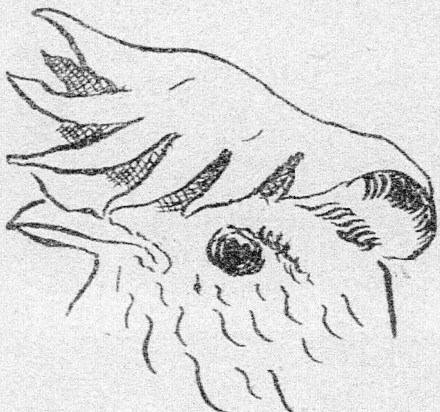
4. erősen tollazott lábujjuak, 5. hosszúlábujjuak, 6. középhosszúlábujjuak, 7. rövidlábujjuak.

Már most lássuk előbb a tarajalkulásokat egyenként és főleg azt, hogy melyik fajta milyen osztályba sorozható.

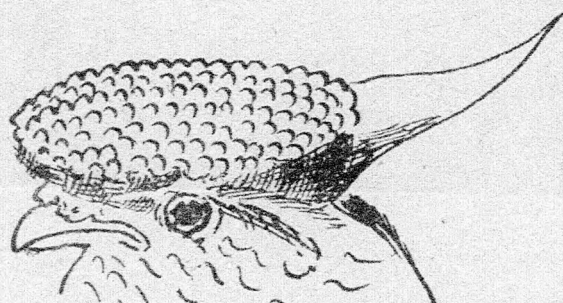
173. ábra. Magyar-kakas.

1. Az egyszerű, kard- vagy falevél-tarajuak osztályába az alábbi fajtaikat sorolhatjuk: orpington, kopasznyakut, plimuth-rokst, langshánt, kokint, dorgnigot, japánt, jávát, lahresset, phönixt, angol viadort és némely esetben a magyar kakast, a magyar tyukot azonban minden esetben.

174. ábra. Olasz tyuk.

Ezen tarajalkulást a következők jellemzik: a taraj egyenesen fölfelé áll, szabályszerűen fűrészes, a taraj nagysága szerint az egyes fogak kisebbek vagy nagyobbak és többé-kevésbé majdnem valamennyi taraj hajlott, azaz szép ívben követi a fejet.

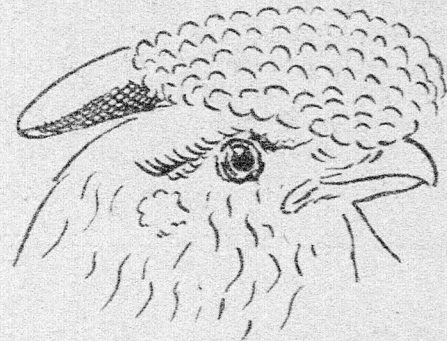
175. ábra. Hamburgi tyuk.

2. A nagytarajuak osztályába a következő fajtaik tartoznak: a magyar, olasz, minorka, andaluziai, spanyol és ankona.

Ezen taraj a tyukoknál lehajtott vagy lógó, azaz egy oldal felé függ le, különben ugyanolyan alakú és éppen úgy van fűrészes, mint a kakasoké, csak hogy nem olyan nagy.

3. A rózsza- vagy dupla-tarajuak osztályába az alábbi fajtaikat sorolhatjuk: orpington, viandotte, hamburgi, dorking, bantam. A hamburgi és bantamfajták a 175. ábrában feltüntetett tarajalkulással bírnak.

A viandott, dorking az 176. ábrában látható tarajjal bírnak. Itt megjegyzem, hogy az orpington és dorkingnak kétféle válfaja van a tarajalkulás tekintetében, ugymint: egyszerű kard- vagy falevél- és rózsza- vagy dupla-tarajjal bíró

176. ábra. Viandott kakas.

egyedeik: különben ez itt az előbb felsoroltakból is kivethető.

4. A borsó- vagy gyöngytarajuak osztályába az alábbi tyukfajtaikat sorolhatjuk: brámát, viadorokat, sumatrát, yokohamát, indiait.

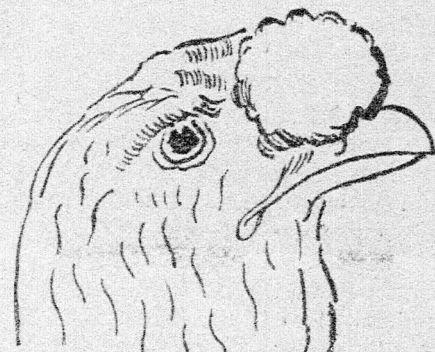
Ezen taraj három egymás melletti sorból áll, ugynevezett borsósorokból, a középső sor a legmagasabb és ezen sor borsói a legkifejlettebbek.

5. A tekeres- vagy csigatarajukhoz a következő

177. ábra. Brahma tyuk.

fajtaikat számítanak: a selyemtyukok, malay és némelykor a yokohamainál is feltalálható, mert különben ennek taraja rendszerint borsó vagy gyöngy.

178. ábra. Malay tyuk.

Ezen taraj egy tekeresszerű hústömegeből áll, mely némi hasonlattal bír a közönséges csiga házához. Nagyságra nézve a fejnél jóval kisebbnek kell lennie, meghatározott nagyságról azonban szó nem lehet.

6. A kétréti vagy pillangótarajuak osztályába csak a hudán tartozik.

HEUCKE A.
GŐZEKÉI

mintaszerű szerkezetben, anyaga és kivitele, munkaképessége felülmulhatalan, mint egyetlen különlegességet gyártja

A. HEUCKE gőzekegyára,
HAUSNEINDORF, Magdeburgi kerület.

20 évi különlegesség. — 150 gépnél több szállítva. — Modern nagyságban állandóan raktáron. — Mindennemű kérdézőkódések közvetlen Hausneindorf-ba intézendők, honnan minden felvilágosítást azonnal megadunk.

Ezen tarajestett sz egymás me szintén ne

mivel hol nek fűrésze 7. A sz fajtaik tart

Ezen taraj elég széles vastagak é akár csak

Más taraj ismert fajta érték itt, előfordulha ezeknél re egész bátra Végre lá

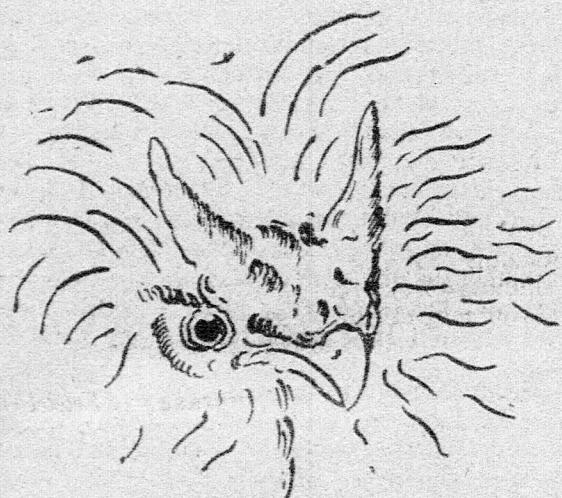
Ezen taraj alakjára nézve hasonlít egy kiterjesztelt szárnyu pillangóhoz, vagy pedig két egymás mellett fekvő tölgyfalevélhez, ezen taraj szintén nem bír egy meghatározott nagysággal.

179. ábra. Hudán tyúk.

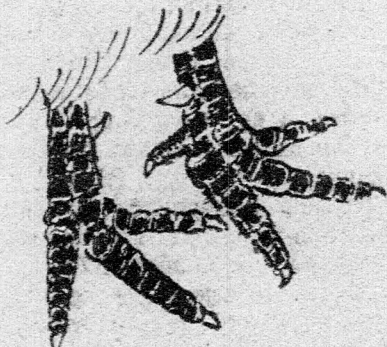
miel hol nagyobb, hol kisebb, továbbá széleinek fűrészeszete is egyenlőtlen.

7. A szarvtarajuk osztályába a következő fajták tartoznak: crèveceour, la flèche.

180. ábra. Krévkör tyúk.

Ezen taraj két nyulvánnyal bír, melyek egy elég széles hustömegeből kiemelkednek, tövüknél vastagak és a hegyük felé vékonyodnak, tehát akár csak egy szarv.

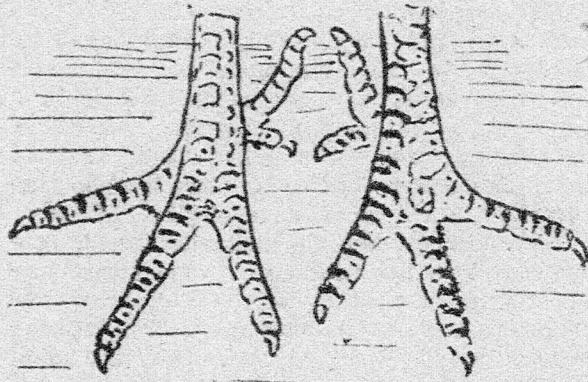
181. ábra. Orpington.

Más tarajalakulások nem léteznek az eddig ismert fajtáknál, megjegyzem, hogy tiszta fajtákat értek itt, mivel egyes keresztezéseknél talán előfordulhatnak még más alakulások is, csakhogy ezeknél rendszerről szó ugy sem lehet, tehát egész bátran elhagyhatjuk azokat.

Végre lássuk a tiszta vérben tenyésztett tyúkok

lábalkulásait is. 1. A sima (tollatlan) négy lábujjúak osztályában a következő fajtákra találhatunk: orpington, plimut-rocks, olasz, a mi fajtánk, az összes német fajták, valamennyi törpefajta, kivéve a törpe kochint és brámát, ankona, viandóit stb.

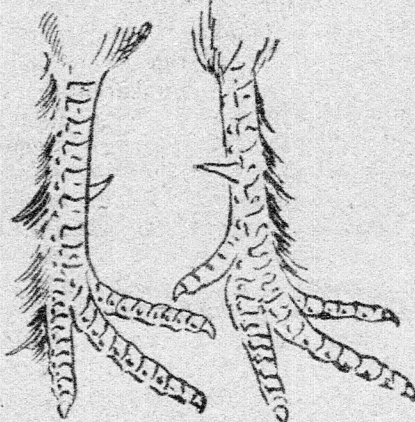
2. A sima (tollatlan) öt lábujjúak osztályában a következő tyúkokkal találkozunk: dorking, crèveceour, bantam.

182. ábra. Dorking.

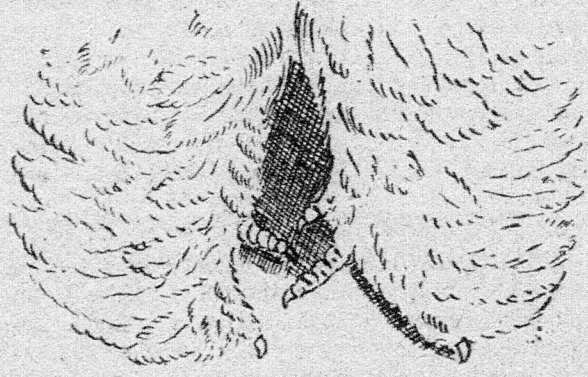
3. Az erdes- vagy szálkás lábúak osztályához tartozik: a langszán és részben a mi parlagink is, megjegyzem azonban, hogy ez csak ki nem tenyésztett állatoknál fordul elő.

4. Az erősen tollazott lábúak közé a következők soroltatnak: kochin, bráma, az angol törpe tyúkok, japáni selyemtyúk.

183. ábra. Langszán.

5. A hosszúlábúak osztályába a következő simalábúak soroltatnak: langszán, plimut-rocks, malay, az angol és belga viadorok, spanyol, la flèche, minorka, andaluziai.

184. ábra. Kokin.

6. A középhosszulábúakhoz: orpington, hazai fajtánk és a német fajták, olasz, hollandi, hudán, kokin, bráma stb.

7. A rövidlábúak osztályához a törpe tyúkok tartoznak. Ez lenne a tyúkok tarajára és lábainak osztályozására vonatkozó általános tudnivaló.

Bászel Elek.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

Czélszerű patkányfogó.

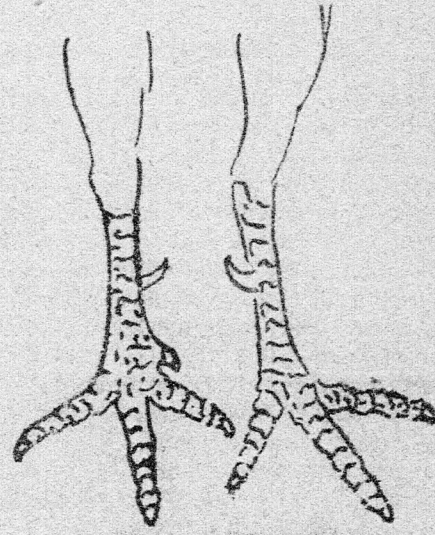
Nagyon sok istállóban, óiban, malomban stb. igen nagy mértékben van elszaporodva a patkány és nem tudunk ellene kellőleg védekezni. Van ugyan igen sok patkányirtó szerünk, de ezeket egyrészt drágaságuk, másrészt hasznos állatokra, sőt magára az emberre való veszedelmes voltuk miatt nem igen használhatjuk; ha pedig igen, csak nagy körültekintéssel, óvatossággal, esetleg nagyobb költséggel alkalmazhatunk sikerrel patkányirtó szereket, vagy patkányfogó készülékeket.

Eppen ezért nem lesz hiábavaló fáradság a saját tapasztalataim folytán kitűnőnek bizonyult, igen könnyen és olcsón előállítható patkányfogó készülék leírása.

A patkányfogó a következőképpen készíthető el: A kérdéses helyen, mondjuk istállóban, hol a patkányokat ki akarjuk irtani, este, amidőn az állatok és emberek pihenőre térnek, a patkányoktól leginkább látogatott helyen, például egyik üres sarokban, egy 80—100 cm. magas, ugyanolyan széles lefelé szélesedő félfenekű kádát helyezünk el, melyet félig vízzel töltünk meg. A víz felületére pedig olyan vastagon, hogy a vizet teljesen elfődje, szénatörmelék (szénamurvét), vagy szeeszkázott szénát hintünk. Ha a vízfelület már teljesen be van fődve, úgy, hogy teljesen szilárd föület látszatát kelti, föületére sajtreszeléket hintünk el, úgy, hogy az a szénatörmelék föületén megmaradjon. Erre a célra mennél erősebb illatu sajtot használunk, annál jobban fog a készülék működni, illatával oda csalogatva a patkányokat. Természetesen minél több sajtot hintünk el, annál jobb.

Ezek után a hordó oldalához keskeny deszkát támasztunk, amelyen a patkányok a hordóba jutnak. A deszka vége körülbelül a hordó közepéig kell, hogy benyuljon. Csalogatóul a deszkának hordó feletti részére is egy kevés sajt hulladékot szórhatunk el.

Igy elkészítve a patkányfogót, nyugodtan ott hagyhatjuk. Nemsokára a sajt csalogató illatára a patkányok a deszkán felsétálnak és a hordó-

185. ábra. Angol viador.

ban szilárd talajt sejtve leugranak. A szénatörmelék könnyen átengedi a patkányt a vízbe, de nem engedi, hogy azután a felszínre feljuthasson. A lefelé szélesbülő kád (hordó) szélein sem tud kapaszkodni és rövid időn belül a vízbe ful. Reggel a gazda azután a szénát félrehuzva, megtalálja a vízbe fult patkányokat. Egy

„PERFECT”

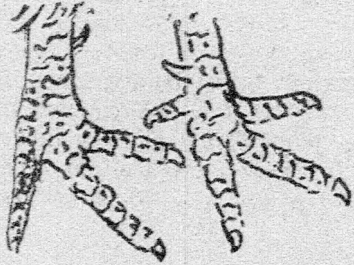
separatorok,
tejszállító kannák,
tejhűtő készülékek,
vajköpülő gépek,
vajgyűrő gépek.

Teljes tejjgazdaságok,
berendezések
és eszközök.

PFANHAUSER ANTAL, Budapest, V., Báthory-u. 9.

ilyen patkányfogóval sikerült egy éjjel 20—25 darabot összefogdosni, ami pár napon át ismételve, igen szép eredmény lesz.

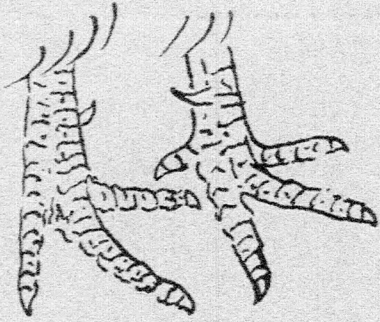
Amint ebből a leírásból látható, a készülék maga semmibe sem kerül, a hozzávaló minden gazdaságban megtalálható, teljesen veszély nélküli minden más állatra és emberre egyaránt,

186. ábra. Magyar.

ha csak vagy egy kóbor macska nem lesz áldozata kíváncsiságának, ami azonban szintén nem nagy kár.

Érdemes lesz megpróbálni, akinek gazdaságában patkány alkalmatlankodik. Olesó előállítás és czélszerűsége mindenesetre mellette

187. ábra. Törpe bantam.

szól. Hogy pedig milyen eredménnyel fog működni, az a felállítás és elhelyezés módjától függ, később magától rajon mindenki, hogyan, mint és hol felállítva éri el a legjobb eredményt vele.

K. J.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

445. kérdés. Sertésvész elleni védekezés. Ezidén ismét oly nagy erővel lépett fel vidékünkön a sertésvész, hogy a gazda kénytelen figyelmét mindenféle új védekezési eljárás felé irányítani; így került kezem közé egy terjedelmes füzet, melyben Brummel állatorvos ur igen érdekes módon adja elő teoriáját a sertésvész felől és oly önbizalommal mutat egész új, eddig járatlan utakra, hogy nagy mértékben felkeltette bennem az érdeklődést az iránt, vajjon miként váltak be a gyakorlatban tudományos alapon nyugvó kísérletei? Azon gazdatársaim, kiknek e részben tapasztalataik vannak, igen lekötelenének engem és velem együtt igen sok sertéstartó gazdát, ha a Brummel-féle eljárással elért eredmények számadatait a nyilvánosság elé hoznák. *Sándorháza.*

D. D.

446. kérdés. Beállítottunk tengeri moslékra (szeszgyári) való hizlalásra 90 drb tarka ökröt; ezen ökröket 5 hónap alatt szeretnők teljesen kihizlalni. Tekintve, hogy itt az új tengeri ugyanazon árban kapható, mint a korpá, ajánlatos-e, hogy ezen ökröket korpá helyett mindjárt új tengeridarával etessük, illetve, hogy nem lesz-e káros következménye az ily hizlalási módszer-

nek, továbbá hogy ezen új tengerivel való hizlalás jobb eredménnyel jár-e, mint a korpával való hizlalás?

M. J. és H.

447. kérdés. Miként védekezem szerzőgő-üszög járvány ellen? Eddig a választott borju-állományt beoltattam, az istállókat meszeltettem, kitisztítottam, újabban a növendékmárhát más istállóba vittem, a baj mégis sűrűn lép föl és az állomány fele már elpusztult.

V. Gy.

448. kérdés. Jármos ökreim 600 kilót nyomnak a középjó kondícióban; rétiszenám, lóherém jó, de annyi van, hogy naponta darabjára 8 kg. kerül, takarmányrúpából 4 kg., ehhez mennyi jó buzapolyva, mennyi buzaszalma szeeskázva, ezekhez vegyítve pedig mennyi kincsem melassz szükséges, hogy középjó kondícióban a téli munkát megbirják.

L. N.

449. kérdés. Fejősteheneimnek korpát, konkolyiszte és takarmánytököket vagy takarmányrúpát adagolok s szándékom a fenti abraktakarmányhoz még malátacsirát adni. Mily mennyiségben és állapotban kell a malátacsirát adni, illetőleg hogy kell azt a fentemlített takarmányokkal keverni?

Sz. F.

450. kérdés. F. év június havában vettünk egy tenyészbikát, melyen f. hó 4-ig két izben „nehézkör“ betegség tünetei mutatkoztak, a megéjtett állatorvosi vizsgálat ugyancsak „nehézkör“ betegséget állapított meg azon bizonylattal, hogy a bika a betegséget nem nálunk kapta, hanem átörökölte, illetve veleszületett. Mi ezen tény eladóval szeptember 19-én közöltük, amidőn is a betegséget először észleltük, egyben kértük az eladót, hogy a bikát — mint tenyésztésre alkalmatlant — vegye vissza vagy cserélje be, ezen átiratunkra csak f. hó 6-án kaptunk választ, melyben eladó kérelmünket megtagadta. Kérdjük tehát, tartozik-e eladó a bikát visszavenni, mikor mi a betegség átöröklését állatorvosi vizsgálatlaltal bebizonyítjuk.

M-i bérgazdaság.

451. kérdés. Répám nem sikerült, hizlalni azonban szándékozom. Miképpen lehet a takarmányrúpát szárított répaszelettel helyettesíteni, illetve milyen adagot lehet hizzőökröknek adni és hogy kell azt előkészíteni a többi takarmánnyal?

Sz. F.

452. kérdés. Egy hónappal ezelőtt 70 drb tarka ökröt kötöttem le répára. Az eddigi eredménnyel meg vagyok elégedve, csak attól tartok, hogy még legfeljebb egy hónapra való répám van. Mivel helyettesíthetem majd akkor a répát, hogy az ökrök sulyban ne menjenek vissza? Megjegyzem, hogy az ökrök jelenleg fejenkint és naponként körülbelül 80—90 kg. répát, 4 kg. korpát és tetszés szerinti szénát kapnak és 4 hét múlva a répán és szénán kívül körülbelül 2 kg. tengeridarát és 2 kg. korpát fognak kapni. Szükségesnek tartom annak megemlítését, hogy az ökrök lekötésük óta nem kaptak vizet. A répa elfogytakor minő legyen az ökrök étrendje. Rendelkezésemre állandó rétiszenám, buzakorpa és tengeridara, esetleg árpadara.

K. M.

453. kérdés. Rendkívül bő burgonya termés van, amit anyakoczáimmal s rugott tarka borjúkkal akarok etetni. Vajjon a vemhes koczakkal nyers kolompért etetni tanácsos-e minden időben s mily arányban felel meg a tápértéke a tengerinek. Szoptatás ideje alatt fött állapotban fogják kapni. Továbbá a borjúknak mily arányban lehet adni s mit érünk el vele?

B. A.

Feleletek.

Tengeridarával vagy korpával hizlaljunk-e? (Felelet a 446. sz. kérdésre.) A tengeri-

rinek még akkor is nagyobb a hizlaló hatása, mint a korpáé, ha új, vagyis ha sok vizet tartalmazó tengeriről van szó, mert míg a tengeri táplálóanyagai teljes hatékonyságuk, addig a korpá táplálóanyagainak hatékonysága csak mintegy 77—79%. De számítsunk csak. Az új tengeri maximális viztartalma 30%, bár ez nagyon ritka, mert októberben többnyire 24—26% viz szokott benne lenni. Azonban maradjunk meg a 30%-nál, mely esetben 65% keményítő-értéket tulajdoníthatunk a tengerinek, míg ellenben a finom buzakorpa átlagos keményítőértéke csak 48, a durváé 42,6, a rozskorpáé 46,9%. A keményítőérték pedig a zsírtartalomhoz képest négyeszerese, minélfogva tehát számaink azt jelentik, hogy a 30% vizet tartalmazó új tengeri 16,25, a finom buzakorpa azonban csak 12,02% állati zsírt termel s így tovább. A kérdéses takarmányok viszonylagos pénzértékét természetesen zsírtartalmukhoz viszonyítva szabja meg s így a jelen esetben, midőn az új tengeri piaci ára megegyezik a korpáéval, föltétlenül a tengerinek adunk előnyt.

Cselkó István.

Védekezés a szerzőgő üszög ellen. (Felelet a 447. sz. kérdésre.) Szerzőgő üszögben a fiatal szarvasmárhák rendszerint azért betegszenek meg, mert mocsaras, vizállásos, áradásoknak kitett, iszapos, mely fekvésű legelőkön a ragályt a füvel vagy az ivóvízzel testükbe felveszik. A védekezés ehhez képest elsősorban abban áll, hogy a növendékmárhák ilyen legelőkre ki ne hajtassanak. Amennyiben a helyi viszonyok folytán ez ki nem vihető, úgy a védőoltás nyújt a fertőzés következményei ellen védelmet. A védőoltás általában annyira sikeres szokott lenni, hogy olyan esetben, ha annak ellenére a beoltott állatok tovább pusztulnak, arra kell gondolni, hogy vagy nem szerzőgő üszög valóban az elhullások oka, vagy az alkalmazott ojtóanyag nem volt megfelelő, vagy pedig az ojtás maga nem hajtott kellő szabályszerűséggel végre.

— y —

Jármosökrök takarmányozása. (Felelet a 448. sz. kérdésre.) Ha a 600 kg. sulyú jó kondíciójú ökrök huzamosabb ideig hever, akkor teljesen elégséges neki, ha 8 kg. réti szénát, 4 kg. takarmányrúpát s 5 kg. buzapolyvát kap, mert ez az adagolás 11,5 kg. szárazanyagot, 0,35 kg. fehérjét s 3,7 kg. keményítőértéket tartalmaz; azonkívül természetesen még annyi buzaszalmát lehetne etetni, a mennyit az ökrök meg tud enni, de ez már ráadás az okvetlenül szükséges adagolásra. Ellenben, ha az ökrök könnyű munkát végez, akkor — miután az előbbinél nem etethetnek több szénát s répát — már némi abrakot is kell számításba vennünk, nevezetesen 1 kg. kincsem-melaszt, mely esetben következőképp alakul az adagolás: 8 kg. r. széna, 4 kg. répa, 5 kg. polyva, 4 kg. szalma s 1 kg. kincsem-melaszt tartalmaz 15,7 kg. szárazanyagot, 0,45 kg. fehérjét s 4,6 kg. keményítőértéket. Középnéhez munkában még 2,3/4 kg. kincsem-melasszal kellene az utóbbi adagolást megtoldani, a mikor 17,9 kg. szárazanyag, 0,72 kg. fehérje s 5,9 kg. keményítő-érték jutna az ökröknek. Végre nehéz munkában, pl. szántáskor, a szalmát egészen elhagyva, de a többi változatlanul hagyva, még 4,1/4 kg. kincsem-melaszt kapna az ökrök s így most 8 kg. r. széna, 4 kg. répa, 5 kg. polyva s 8 kg. kincsemmelaszt volna a takarmánya, mely 17,5 kg. szárazanyagot, 1,15 kg. fehérjét s 7,3 kg. keményítőértéket tartalmaz. Miután azonban 8 kg. kincsemmelaszt valószínűen hasmenést okozna, utóbbi esetben inkább csak 4 kg.-ot etetnénk belőle s a többi más abrak-

kal helyettesítendő belől egyenlő hetők.

Malátacsir

a 449. sz. 3 kg. malátát mert ha többlik a tej. Azon még inkább egészen mellé néha hasmenő mazó tejtől. től a másikig előtt leforráz mányhoz (sz

Szavatossá

a 450. sz. ké hiba és miattásának van és nemcsak valamely olya mely megfelelő rólag a görös határozottságg kezdeti és a időből való igazolható be, hogy az állat lettek a késő

Szarvasmar hasonló görös velő belsejébe dött gümös er esetleg állati p Mindenesetre bika igen alap vajjon nem-e a görösöket. A ezt a feltevést az adás-vétel tatkoztak, az kezdetes, hogy is szenvedett a bajban s ez a helné a szavato

Marhahizla

tel. (Felelet a répát a kemé sitjük szárított

10 kg. takarmány 1,2 kg. szárított sz 60 kg. takarmány 7 1/4 kg. szárított.

Ha mi tehát helyett 1,2 kg. nak, ugyanazt répával. A hizé kg. szárított sz ami 41—61 k Etetési módja áztatjuk, aniko szeresére dagad vele, mint a felá szeeskával kevé Az áztatás egy a hizók szesz melaszt is ka szeletet.

Marhahizlalá

Kár volt a répi jobb beosztás

TATAI

darabos szén tojás és téglá brikett

locomobilnál, gőzekénél teljesen pótolják a porosz szenet, e mellett sokkal olcsóbbak, használatuk nagy megtakarítást eredményez. **BÁNYÁK: Tata, Királd, Sajó-Szt-Péter, Sajókaza, Tokod, — ebszőnyi felsőgallai mész.**

Magyar Általános Köszénbánya Részvénytársulat Budapest, V., Erzsébet-tér 10. sz.

GANZ & TÁRSA
HOFERER & SCHRANTZ
budapesti gépgyárak építőipara

GÖ

Legu
Haszn
sági 5

kal helyettesitenénk. A réti s hereszéna körülbelül egyenértékűek lévén, tetszés szerint etethetők.

Malátacsíraetetés fejőstehenekkel. (Felelet a 449. sz. kérdésre.) A tehenekkel legfeljebb 3 kg. malátacsíra etethető fejenként s naponta, mert ha többet kapnak a tehenek, keserűvé válik a tej. Azonban hasas és szoptató teheneknél még inkább korlátozzuk az adagot, sőt esetleg egészen mellőzük azt, mert a malátacsírától néha elvetélnék a hasas állatok, s a szopósak néha hasmenést kapnak a malátacsíra után származó tejtől. Etetési módja az, hogy egy etetés-től a másikig vízben áztatjuk vagy hogy etetés előtt leforrázzuk s most a többi rövid takarmányhoz (szecskával kevert tökhöz) vegyítjük.

Szavatosság epilepsziás bikáért. (Felelet a 450. sz. kérdésre.) Az epilepszia szavatossági hiba és miatta az adásvételi szerződés felbontásának van helye abban az esetben, ha valódi és nemcsak tüneti epilepszia, vagyis, ha nem valamely olyan belső vagy külső baj okozza, mely megfelelő orvoslással megszüntethető. Kizárólag a göresös rohamok észleléséből nem lehet határozottsággal a betegség öröklött voltára következtetni és a bajnak az észrevételt megelőző időből való eredete is csak azon az alapon igazolható be, hogy tanuk hitelesen bizonyítják, hogy az állaton az eladást megelőzőleg is észlelték a későbbiekhez hasonló rohamokat.

Szarvasmarhákon egybíránt az epilepsziához hasonló göresös rohamokat legtöbbször az agyvelő belsejében vagy közvetlen közelében fejlődött gümös eredetű daganatok, fiatal állatokban esetleg állati paraziták (hólyagférgék) is okozzák. Mindenesetre megokolt az adott esetben is a bika igen alapos vizsgálatával tájékozódni afelől, vajjon nem-e ilyen okok valamelyike váltja ki a göresöket. Amennyiben a vizsgálat eredménye ezt a feltevést beigazolná és a göresös rohamok az adásvétel után már egy hónapon belül mutatkoztak, az esetben jogosult volna az a következtetés, hogy az állat már az adásvétel előtt is szenvedett a göresös rohamokat kiváltó szervi bajban s ez alapon az eladót határozottan terhelné a szavatolás kötelezettsége.

Marhahizlalás szárított cukorrépaszelettel. (Felelet a 451. sz. kérdésre.) A takarmány-répat a keményítőérték arányában helyettesítjük szárított szelettel, pl. következőkép (kg.):

	száraz- anyag	fehérje	keményítő- érték
10 kg. takarmányrépa	1.20	0.010	0.630
1.2 kg. szárított szelet	1.06	0.043	0.623
60 kg. takarmányrépa	7.20	0.060	3.780
7 1/4 kg. szárított szelet	6.44	0.261	3.762

Ha mi tehát minden 10 kg. takarmányrépa helyett 1.2 kg. szárított szeletet adunk a hizók-nak, ugyanazt a táphatást érjük el, mint a répával. A hizómarhával nagyság szerint 5-7.5 kg. szárított szelet etethető fejenként s naponta, ami 41-61 kg. takarmányrépának felel meg. Etetési módja az, hogy 2-3-szor annyi vízben áztatjuk, amikor térfogatának másfél vagy kétszeresére dagad meg s most épp úgy bánunk vele, mint a felaprózott takarmányrépával, vagyis szecskával keverjük s az abrakot hűntjük reá. Az áztatás egy etetés-től a másikig történik. Ha a hizók szeszmoslékot vagy vízben oldott melaszt is kapnak, abban is áztathatjuk a szeletet.

Marhahizlalás. (Felelet a 452. sz. kérdésre.) Kár volt a répaetetés annyira erőltetni, mert jobb beosztással a hizlalás végéig kitartott

volna. De miután ezen már változtatni nem lehet, úgy kell a hizlalást a répa elfogyása után folytatni, hogy legalább 14.5 kg. keményítő-érték jusson 1000 kg. beállítási súlyra. Ilyen adagolás pl. a következő: 18 kg. rétszéna, 5 kg. tengeridara, 4 kg. árpadara s 5 kg. finom buzakorpa tartalmaz 27.5 kg. szárazanyagot, 1.9 kg. fehérjét s 14.7 kg. keményítőértéket. Ha az ökrök beállítási sulya körülbelül 500 kg. volt, akkor 9 kg. szénát s 7 kg. abrakot kap darabja. Magától érthető, hogy az eddigi takarmányozásról fokozatosan kell az újra áttérni, pl. napról-napra 10 kg. répával kevesebbet s 0.5 kg. abrakkal többet adagolva addig, míg a 7 kg. abrak el van érve. Eleintén valószínűen fölűnő sulygyarapodás fog az új takarmánytól bekövetkezni, mert ha a szénát nem is mérjük ki, illetőleg ha ad libitum etetik is azt, amikor azonban szintén csak körülbelül 9 kg.-ot képesek az ökrök enni, de ez mégis jóval több, mint amennyit a túlzott répaetetés idejében ettek s ezért föl fog a béltartalmuk szaporodni. Az itatást illetőleg megjegyzendő, hogy miután az állatok ezután már tisztán csak száraz takarmányt kapnak, minden etetés után meg kell őket itatni.

Burgonyaetetés hasas koczákkal s rugott borjakkal. (Felelet a 453. sz. kérdésre.) A burgonya keményítőértéke a keményítőtartalommal egyezik meg olyformán, hogy a 15% keményítőt tartalmazó burgonya keményítőértéke 15%, a 20% keményítőt tartalmazó 20% s így tovább. Ellenben a tengeri keményítőértéke a viztartalomtól függ, mely utóbbi az új tengeriben 26% vagy több, míg az öregben csak 13% vagy kevesebb. Utóbbi esetben 81.5% keményítő-értéket tulajdonítunk a tengerinek. A burgonya tehát csak 1/3-1/2 annyit ér, mint a tengeri, de állandó értékviszony nincs közöttük.

A sertéssel nem czélszerű nyers burgonyát etetni, részint mert így erősen izgatja a bélcsatornát, mi miatt csak keveset lehetne etetni, részint mert a sertés rosszul használja ki a nyers burgonyát, míg ellenben a főtt vagy párolt burgonya a legjobb sertéstakarmányok egyike. A hasas kocza is sok főtt vagy párolt burgonyát kaphat, de csupán csak azzal nem éri be, mert a burgonyában alig van igazi fehérje, melyre pedig az ébrényeknek okvetlenül szükségük van. Ezért tehát korpát, darát s hasonló anyagokat is kell meg a koczáknak adni s miután a burgonya, korpa s dara kevés meszet tartalmaz, iszapolt krétát is, pl. egy kávéskanálnyi fejenként s naponta, ami csak akkor fölösleges, ha a koczákat a szabadba járnak, mely esetben földévessel, csontok rágásával stb. fődözik mézszükségletüket, 100 kg. élősúlyra vonatkoztatva pl. a következő adagolás felel meg a hasas koczáknak: 3 kg. főtt vagy párolt burgonya, 0.5 kg. buzakorpa s 0.3 kg. árpadara, 1.5 kg. szárazanyagot, 0.08 kg. fehérjét s 0.104 kg. keményítőértéket tartalmaz. Árpadara helyett még jobb lenne ugyanannyi lenmagpogácsát etetni, mert azzal 0.14 kg.-ra szaporítanak a fehérjét s azonkívül a szorulásnak is eleje vétetnék.

A marhával csak két éves kora után szabad nagyobb mennyiségű burgonyát etetni s így a rugott borjuk táplálásánál nem jöhet ez a takarmány tekintetbe. Ellenben ökrök, tehenek s hizók bátran kaphatják, még pedig bizonyos mennyiségig nyersen, de túlzott burgonyaetetés-kor szintén csak főzve vagy párolva.

Cselkó István.

Czukorgyárosok és mezőgazdák.

A német répaczukorgyártás az utóbbi évtized folyamán oly óriási arányokban fejlődött, hogy a német czukorgyárak évi termelése jelentékenyen meghaladja a szükséglet fedezésére szolgáló mennyiséget. A német belfogyasztás igen tekintélyes, azonkívül Svájc és az Egyesült-Államok is igen tetemes mennyiségű német czukrot fogyasztanak, mindemellett ez a nagy fogyasztás sem képes teljesen felemészteni az évenként termelt óriási mennyiséget. Ilyképpen a német czukorgyárak raktáraiban már évek óta mindig jelentékeny fölösleg hever, melyet fogyasztás hiányában értékesíteni nem lehet s mely fokozva e kínálatot, az árak esökkenéséhez vezet.

A német czukorgyárak helyzetére, egész jövőjére nézve nagy veszedelem, ha az Egyesült-Államokban a legutóbbi években számos czukorgyár létesült, melyek az amerikai szükségletnek egy részét fedezik s így megcsökkentik a német gyáraknak az Egyesült-Államok felé irányuló kivitelét. Főképp az idén rendelkeztek a német czukorgyárak igen nagy készletekkel s ennek a körülménynek tulajdonítható, hogy a német czukor-árak az idén alacsonyabbak voltak, mint bármely előző esztendőben.

A nyár folyamán azután híre járt, hogy az Egyesült-Államok 200,000 tonnával több czukrot fognak igényelni, mint az előző esztendőben, ami a német nyers czukoráraknak mm.-ként 8-9 márkával való emelkedését eredményezte volna. Ez a körülmény újabb bizonyítékát szolgáltatja ama ismeretes jelenségnek, hogy a tömegfogyasztás tárgyát képező cikkek áralkulására a kereslet vagy kínálat fokozódása illetve csökkenése, sokkal nagyobb hatást gyakorol, semmint azt a fokozódás vagy csökkenés mérve indokoltá tenné. Ilykép a fogyasztásnak, a keresletnek egy aránylag csekély fokozódása igen jelentékeny áremelkedést idézhet elő — mint pl. az idén a czukorárnál az amerikai kereslet 200,000 tonnás fokozódása — viszont egy aránylag csekély tultermelés is mélyen lecsökkentheti az árak színvonalát.

A német czukorgyárosok egyesülete ép ezért igen behatóan foglalkozott a czukoráralkulás kérdésével, keresve a módokat, melyeknek segítségével az árak rendkívül nagy ingadozását meg lehetne akadályozni. A felmerült javaslatok közül dr. Schulz-Wulkow javaslata látszott a leginkább czélhozvetőnek s az egyesület közgyűlése e javaslatot 190 szóval 3 szó ellenében el is fogadta.

Dr. Schulz-Wulkow szerint a répa-termelés korlátozása rayonirozás útján egymagában nem elegendő a tultermelés megakadályozására. A mezőgazdasági termelőket nem lehet arra kényszeríteni, hogy bizonyos mennyiségű czukorrépánál többet ne termeljenek, mert a czukorgyárak, bármily mennyiséget termelnek is a gazdák, a répakészletet mindig megfogják vásárolni. A gazdákra nézve persze nem előnyös, ha tulságos nagy a czukorrépa-kínálat, mert ilyen esetben a répa-árak alászállanak. A gyárakat azonban az olcsó nyersanyag még nagyobb arányu tultermelésre esabitja. Így tehát csakis a czukorgyárak termelésének megrendszabályozásával akadályozható meg a féktelen tultermelés. A czukornál ez szükségesebb, mint bármely más cikknél. Mig ugyanis például a burgonyát a gyárak szeszfőzésen kívül felhasználhatják keményítőkészítésre és takarmányozási czélokra is, addig a czukorrépából csupán czukrot lehet elő-

Gőzeke-részletek. Gőzeke-sodronykötelek.

A nyári időnyre ajánljuk legújabb szerkezetű rostáinkat, konkolyozókat. Az őszi sasionra: legmegbízhatóbb gazdasági gépeket, talajművelő eszközöket, vetőgépeket, takarmánykamra-berendezéseket, motor-, illetve járgány-üzemre.

Legújabb szerkezetű könyökrendszerű borsajtók egyedül nálunk kaphatók!

Használt tej- és vajgazdasági gépek olcsón eladó!

SZILÁGYI ÉS DISKANT gépgyára, MISKOLCZ.

állítani s így nagy répatermés esetén a cukor-tultermelés jóformán elkerülhetlen.

Ily körülmények között olyan megoldást kell keresni, hogy se a termelő gazda, se a cukorgyáros ne károsodjék. Dr. Schulz-Wulkow tehát a következőket javasolja:

1. Megállapítatik az utolsó öt év termelési átlagának alapján, hogy minden egyes gyár minő mennyiséget termelhet;

2. Ha a termelésnek 10%-al való redukálása határozatnak el, a megállapított, gyáranként kiszabott mennyiség 90%-a minden kártalanítási összeg fizetése nélkül kitermelhető;

3. Ha valamely gyár a 90%-nál többet termelne, a többlet-termelés arányában bizonyos összeget tartozik egy létesítendő „fogyasztási szindikátus” (konzum-syndikat) pénztárába befizetni.

4. Ezen kártalanítási összeg métermázsánként vagy tonnánként megállapított kulesa emelkedik a tultermelés mennyiségének emelkedésével. Vagyis: minél nagyobb mennyiséggel lépi túl valamely gyár a neki kiszabott kitermelhető mennyiségét (kontingens), annál több kártalanítást fizet métermázsánként vagy tonnánként.

5. Az ilyenlétesítendő pénzalap a nyerscukor denaturálására fordítandó s ez a denaturált cukor lehetőleg olcsó áron takarmányozási célokra a gazdáknak bocsátandó rendelkezésre.

Ez a javaslat kétségtelenül csak előnyére válhatik a cukorgyárosoknak és a gazdaközönség is hasznát fogja látni. Igen olcsó áron juthatna ugyanis kiváló abraktakarmányhoz s viszont a gyárak, bármily nagy mennyiségű cukor-répat dolgoznak is fel, mindig találhatnak módot a fölösleges nyerscukor értékesítésére, elejét vévén ily helyen a készletek tulságos felhalmozódásának s az avval együtt járó ár-depresszióknak.

Hazánkban a cukorgyárak kartellje igen szép eredményeket ért el a termelés szabályozása körül. Minden esetre azonban a hazai cukorgyáraknak s különösen a Magyar Cukorgyárosok Egyesületének figyelmébe ajánljuk Schulz-Wulkow dr. javaslatát. Hazánk fejlődő állattenyésztésének ugyanis érdekében áll, hogy minél előbb legyenek a legkiválóbb minőségű abraktakarmányok beszerezhetők. S ha a tultermelés révén előálló nyerscukor denaturált állapotban takarmányozási célokra olcsó áron volna forgalomba hozható, a cukorgyárosok, eltekintve attól, hogy a saját érdekeiket is istápolják, igen hasznos szolgálatot teljesíthetnének a magyar mezőgazdaságnak. —y—rd.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	1793
Magyar buza és román buza	1798
Cukorgyárosok és mezőgazdák	1803
Baromfityesztés.	
A fajtyukok taraj- és lábalkulási	1800
Gazdasági rovartan.	
Czélserű patkányfogó	1801
Levélsekreány	1802
Vegyesek	1804
Uj főrend. — Kiténtetés. — Kinevezések. — Esküvő. — Kereskedők a szövetkezetek ellen. — A mezőgazdaság állapota október hóban. — Budapesti gyapjuaukeziók. — A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete XIV. üzetévi jelentése. — Baronyfivásár Aradon. — Kisgazdák takarmánytermesztése. — A kecskeméti gyümölcspiacz. — Államsegély birtokvásárlásra. — A komló. — Uj csikótelep. — A borhamisítás ellenőrzése	1806
Szerkesztői üzenetek	1806
Kereskedelem, tőzsze	1807

Uj főrend. Öfelsége a magyar minisztertanács előterjesztésére Miklós Odön volt államtitkárt élethossziglan a főrendiház tagjává nevezte ki. Miklós Odön a műszaki és mezőgazdasági kérdésekben kiváló szakférfiu s e kiténtetéssel méltó jutalmát nyerte a közzgazdaság terén kifejtett munkásságának. Az amerikai elevátorok tanulmányozásával és ismertetésével kezdte még közéleti pályafutását s azóta több mint negyedszázadon keresztül mindig azok között az elsők közt volt, kik hazánk gazdasági felvirágoztatásán fáradoztak. Ő dolgozta ki az állatbiztosításról, a mezőgazdasági szövetkezetekről, az országos állattenyésztési alap létesítéséről, a gazdasági termények hamisításának tilalmazásáról, a Középduna egységes szabályozásáról stb.-ről szóló törvényjavaslatokat; résztvett a mezőrendőrségi és telepítési törvények megalkotásában. Mint az OMGE. igazg.-választmányi tagja és a Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület elnöke tevékeny részt vett mindig a gazdatársadalmi mozgalmakban. A királyi kegy mindenképpen méltó férfura talált, midőn Miklós Odön főrendiházi taggá kinevezetett s azért kinevezése alkalmából a legőszintébb örömmel üdvözljük.

Kiténtetés. A schauburg-lippei uralkodó hercege sippi Rodiczky Jenő királyi asztalnok, gazdasági akadémiai igazgatónak házirendje II. osztályú díszkeresztjét adományozta.

Kinevezések. A m. kir. földmívelésügyi min. az állami jóságok és telepítési szolgálat tisztii létszámába Papp Ferencz jóságigazgatósági mérnököt jóságigazgatósági főmérnöké, Hankovszky Jenő m. kir. mérnököt a m. kir. gazdasági műszaki hivatal felmérési tisztviselői létszámában a IX. fizetési osztályba sorozott m. kir. főmérnöké, Zsupán Kálmán okl. állatorvost a budapesti m. kir. állatorvosi főiskola kórboneztani tanszékéhez 2 év tartamára tanársegédé nevezte ki.

Esküvő. Androny Péter uradalmi gazdatiszt f. hó 18-án tartotta esküvőjét Mohl Margittal Ötvenyén.

Kereskedők a szövetkezetek ellen. Az a hajsza, melyet a kereskedők a szövetkezetek ellen indítottak azon valótilan alaphól kiindulva, hogy a szövetkezetek államsegélyben részesülnek és adóelengedést élveznek, még egyre tart. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület legutóbb megtartott választmányi ülésén újra foglalkoztak a kereskedők állítólagos sérelmükkel és határozatban kimondták, hogy a választmány elnöksége útján a kereskedelmi miniszterhez fordulnak és sürgetik a szövetkezeti törvény mielőbbi megalkotását az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület által kifejtett kívánalmak szerint. Legnagyobb esodálkozásunknak kell kifejezést adnunk, hogy egy olyan előkelő testület, mint az OMKE., a legképtelenebb és legvalótlanabb vádakkal lép föl a szövetkezetek ellen és e vádakra alapítva állítólagos sérelmét, egy lehetetlen határozattal akar érvényesülni. Kirohanásából egyébként a szövetkezetek csak erőt fognak meríteni az összetartás és a szorosabb szervezkedésre.

A mezőgazdaság állapota október hóban. A m. kir. földmívelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítótól október 15-iki kelettel beérkezett jelentések szerint október hónap első felében nagyrészt száraz, nappal enyhe, derült, éjjelenként jelentékenyebb lehűléstől, sőt helyenkint dér és fagytól kísért időjárás uralkodott. Az időjárás a még kint lévő késői termények fejlődésének és a most is folyamatban lévő csépléssel jól előre haladtak. A tengeri törését kedvező körülmények közt csaknem mindenütt bevégezték. A cső- és szemképződés kielégítően sikerült és a termés eredménye általában be-

igazolja a hozzáfűzött kedvező várakozásokat. Országos átlagban ezidőszertint kat. holdanként 10.08 q mutatkozik. A késői burgonyát nagyobb részt felszedték. A termés eredménye, bár általában kielégítő, még sem igazolta teljesen a hozzáfűzött reményeket, mivel egyrészt helyenként sok az apró gumó, másrészt pedig a peronospora, a rothadás és egérrágás miatt elég jelentékeny a kár. Országos átlagban 53.40 métermázsza termés mutatkozik. A szőlő és gyümölcs szüretelésével nagyon előrehaladtak. A répa kiszedése zavartalanul folyik és a takarmánynövények, valamint a rét legújabb fakadásából több helyütt még egy kaszálás volt a száraz idő következtében jó minőséggel betakarítható. Nagyonbémérvü előhaladást tett lehetővé az időjárás az őszi szántó-vető munkálatokban is úgy, hogy az előző esők miatt beállott késedelem jórészt helyre volt pótolva. Az új repcevetések szépen gyarapodtak, a csaknem mindenütt elvetett rozs és őszi árpa jól kelt és helyenkint bokrosodni kezd. Az őszi buza vetése nagy lépéssel haladt előre, sőt a korábbi vetések részben már ki is kelnek. Néhol azonban az új vetésekre eső volna kívánatos. Az éjjeli dér és fagy több helyütt kárt okozott a répa, kerti vetemény, takarmánynövények és szőlőben. A dunántúli vármegyékben a szárazabbra fordult időjárás következtében a mezei egerek ismét tömegesen mutatkoznak.

Budapesti gyapjuaukeziók. A folyó hó 17-én és 18-án a Vigadó kistermében árverés alá kerülő gyapjutételek értékelését Rodiczky Jenő dr. miniszteri biztos elnöklése alatt működő bizottság végezte. Az őszi sorozat alatt 552 zsák posztógyapju, 734 zsák szövetgyapju, 4182 zsák fésűs gyapju, 599 zsák báránygyapju és 194 zsák ruczka és cigája gyapju került árverésre. Az aukeziók őszi sorozata mérsékelt számú vevőközönség jelenlétében folyt le. A hangulat szembeötölő módon eltért a jól és rosszul kezelt gyapjuk között, amennyiben ez utóbbiak teljesen eladatlanok maradtak. Jól kezelt gyapjuk valamennyi finomsági fokozatban és különösen a báránygyapjuk mind elkelték. A kiállított 3300 zsákból 1900 eladódott. A fizetett árak 5%-kal olcsóbbak voltak a júliusi áraknál. A másodnapi zárlati ülés lefolyása sem hangulat, sem árak tekintetében nem mutatott változást az előző napi aukezióval szemben. A kiállított 2900 zsákból 1900 kelt el.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete XIV. üzetévi jelentését most bocsátotta ki, amelyben a szövetkezet üzleti forgalmáról és tagmozgalmáról nyervek beszámolást. A tagok száma 1291-re emelkedett 3557 üzletrészszel, vagyis a tagok száma 165-el, az üzletrész 750-el gyarapodott, az alaptőke ezzel 150,000 K.-val szaporodott. Az üzleti forgalom ez évben jelentékeny emelkedést mutatott, ugy hogy az eredmény lehetővé teszi, hogy a szövetk. tagok, ugy mint már több éven át, a fogyasztási és borgezdasági árak forgalma után 3%, a tüz-biztosítás után 2%, gépekben elért forgalom után 1% vásárlási visszatérítésben részesülnek. A pénztár forgalma volt 28.860,260 korona, a könyvelési összforgalom 92.622,304 K. A nyereség- és veszteségszámla szerint a költségek és leírások leszámítása után az 1904/5 üzletéről áthozott 2646 K. 81 fill. maradványon felül 59,857 K. 30 fill., vagyis összesen 62,504 K. 11 fill. felesleg mutatkozott. Ebből az alapszabály szerint üzletrészekre 5% kamat 29,769 K. 76 fill. esik. A löbbi a tartalékalapra (10,000 K.) egyrészt, másrészt hivatalnokok és szolgák nyugdíjalapjára (10,000 K.), igazgatósági jelenléti díjakra (2520 K.) stb. Átylelül marad az 1905/6. üzletév számlájára 2692 K. 47 fill.

Baromfi

Gazdasági k... hó 7-én és rendez azon tenyésztők baromfiak és vásár teljes tartva, ahol ellen vedve vásárra foly

Kisgazda

mívelésügyi gyei Gazdas bati járás k szapuka vet rosszabb tal czélja, hogy gyenge talaj

A kecske

fejzejtével a amennyiben prés, mint a igen élénk állandóan e nak nagy te az almaárak sabbak s e hé it, akik nag almát azonn esekély, mer esemesegzől más években 14 nappal há és sokan a k szőlő I. 40— II. 40—44, Körte I. 60—

Államseg

czernyai tele lád — megva haszonbérlet katasztrális esik. Darány vásárlást az mérnöki mur terium gazda el és a mér kiadásokat a

A komló.

téhez beérkez piaczon az ár a termelők t s magasabb tartós a kere ltmányok e ára helyben árak néhány Segesvárott Petrócón, Bá üzlet igen la reslet követk vannak. I. o II. osztályu korona méte eddig 3000 t

Uj csikó-t

tulajdonát k nagyszabásu basu tisztii teket emelne séggel.

A borhami

ter utasította kat, hogy a tilalmazásáról

Szivattyuk és Mérlegek különleges gyár **Garvenswerke,** WIEN, II., Handelsquai No. 130. Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Baromfivásár Aradon. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Aradon, folyó évi november hó 7-én és 8-án országos nemes baromfivásárt rendez azon célzattal, hogy az ezen vidékbeli tenyésztők részéről eladásra kerülő tenyészbaromfiak értékesítését megkönnyítse. A baromfivásár teljesen zárt és fedett helyen lesz megtartva, ahol a baromfiak az idő viszonyosságai ellen védve lesznek. A bejelentési határidő a vásárra folyó hó 25-én jár le.

Kisgazdák takarmánytermesztése. A földmivelésügyi miniszter felhatalmazta a Vasmegeyei Gazdasági Egyesületet, hogy a muraszombati járás kisgazdái közt 10 métermáza nyulszapuka vetőmagot oszson ki. A nyulszapuka rosszabb talajon is megterem és az intézkedés célja, hogy a takarmánynövény termesztése gyenge talaju vidéken is népszerűsítsék.

A kecskeméti gyümölcs piac. A szüret befejeztével a gyümölcs piac ismét élénkebb lett, amennyiben a felhozatalok nagyobbak. Ugy pres, mint asztali és válogatott finom fajalmak igen élénk keresletnek örvendenek s az árak állandóan emelkednek. Daczára, hogy Ausztriának nagy termése van, Németországnak szintén, az almáink nálunk a rendesenél sokkal magasabbak s e héten több németországi kereskedő járt itt, akik nagyobb tételekben vásároltak pogácsalmát azonnali szállításra. Körtekészletünk már csekély, mert tulnyomó részben elszállították. A csemegesző szállítás nem olyan nagymérvű, mint más éveken, ennek az a magyarázata, hogy az idén 14 nappal hamarabb fejeződött be, mint máskor és sokan a kövidínkat elszúrték. Árak: Csemegesző I. 40—44, II. 26—30 kor. Alma I. 70—80, II. 40—44, III. 20—23, présalma 12—16 kor. Körte I. 60—65, II. 26—30 kor.

Államsegély birtokvásárlásra. A német-czernyai telepítvényes haszonbérlok — 140 család — megvásárolták a Csekonics-uradalomtól a haszonbérlet földet egy részét, összesen 2380 katasztrális holdat, miből egy családra 17 hold esik. Darányi földmivelésügyi miniszter e birtokvásárlást azzal támogatta, hogy a szükséges mérnöki munkálatokat a földmivelésügyi miniszterium gazdasági műszaki hivatalával végeztette el és a mérnöki munkálatoknál felmerült készletadásokat államsegélyként engedélyezte.

A komló. A Bácskai Komlótermelők Egyesületéhez beérkezett jelentések szerint a saazi komlópiaczon az árak változatlanok, a hangulat csendes, a termelők tartózkodó állapponra helyezkedtek s magasabb árakat várnak. Idegen komló iránt tartós a kereslet, ilyenből nagyobb vasuti szállítmányok érkeztek. Stajer és magyar komló ára helyben 240—240 korona. Nürnbergben az árak néhány nap alatt 22 koronával estek. Segesvárott a komló ára 140—200 korona. Petrócön, Bácska legnagyobb komlópiacán, az fizlet igen lanyha, erős kínálat és gyenge kereslet következtében az árak folyton esésben vannak. I. osztályú komló 180—210 korona, II. osztályú 120—180 korona, egyéb 80—120 korona métermázánként. A bácskai komlóból eddig 3000 métermáza (a termés fele) kelt el.

Új csikó-telep. Az Esterházi Miklós herceg tulajdonát képező dalmand-sütvényi bérleten nagyszabású katonai csikótelep létesül. Nagyszabású tiszt lakot, istállókat és gazdasági épületeket emelnek félmillió koronát meghaladó költséggel.

A borhamisítás ellenőrzése. A belügyminiszter utasította az összes közigazgatási hatóságokat, hogy a mesterséges borok készítésének tilalmazásáról szóló törvény pontos végrehaj-

tására szorosan ügyeljenek és a kellő közhírrel tétel utján ismertessék az említett törvény tiltó rendelkezéseit. Ez intézkedésével Andrássy Gyula gróf csatlakozott ahhoz az akcióhoz, melyet Darányi földmivelésügyi miniszter ez év őszén a borhamisítás meggátlása érdekében indított.

NYILTTÉR. *)

≡ Szuperfoszfátot ≡
Stassfurti kainitot
Stassfurti kálitrágyasót

40% kálitartalommal, továbbá
»»» mindennemű egyéb «««

műtrágyafélét

»»»»» azonkívül «««««

≡ Rézgáliczot ≡

(98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

“HUNGÁRIA” műtrágya, kénsv és
vagyli ipar részv. társ.
BUDAPEST, V. ker., Fürdő-utca 8. sz.

1905. évi forgalom: 25.000 zsák.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét

A BUDAPESTI
GYAPJU-AUKCZIÓKRA

melyek idei második sorozata f. 6. október hó 17-én veszi kezdetét.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT
HELLER M. S TÁRSA
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

*) E rovat alatt közlöttekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Magyar piacok látható gabonakészletei.
1906 október 17.

	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
m é t e r m á z s á k b a n					
Arad	98000	2400	400	7400	400
Baja	6200	7500	2400	9000	2800
Bárcs	—	—	—	—	—
Békés-Csaba	—	—	—	—	—
Czegléd (közrakt.)	57850	9382	1528	519	1231
Fiume (közrakt.)	12882	500	106171	4912	54831
Eszék	—	—	—	—	—
Érsekújvár	—	—	—	—	—
Győr	42000	19000	3500	2800	18500
Kaposvár	—	—	—	—	—
Kassa	17500	6500	14500	6000	2000
Kolozsvár (közrakt.)	3089	257	592	1330	345
Kecskemét	—	—	—	—	—
Léva	9400	1150	6700	2400	3200
Mezőtúr (közrakt.)	32221	100	2425	—	—
Losonc	—	—	—	—	—
Moson	—	—	—	—	—
Miskolc	45300	5230	15300	3950	4280
Nagybecskerek	—	—	—	—	—
Nagykanizsa	21000	4200	34000	2500	2400
Nagyszében	—	—	—	—	—
Nagyszentmiklós	28000	700	2000	900	—
Nagyvárad	30000	1500	30000	800	—
Pozsony (közrakt.)	2963	1424	29521	673	365
Nyitra	—	—	—	—	—
Páncsova	400000	—	3000	4000	2000
Pápa	2000	400	540	200	600
S.-A.-Ujhely	1200	250	600	120	70
Sopron	—	—	—	—	—
Szatmár	11050	2100	3460	5700	6890
Szentos	—	—	—	—	—
Szolnok	600	—	150	220	850
Ujvárad	—	—	—	—	—
Ujvidék	60000	—	5000	3000	10000
Verscez	30000	600	800	2500	47000
Zalaegerszeg	4000	1000	2000	600	100
Zenta	75000	500	4000	8000	500

Termésjelentések.

1906 október 19.

Arad. A cséplés és kukoricázás még mindig nem nyert mindenütt befejezést s a gabona sok helyen már a kazalban csirázásnak indult. A répaszedés a folytonos munkássztrájkok miatt szintén lassan halad, ellenben az őszi vetési munkálatokkal a gazdák jól haladnak.

Baja. Az időjárás kedvező, gazdasági munka még bőven van, tengeritörés, szántás, vetés nagyban folyik.

Győr. Az őszi vetési munkálatok pompás időjárás mellett bevégzés felé közelednek. Ugy a kukoricázás, mint a répa- és burgonyaszedés még csak e hó vége felé lesz befejezve, az eredmény mindenben megfelel a várakozásnak. A szüretelés még folyamatban van, abban is az utóbbi jó időjárás sokat segített, így közepetérmes várható.

Léva. Az időjárás borus és hűvös, a mezei munkálatokra eddig igen jó idő volt, az őszi vetés befejezéséhez közeledik, a répaszedés még folyamatban van, igen jó termést ad; a tengeritörést befejezték jó termést adott. A szüretelés szintén befejezték, jó közepes termést adott.

Miskolc. Az időjárás kedvező. Szántanak-vetnek, sőt jobbra már be is fejezték. Átlag minden termény jó közepesen fizetett. Sarjú kevesebb, széna elég jó.

Nagy-Kanizsa. A kukorica és burgonyaszedés befejeződött, a vetés nagyobb része szinte. Az egereket a nagy- és kisgazdák erősen mérgezik.

Nagyszentmiklós. Vidékünkön a tengeriszedés és szárelgondozási munkálatok befejezést nyerve, a gazdaközönség — a kedvező időjárás folytán — szorgalommal látja el az őszi vetéseket. A szőlőkben folyik a szénkéngézés, továbbá a gyenge hajtású szőlők takarása, sőt helyenként már részben és vége felé járnak.

Sopron. Őszi szántás-vetésre kedvező időjárás, szüretelés és répaszedés folyik; tengeri átlagos termése katasztrális holdanként 1600 kg.

Szatmár. A tengeri határszerte letörött, a termés általában jó és jó közép. A répaszedés még folyik, a termés ebből is jó közép. A szüret eredménye kedvezőtlen, amennyiben a termés úgy mennyiségileg, mint minőségileg alatta áll a tavalyinak. Nehol 1/3, de sok helyen felényivel kevesebb a hozam, mint a múlt évben.

(Folytatását lásd az 1807. oldalon.)

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket kézi- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj- és sajtgártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejgazdasági gép- és eszkozgyár FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI. ker., Jász-utca 7. szám.

»»»»» Különlegesség: «««««

„Svéd Globe Separator” Vajkivitel! Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajjal és túróval évi kötés mellett korlátlan mennyiségben a legnagyobb áron vesszünk át.

»» Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve. «««

Magyar vidéki piacok árjegyzései.

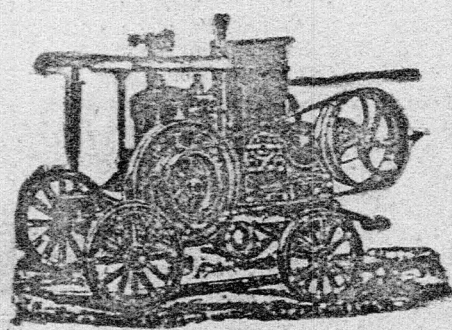
1906 október 19-én.

Piac	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri	Burgonya		Vaj		Tojás	Husárak												
						sárga	rózsa	I.	II.		Vágott hus kilogramm fillérekben					Élősúly mm. koronákban							
											marha-hus	borjúhus	sertéshus	birkahus	marha-hus	borjúhus	sertéshus						
						100 kilogrammonként										I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
korona értékben											I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.					
Arad	13-40	11-—	11-80	12-50	8-40	5-—	5-50	300	—	6-50	160	144	240	150	180	124	210	90	75	100	90	100	80
Baja	13-80	11-50	12-20	12-80	8-40 új	3-20	3-20	240	200	5-40	140	128	144	132	136	124	104	82	72	104	92	102	94
Barcs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Békés-Csaba	14-—	10-50	11-20	12-—	10-—	5-—	5-—	220	180	6-50	144	135	180	160	128	—	112	90	80	100	80	100	90
Észék	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Érsekújvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Győr	14-70	12-70	14-20	14-—	10-60 új	3-20	3-—	230	260	8-—	156	144	200	160	160	144	112	90	80	108	104	100	90
Kaposvár	13-75	12-80	13-60	12-60	13-20	3-40	3-60	240	—	5-—	150	136	190	170	115	105	100	80	76	100	94	100	92
Kassa	14-20	12-—	13-—	12-60	12-—	3-60	4-—	300	—	8-—	160	152	180	170	170	160	110	92	88	110	100	86	80
Kecskemét	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Léva	13-20	11-80	13-—	14-—	11-60	4-—	4-—	220	200	6-—	128	120	160	148	148	140	112	75	64	100	90	110	94
Losonc	13-20	11-60	13-40	13-60	—	—	—	—	—	—	144	136	160	152	144	136	104	76	68	108	96	120	108
Moson	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Miskolc	13-40	12-—	13-—	14-—	12-—	3-20	4-—	300	260	7-—	144	136	168	160	152	144	112	76	72	104	96	128	120
Nagybecskerek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagykanizsa	14-10	12-45	13-60	13-20	12-— új	3-—	3-10	240	200	6-—	160	140	180	160	142	138	104	88	78	90	80	98	90
Nagyszombat	14-20	12-—	12-80	14-—	13-—	8-—	6-80	272	180	6-—	160	128	140	100	140	120	110	80	68	—	—	84	80
Nagyszentmiklós	13-20	11-20	10-—	12-—	10-40 új	6-—	6-—	240	—	6-—	136	128	140	133	144	140	96	—	—	—	—	—	—
Nagyvárad	13-20	10-40	11-40	12-20	7-80 új	4-—	—	240	200	7-—	144	136	200	180	152	144	96	88	76	—	—	120	108
Nyitra	14-00	12-90	14-80	14-50	14-60 új	5-—	4-—	320	260	8-—	123	120	240	232	144	124	104	90	80	120	100	108	98
Páncsova	13-20	—	—	—	—	5-—	6-—	280	260	6-—	136	128	200	180	140	130	100	86	80	88	82	92	86
Pápa	14-—	11-80	13-—	13-80	14-40	4-—	3-—	190	180	8-—	128	120	180	140	140	120	100	80	70	110	90	95	90
S.-A.-Ujhely	13-60	11-20	11-70	13-60	11-—	4-50	5-—	280	230	8-—	136	128	160	152	144	104	104	—	—	104	100	103	99
Sopron	14-—	12-10	14-20	14-40	12-—	5-—	5-—	240	210	7-50	160	150	200	180	140	120	—	96	60	110	104	100	90
Szatmár	12-60	10-20	11-20	11-40	12-—	3-—	3-40	220	210	4-—	144	132	160	156	138	132	—	—	—	—	—	—	—
Szentes	12-50	—	10-50	12-40	13-—	—	—	—	—	—	128	—	160	—	174	—	108	76	—	80	—	116	—
Szolnok	14-—	—	11-70	12-—	8-—	—	3-80	190	175	7-—	140	122	190	150	170	150	120	80	68	100	84	110	98
Uj-Arad	13-30	11-—	11-90	12-20	8-20	4-50	5-—	280	—	6-—	136	128	180	150	136	124	100	85	70	90	70	95	75
Ujvidék	13-30	—	11-—	12-20	12-60	7-—	5-—	280	260	7-—	150	140	180	170	110	104	100	68	62	120	110	98	94
Vorsecz	12-20	10-20	10-60	12-60	8-30 új	4-—	5-—	300	—	6-—	144	—	180	—	140	—	110	96	86	115	—	120	—
Zalaegerszeg	14-—	12-40	12-50	13-50	14-50 új	—	—	280	240	7-—	136	128	156	148	136	128	108	72	68	88	80	114	104
Zenta	13-40	11-—	11-50	13-—	12-— új	3-—	3-—	200	—	7-—	120	—	160	—	120	—	110	72	—	100	—	100	—

Nemzetközi gabonapiacz 1906 okt. 17-től 1906 okt. 20-ig.

	Kelet	Effektív árak								Határidő	Határidős árak													
		Budapest	Liverpool	Wien	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago		Buenos-Ayres	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	New-York	Chicago							
Buza	19	15-—	17-05	16-80	16-95	21-28	22-40	14-86	13-72	18-03	Okt. Decz.	14-32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	16	15-25	17-13	16-90	16-95	21-28	22-54	14-78	13-24	18-03	Okt. Decz.	14-88 ¹	17-05	20-92	22-40	15-16	13-72	—	—	—	—	—	—	—
Rozs	19	12-85	—	13-80	15-50	18-92	17-18	—	—	—	Okt. Decz.	12-98	—	—	17-18	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16	12-85	—	13-90	15-60	18-92	17-18	—	—	—	Okt. Decz.	13-06 ¹	—	18-84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zab	19	14-70	—	15-50	17-60	17-98	—	—	—	—	Okt. Decz.	14-18	—	18-56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16	14-80	—	15-50	17-65	17-74	—	—	—	—	Okt. Decz.	14-14 ¹	—	18-48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tengeri	19	13-40	11-60	14-50	16-95	17-34	—	10-68	8-82	9-45	Okt. Decz.	—	—	15-16	—	—	10-78	8-84	—	—	—	—	—	
	16	13-25	11-55	14-50	16-95	17-34	—	10-72	8-78	9-45	Okt. Decz.	10-30 ²	11-60	15-16	—	—	10-22	8-88	—	—	—	—	—	
Árpa	19	13-30	—	14-60	14-10	—	—	—	—	—	Okt. Decz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	16	13-40	—	14-20	14-—	—	—	—	—	—	Okt. Decz.	10-34 ²	11-55	14-68	—	—	10-18	—	—	—	—	—	—	—

Jegyzet: 1) 1907 ápr., 2) 1907 május.

ÖBERURSELI MÓTORGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG ÖBERURSEL

Iroda és raktár: Budapest, VI., Ó-utca 6. szám. ■ MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

LEGOLCSÓBB HAJTÓERŐ A „GNOM“ BENZIN-PETROLIN-MÓTOR.

3600-sal több izommal. • Könnyen kezelhető. • Villamos gyújtással. • Oki. gépész felügyel. • Költségtetés, lerak és egyéb felállítások ingyen és bérmentve. • Magyar levezető. • Roforo-üzemi bevezethető: gróf Wenckheim Béla uradalomától, Szerecs (Békés megye); gróf Wenckheim Frigyes uradalomától, Csákvár (Ara-egy); gróf Esterházy Béla uradalomától, Nyitra-Ujlek (Nyitra megye); gróf Esterházy László uradalomától, Sárospatak (Fehérvár megye).

Versez. C tanak. Sok a Zalaegers mint a szüregzettettek. A mögött marad ugy ezek, mi esöt. Az eger hogy azok in láni. Zenta. Jó halad és jövő ban van. Kez

KEP E (Guttman mányi czég Napij

A mai kész volt, összesen magasabb árak Rozs tartott, 12-50-12-60 K Takarmány feladásra 13- Zab 20 f-re helyezhető el. Tengeri szilárt jegyez.

Eladatott: Buza. Tiszav mm. 80 k. 15 mm. 79 k. 15 mm. 79 k. 15 mm. 200 mm. 79 k. Fejérmegyei: 77 k. 14 K. 60 Pestmegyevid mm. 78-5 k. 15 mm. 77-5 k. 14 mm. 100 mm. 77 k. Hartai: 1900 Bányási: 340 Raktárú: 2 77-5 k. 14 K. 8 Rozs: 200 mm. mm. 12 K. 45 f. 40 f., 200 mm. Árpa: 940 mm. 12 K. 85 f. Zab: 100 mm Köles: 300 mm

Budapesti ts utca, 1906. okt igazgatóság jelen Felhozott a széna, 38 szekér alomszalma, tengeriszár, 12 sz zabosbüköny, k A forgalom ig Arak fillérekben 410-600, muhar szalma 360-400 tengeriszár zabosbüköny —, köles 440-480. Összes

A szeszüzletbe uralkodott és a jegyzés szerint z Elkelt finomított adózatlanul 44- adózatlanul 44-50 társra. Denaturált szes kötése nagyban. Mezőgazdasági szesz gyéren lesz kelt el. Zírul 38- Exkontingens s Budapest a Bécsei jegyzés 4

Versez. Cséplés lassan befejeződik. A buza alá szántanak. Sok a panasz a sok egér miatt.

Zalaegerszeg. A megfelelő időjárásban úgy a vetési mint a szüretelési munkálatok csaknem teljesen bevégeztek. A minőség, valamint a mennyiség a tavalyi mögött marad. A korai vetések szépen kelnek, azonban úgy ezek, mint az utóbbi vetések nagyon kívánják az esőt. Az egerek helyenként rendkívül elszaporodtak, úgy, hogy azok irtásához a legnagyobb gondot hozza kell látni.

Zenta. Jó időjárás következtében az őszi vetés szépen halad és jövő hét folyamán bevégeződik. Tengeri görékben van. Kezdek a repát szedni.

KERESKEDELEM, TOZSDE.

Budapesti gabonatözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Napijelentés a gabonatözsdeiről.

1906 október 16.

A mai készbuza-üzlet jó kínálatnál tartott irányzatú volt, összesen körülbelül 25,000 q. kelt el néhány f.-rel magasabb árnál.

Rózs tartott, azonnali szállításra, helybeni egyenértékre 12:50—12:60 K.-ig fizettek.

Takarmányárpa csendes, budapesti paritásra prompt feladásra 13:—13:20 K.-ig értékesíthető.

Zab 20 f.-rel magasabb, helyben 14:20—14:60 K.-ig helyezhető el.

Tengeri szilárd, helyben kocsira téve 13:50—13:60 K.-ás árt jegyez.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80:5 k. 15 K. 40 f., 100 mm. 80 k. 15 K. 40 f., 200 mm. 80 k. 15 K. 10 f., 800 mm. 79 k. 15 K. 10 f., 290 mm. 79:5 k. 15 K. 10 f., 200 mm. 79 k. 15 K. 25 f., 1500 mm. 79 k. 14 K. 95 f. Fejérmegyei: 1620 mm. 77:8 k. 14 K. 80 f., 690 mm. 77 k. 14 K. 60 f.

Pestmegyevidéki: 200 mm. 79 k. 15 K. 10 f., 1700 mm. 78:5 k. 15 K., 100 mm. 77:5 k. 14 K. 70 f., 800 mm. 77:5 k. 14 K. 60 f., 400 mm. 77:3 k. 14 K. 65 f., 100 mm. 77 k. 14 K. 30 f.

Hartai: 1900 mm. 79 k. 15 K. 30 f. Bánsági: 3400 mm. 78:5 k. 15 K. 10 f. Raktáraru: 2770 mm. 77:5 k. 14 K. 80 f., 1850 mm. 77:5 k. 14 K. 80 f.

Rózs: 200 mm. 12 K. 40 f., 200 mm. 12 K. 50 f., 150 mm. 12 K. 45 f., 100 mm. 12 K. 45 f., 300 mm. 12 K. 40 f., 200 mm. 12 K. 40 f. kp.

Árpa: 940 mm. 13 K. 3 hó, 360 mm. 12 K. 90 f., 100 mm. 12 K. 85 f. kp.

Zab: 100 mm. 14 K. 50 f., 200 mm. 14 K. 40 f. kp. Köles: 300 mm. 11 K. kp.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1906. október hó 19-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 180 szekér réti széna, 38 szekér muhar, 38 szekér zsupszalma, 5 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 12 szekér egyéb takarmány (löhére, luczerna, zabosbüköny, köles stb.), 100 zsák szecska.

A forgalom igen élénk. Árak fillérekben q.-ként a következők: réti széna 410—600, muhar 600—840, zsupszalma 400—420, alomszalma 360—400, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár —, egyéb takarmány 500—540, zabosbüköny 500—560, löhére —, luczerna —, köles —, sarju 500—520, szalmaszecska 440—480. Összes kocsiszám 272. Összes súly 328,400 kg.

Szeszűzlet.

A szeszűzletben e héten változatlan élénk kereslet uralkodott és a szeszárak a legutóbbi szilárd zárlat-jegyzés szerint záródnak.

Élénk finomított szesz adózva nagyban 143:50—144 K., adózatlanul 44—44:50 K.; élesztőszesz adózva 143:50 K., adózatlanul 44:50 K.-ig kelt azonnali és későbbi szállításra.

Denaturált szesz hordóval együtt 36—39 K.-ért kelt el kötésre nagyban.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz gyéren lesz ajánlva és ab termelő állomás 38 K.-ért kelt el. Zárul 38—38:50.

Exkontingens szesz változatlan áron kelt el.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 39:50—40 K.

Bécsi jegyzés 41:40—41:60 K. kont. nyersszeszért.

Budapesti jegyzés

	nagyban koronákban
Kontingens nyersszesz	—
Finomított szesz adózva	143:50—144:—
„ adózatlan	44:—45:—
Élesztőszesz adózva	143:50—144:—
„ adózatlan	44:—45:—
Nyersszesz adózva	141:50—142:—
Denaturált szesz	38:—39:—

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mellett értendők.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása)

Az őszi vetőmagszükséglet már jóformán teljesen fedezve van és így a kereskedők és gazdák részéről a lóheremag és luczernamag árak iránt most gyakran mutatkozó érdeklődés inkább arra szolgál, saját terméseik mikénti értékesítésére tájékozást szerezni, minthogy a jövő tavaszi szükségletet már most beszerezhetik. **Vöröshere.** (Löhére.) A főbb termesztő helyekről állandóan kedvező hírek érkeznek és minden valószínűség szerint annak idején, ha a szükséglet fedezésének tényleges ideje beérkezett, ezen szükséglet a jelenlegi áraknál jóval alacsonyabban lesz beszerezhető. A minőségek nálunk átlag jók, sőt részben nagyon szépek, kivétel csak azon áru képez, mely utifüvet tartalmaz, csak Franciaországból ajánlanak barna, silány minőségű lóherét. A piac hangulata meglehetősen lanyha. **Luczerna.** A múlt heti jegyzések változatlanul megmaradtak és főleg legelsőrendű áruknak volt élénk kereslete. **Takarmányrépamag.** A beérkezett tudósítások szerint az árak, melyek már hanyatlásnak indultak, az utolsó hetekben volt kedvezőten időjárás következtében ismét igen megszilárdultak. **Fümagvak.** Az árak némileg gyengültek. A többi magfélékben a lefolyt héten változás nem fordult elő.

Jegyzések nyersárúért 100 kg.-ként Budapesten:

Löhére	prima minőség	105—120
„	esőverte minőség	—
Luczerna	prima minőség	110—126
„	régibb áru	104—106
Biborhere	—	30—32
Fehérhere	—	100—110
Nyulszapuka	—	100—110
Mustármag	—	—
Bükköny	—	—
Muhar	—	—

Lujza gőzmalom p.-t. jelentése a „Köztelek” részére. Budapest, 1906. október hó 18-án. Netto-árak 100 kgként. Budapesten, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul. Kötelezett-ség nélkül.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	25:80	24:80	23:60	21:80	20:80	19:60	19:—	17:—
	7 1/2	7 3/4	8	Korpa:		F.	G.	
	15:50	14:50	12:20	Ár korona:		9:20	9:90	
	Rozsliszárak:							
	G	O/I	I	FR	II	II/b	III	IV
K.:	21:40	20:80	20:10	19:40	18:40	16:60	15:40	12:40
	RK							
	11:—							

Élelmiszerek nagybani árai a központi vásáresarnokban.

Magyar Gazdák Vásáresarnok Ellátó Szövetkezte jelentése, 1906 október 17-én.

A piac képe lényegileg nem változott. Vágott baromfi-nak és frissen lőtt mezei nyulnak nagyobb tételekben való felkúldését sürögösen ajánljuk. Vaj s turó változatlan. Gyümölcs (alma és körte) eléggé keresett, jó árak mellett. Burgonyánk közül a kifli (sárga bélel) és rózsá keresettebb. Káposzta nyomott árban értékesül csak, mert a kínálat állandóan igen jelentékeny. Hagymában csendes a forgalom. Tojás némileg lanyhult; bár jegyzéseink ezuttal is a bécsi jegyzések fölé emelkedtek. Megfelelő áru alig volt ami szomorúan jellemzi a mi piaci viszonyainkat.

Mai árak:

Husnemtek: vidéki marhahus hátulja 100—120 kor., eleje 90—104 korona, vidéki borjú bőrben, hosszan mérve, súlylevonás nélkül 96—126 K., helybeli borjú-hus 130—136 K., sertéshus szalonnával 89—116 K., lehuzott sertés 119—120 K., szalonna friss 130—136 K., szalonna sózott 100—120 korona, szalonna, füstölt 120—140 kor., olvasztani való 122—132 kor., háj 140—144 K., sertésszür 136—144 K., mind métermázsánként. Füstölt-hus (vidéki) kg.-ja 0:92—1:92 K., hazai sonka 1:80—2:— K., szalámi 4:—4:— K.

Vad: 5z 1:50—1:60 K., szarvas 0:75—0:85 K., vaddisznó 1:—1:20 K. kg.-ként egészben, nyul 1:60—3:— K., fogoly 1:20—1:40 K., fácán 2:80—3:20 K. darabonként, dámvad 0:—0:— K. kg.-ként.

Baromfifélék: élő rántani való csirke, újdonság 1:40—2:20 K., sütni való 2:40—2:80 K., kacsa sovány 2:60—4:40 K., kacsa hizott 4:50—6:50 korona, fiatal liba — korona, lud, hizott 9:50—16 K., tyúk 2:80—4:— K., pulyka újdonság 6:—9:— K., élő sovány liba — K. páronként. Vágott szépen tisztított baromfi, hizott lud 1:30—1:50 K., hizott rucza 1:40—1:60 K., hizott pulyka 1:40—1:50 K. kg.-ként, poulard 0:—0:— K., vágott csirke — K. drb.-ként.

Tejtermékek: tevaj (centrifugált) 1:80—2:20 K., főzövaj (köpült) 1:40—1:70 K., tehéntúró 8—20 fill. kg.-ként.

Zöldségfélék: burgonya (vaggonáru) sárga 4:50—6:— kor., rózsá 3:50—4:— K., fehér 2:40—3:— kor., kifli 24—20 K., sárgarépa új — korona, petrezselyem új — kor., vöröshagyma 3:—5:50 K., fokhagyma — K. 100 kg.-ként. — Kelkáposzta — K., Fejessaláta 0:— K., ugorka salátának való — K., zöldborsó 0:— K. 100 darabonként. Egyiptomi hagyma — K. 100 kg.-ként. Szép, nagyfejű káposzta 3:20—3:40 K. 100 drb.-ként.

Gyümölcsfélék: szőlő 40—80 fill. kg.-ként. Alma: választott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathan, Törökbalin, batul stb.) 40—60, másodrendű 16—30, harmadrendű apró áru — K., körte elsőrendű 50—90, másodrendű 24—36 K. mm.-ként. Későn érő görög dinnye — K. 100 drb.-ként.

Vegyesárak: Bor és szesz italokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz 115—120 fill. kg.-ként, barackklevár 0:—0:— K. kg.-ként. Gomba szárított 0:—0:— K. kg.-ként. Szappan, szegedi 60—64 fillér kg.-ként. Nyers gomba, vargánya közönséges — fill. Tojás: bácskai 82—102 korona, erdélyi apróbb áru 78—78 K. eredeti ládáknál (1440 drb.).

A szövetkezet — mint az „Országos Magyar Méhészeti Egyesület” vezérképviselője — minden mézértékesítési ügyben felvilágosítást ad.

Budapesti lóvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1906. október 18.

Főlhajtattott:	Árak
	drb.-ként korona
Jobb minőségű hátsó	7 drb 360—470
Könnyű kocsi (jukker)	30 „ 320—500
Nehéz kocsi (hintós)	12 „ 400—620
Igás kocsi (nyugati vér)	70 „ 240—390
Ponny	5 „ 180—190
Fuvaroslovak	100 „ 120—300
Parasztlovak	250 „ 54—200
Alárendelt minőség	38 „ 42—80
Összesen	512 drb

Eladatlan maradt — 222 drb
Irányzat: közép.

Budapesti juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1906 október 15.

Felhajtattott:	Magyarországból	Szerbiából	Összesen
	2124 drb juh	— drb kecske	— drb kecske
	— drb juh	— drb kecske	— drb kecske
Eladatlan maradt	— drb juh	— drb kecske	— drb kecske

A P A K:

(kilogrammonként élőszuliban, korona értékben).

	per kgr.	páronként
Hizott ürü	drb 56—61—64 fill.	45—61 kor.
Feljavított juhok	—	48—52 „ 30—41 „
Kiverő juhok (anya)	—	49—52 „ 29—32 „
Kisváltó kosok	—	—
Szerbiai juhok	—	—
Kecskék szerbiai	—	—
Báránycok	—	—

Irányzat: lanyha volt, az árak 2—3 fillérrel csökkentek kg.-ként.

Budapesti szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)
1906. október 18.

Főlhajtattott:	Árak
	(kilogrammonként élőszuliban vagy vágószuliban fillérekben.)
	I. oszt. II. oszt.
Magyarországból élő borjú	184 drb 108—116 kiv. 124
leszurt	— „ 96—104
Magyarországból élő bárány	— „ 56—88
leszurt	— „ —
Ausztriából élő bárány	— „ —
leszurt	— „ —
Ausztriából élő borjú	— „ —
leszurt borjú	— „ —
Összesen	184 drb

Eladatlan maradt 23 drb élő borjú, — drb leszurt borjú, — drb élő bárány, — drb leszurt bárány.
Irányzat: lanyha, az árak 6—8 fillérrel csökkentek.

Budapesti vágómarhavásár.
(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)
1906. október 18.

Főlhajtás összegő:		Minőség szerint:	
Új felhajtás...	2215 drb	Elsőrendű hizott	225 drb
Mult vásárról visszamaradt...	105 "	Másodrendű "	1755 "
Vesztéglőből szerb...	2320 drb	Alarendelt minőség	240 "
Összeg	2320 drb	Növendékmárha	20 "
Eladatlan maradt	93 "	Bivaly	80 "
Összeg	2320 drb	Összeg	2320 "
Származási hely szerint:		Nem szerint:	
Magyar eredetű	679 drb	Bika	150 drb
Magyar tarka	874 "	Ökör	1403 "
Szerbiai marhák	— "	Tehén	667 "
Horvátors. marhák	135 "	Bivaly	— "
Boszniai marhák	632 "	Összeg	2320 drb
Összeg	2320 "		

Á r a k

100 kilogr.-kint élőszuliban minden levonás nélkül fillérekben.)

1906. október 11-én	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	84-94	70-82	60-68
Tarka hizott ökör	84-100	74-82	60-72
Szerbiai ökör	—	—	—
Tehén	72-82	62-70	50-60
Bika	82-90	70-80	60-68
Növendékmárha	—	50-82	—
Bivaly	—	48-64	—

Irányzat: lanya, jó minőségeknél árak változatlanok, silányaknál 1-2 kor-val alacsonyabb, mint mult héten.

Budapest ferencvárosi zárt sertésvásár.
(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)
1906 október 18.

Heti főlhajtás összegő	Érkezett wagon	Érkezett összesen darab	Sértésköz-vágóhidra-el-szállított	Eladatlan maradt
október 12-től október 18-ig	106	4138	4555	223

Agraria

Gazdasági gépek

Kérje

minden

gazda

az összes

Agraria

Ékek

vetőgépek

gőzcséplők

motorok stb-ről

Levélczím: Agraria Budapest, Váci-ut 2.

Napi árak fillérben

N a p	Óreg ne-héz páron-ként 280-350	Páronként 300 kg. felül	Páronként 220-300 kg.	Könnnyű 280 kg.	Husos fajta
1) okt. 12. október 18.	—	102	—	—	—
2) okt. 12. október 18.	120	123-128	123-130	124-130	—
		124-137	126-133	128-132	—

1) Az árak élőszuliban levonás nélkül értendők.
2) Az árak élőszuliban páronként 45 kg. élétsúly és 4% levonással, kilogrammokban értendők.
Irányzat: a vásár élénk, az árak 2-4 fillérrel emelkedtek.

Budapesti kőbányai sertéspiacez.
1906. október 11-től október 17-ig.

Állomány:	drb	Elszállítás:	drb
Sertésállomány volt mult hét végén	37780	Budapesti fogyasztásra	554
E héten érkezett Magyarországból	13.7	Vidéki fogyasztásra	1032
E héten érkezett Szerbiából	—	Bécsbe	385
Állomány összege	39087	Ausztriába	395
Elszállítás	2371	Zsiradékgyárba	5
Marad állomány	36716	Összeg	2361

Hizott sertésárak:

(Megállapodás szerinti súly és 4% levonással kgr.-ként.)
Magyar öreg nehéz, párja 400 kg.-on felül — fill.
(Az alábbi árak páronként 45 kg. súly és 4% levonással kilogrammonként.)

Magyar fiatal nehéz párja 300 kg.-on felül	120-122 fill.
" közép	250 " " 124-126 "
" könnyű	200 " " 126-128 "
Szerbiai nehéz	260 " " " " "
" közép	250 " " " " "
" könnyű	240 " " " " "

Irányzat: a hizottsertésüzlet irányzata változatlan.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos (VIII. ker., Bérkocsis-utca 12., a „Köztelek“ részére.)
1906. október 17.

Sertésvészen átment	kilogramm	fillér
" " " " "	80-100	170-150
" " " " "	100-120	150-136
" " " " "	120-160	136-126
" " " " "	160-200	126-120
Sertésvészen át nem ment	60-100	110-114
" " " " "	100-120	114-120
" " " " "	120-160	120-110
" " " " "	160-200	110-108

Árak élőszuliban kilogrammonként 4% engedmény.
Irányzat: élénk.

Bécsi szurómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)
1906. október 18.

Főlhozatal:

	Magyarországból	Ausztriából	Összesen
elő borjú	17 drb 88-116	98 " 114-132	—
leölt " " "	335 " 90-120	3081 " 134-140	92-112
Magyarországból leölt bárány	113 " 20-30 kor. párja	49 " 20-30 kor. párja	—
Ausztriából leölt sertés	128 " 104-130	1061 " 104-128	—
Magyarországból leölt juh	340 " 76-100	152 " 72-96	—

Irányzat: lanya, leölt birka 4 fillért veszített, a többi minőség változatlan.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek“ részére.)
1906. október 18.

Főlhajtás:

Magyarországból	drb	Árak:	fillér
Galicziából	2322	Angol husos ürük	—
Osztrák tartományokból	225	Elsőr. hiz. ürü	62-68
Összesen	2547	Gyapjas	—
		Középm. hizott ürü	50-60
		Kecske	—

(Az árak kg.-ként fillérekben, élőszuliban fogyasztási adó nélkül értendők.)

Irányzat: élénk, kg.-ként 1-2 fillér emelkedés volt.

Bécsi sertésvásár.
1906. október 16.

Főlhajtás:	Származás szerint:	drb
Minőség szerint:	Magyarországból	153
Hussertés	husos	—
Zsirsertés	Magyarországból	6623
Összesen	zsirfajta	5366
	Galicziából	—
	Osztr. tartományokból	—
	Olaszországból	—

Eladatlan maradt — Összesen 12164

Árak: (kilogrammonként élőszuliban fogyasztási adó nélkül, fillérekben.)

Elsőrendű nehéz magyar	107-109-110 kiv.
Könnnyű és szedett magyar	97-101
Óreg nehéz és közép magyar	102-105-95-99
Német és lengyel husfajták	90-112-114
Olasz sertés	—

Irányzat: szilárd, prima zsirsértés 1 fillérrel drágult. Többi minőség változatlan.

Ingatlanok árverése (40,000 korona becsértéken felül).

Kivonat a hivatalos lapból.

Okt. 25.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	özv. Fajta Józsefné	144070
Okt. 26.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi hatóság	Fekete Lajos	117937
Nov. 26.	Nyitrai kir. tvszék	a tkvi hatóság	Hackl Vilma	40000

Szerkesztői üzenetek.

M. D. Sárdi. A kérdezett fecskendő Geitner és Rausch budapesti cég utján rendelhető meg, a kellő siker elérése érdekében tanácsos lesz állatorvos közbenjárását igénybevenni, tekintettel arra, hogy az eddigi kezelés nem vezetett eredményre.

B. M. Pa-Födmes. A kérdezett czime Nagyatád (Somogy megye).

V. Gy. Pa-Vattya. Az a réti fü, mely teljesen megérett s magját mind elvesztette, többé nem széna, hanem szalma s minden tekintetben olyan mint a tavaszi, vagy mondjuk mint pl. az árpaszalma, sőt ha az árpaszalma nagyon gyomos, akkor a réten kaszált szalma talán azt sem éri el. Pontosabb adatokkal azonban csak akkor szolgálhatnánk, ha a kérdéses takarmány teljes elemzését bírnánk.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltérhetetlen tégelyaczél-ekefej.
Pánczélaczél-kormánylemezek.
Magasított aczél-ekefej.
Porvédő kerek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

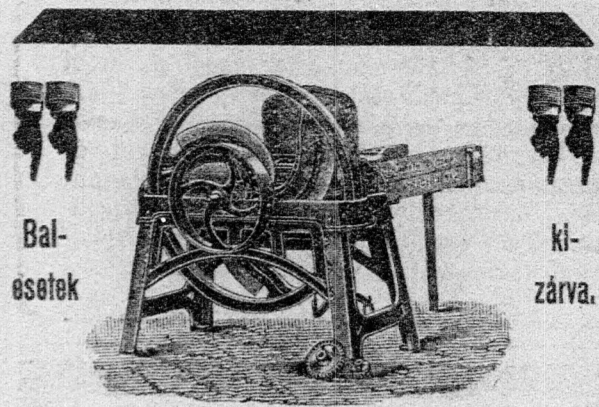
Elegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmúlja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talajafelosztására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetük.

Megrendeléseket elfogad a
Katholikus Egyesületek Országos irodája
Budapest, IV., Meisner-utca 19.

Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület
értékesítő osztálya, Veszprém.

Rövidített levélczím:
„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgönyczím: „AGRARIA“ Budapest.

Bal-
esetek

ki-
zárva.

Minden nagyságban.
Szecs kavágók,
Répavágók,
Darálómalmok,
Gőzölökészülékek.

UMRATH ÉS TSA
BUDAPEST, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészülék 12 HP-ig Ipari mozdonyok 100 HP-ig

Megfigyelések a mosztalaj-
szekciókra alkalmas ameri-
kai szőlőfajtákról. Irák:
Szállási és Trolitz, 3 korona 20
fillér előleges beküldés ellen-
ében bérmentve küldi a
"Patria" r.-t. gazdasági szak-
könyvkereskedése Budapest,
IX., Üllői-t 25.

Juhtenyésztés

mult és jelen irányairól.

Irta: Dr. Rodlitzky Jenő.

Tartalmából kiemelendő:

A gyapjúhasznú juhok tenyészítése; a fejős juh tenyészítése; a húsjuh tenyészítése.

3 korona 20 fillér előleges beküldés ellenében bérmentve küldi a

"Patria" részv.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-t 25.

(Kéziratok.)

A baromfi hizlalása
és a hízott baromfi értékesítése.
2-ik javított és bővített kiadás
50 képpel. Irta: Hreblay
Emil. 1 kor. 60 fillér előleges
beküldés ellenében bérmentve
küldi a "Patria" r.-t. gazdasági
szakkönyvkereskedése Bu-
dapest, IX., Üllői-t 25.

Legjobb tejfőtőző a **BALTİK**

BALTİK-SEPARATOR

nemesek azért arat nagy sikereket és részesül mindenütt elismerésben, mert a legtekélyesebb és legmodernebb tejfőtőző, hanem azért, mert a szerkezet egyszerűsége a BALTİK kezelést még egy gyermeknek is lehetővé teszi. Miután az egész szerkezet el van zárva, szerencsétlenségnek eleje vőtetett és a géprészek sem romlásnak, sem piszkolódásnak nincsenek kitéve.

Kérje árjegyzékünket, valamint a modern késziseparatorokról írt bírálatunkat.

A Baltik
RADIATOR
készíti a legjobb és legtisztább vajot.
Szenzációs találmány.
(Lásd lemerítést a "Köz-
telek" 70-es számában.)

Baltik Separator Részvénytársaság
magyarországi vezérképviselője
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 59. szám.

Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket

BECK és GERGELY

BUDAPEST, V., Váci-ut 12.

Benzinmotoros cséplőkészletek.

Teljes malomberendezések

benzin-, szivógáz-
vagy más üzemre.
**Teljes olajgyári
berendezések.**

Elismert legjobb
kivitelben szállítat-
nak és mindenkor
raktáron megtekin-
tetők.

CLIMAX

benzin, világító-gáz és szivó-gázmotorok

A világhírű

"ECLIPSE"

nyersolaj-
motorok,

melyek hűtés, gyújtás és szelepek nélkül dolgoznak. **Pénzügyőri ellenőrzés nincs.** Robbanási veszély kizárva.

A világ legolcsóbb üzeme.

Üzemköltség óra és lóerőnként 1 1/2 - 2 1/2 fillér. Lokomobilok benzin- és nyersolaj-üzemre.

Kizárólagos vezérképviselő Magyarország és társországaira:

SUGÁR LAJOS

ezelőtt DÉNES és SUGÁR
Budapest, V., Lipót-körút 17. szám.

Kötségetések és árjegyzékek ingyen és bérmentve. Ügynökök alkalmaztatnak.

Eredeti friz jerekre és kosokra

1907. tavaszi és őszi
szállításra előjegyzést
elfogad:

5713/b

Dr. Bernolák Károly, Haraszt, Szepesm.

HÁZI KEZELÉS.

KEMNA J.

BUDAPEST - BOROSZLÓ

gőzeke- és gépgyáros ajánlja felülmulhatlan
gőzekéit, gőzütihengereit és gőzcséplő-
géppel párosított szecs kavágóit.

Mindenmü felvilágosítással készséggel szel-
gál a magyarországi cégvezetőség:

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 8. **Előnyös beszerzési mód.**

Jutányos árak.

Pohl György

Telefon 87-25. **mérnök** Telefon 87-25.

Különleges Gazdasági Építési Vállalat

Budapest, Szondy-utca 98/a. sz.

Elvállal (gyakorlati kivitelre:)

mindennemű gazdasági és ipari építkezéseket. Különleges és tűzbiztos vasbeton-födém készítmény nagy fesztávokra és nagy hordképességre. Födémek és falak szigetelését főképp istállók számára. Vízművek, víztornyok, rezervárok, kut- és mélyfúrások és öntöző berendezéseket. Beton-jászolok, istálló-burkolatok, valamint szellőzők és falburkolatok. Rabitz-szerkezetek. Csatornázások. Alagsővezetések, trágyatelepek és fennálló épületek, istállók átalakítását a legújabb igényeknek megfelelően igen kedvező feltételek mellett. ——— Tervek és költségvetések, prima referenciák.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Azonnali belépésre kerestetik **irnoknak** egy kereskedelmi iskolát végzett, nőtlen, keresztény egyén, a ki a magyar és német nyelvet szóban és írásban kifogástalanul bírja és az egyszerű könyvvitelben teljesen jártas. Fizetés évente 1000 korona készpénz, egy lakószoba, fűtés, világítás. Egy havi próbaszolgálat. **STEPHANI ERVIN URADALMA, Fülek** (Nógrád megye). 5711

TÁJÉKOZTATÓ a nem-okleveles gazdatisztek „gyakorlati vizsgájához” szükséges segédkönyvekre vonatkozólag.)

Alant felsorolt segédkönyvek azért szükségesek, hogy a vizsgázó ezeket figyelmesen átolvasva és áttanulmányozva, gyakorlati ismereteit kiegészítve, kikerekítve, az újabb gazdasági vívmányokkal is megismerkedjék.

A) Növénytermesztési szempontból.

Általános és különleges növénytermesztés. Két kötet. Irta: *Cserhádi Sándor.*

Első kötet: *Általános növénytermesztés* (ennek különösen talajmvelési és trágyázási része fontos) új (második) kiadás 9— K.
II-ik kötet: *Különleges növénytermesztés*, új (második) kiadás 9— K.

Rét- és legelőmvelés.

A *takarmánynövények termesztése.* Irta: *Szilassy Zoltán és Grabner Emül* 10— K.

B) Az állattenyésztés szempontjából.

Állattenyésztés. Irta: *Tormay Béla*, vászonkötésben 7— K.

A borjú természetes és mesterséges táplálása. Irta: *Balogh Sándor* 5— K.

Takarmányozás. Irta: *Cselkó István*, vászonkötésben 10— K.

Lótenyésztésre:

A *ló és annak tenyésztése.* Irta: *Kovácsy és Monostori* 12— K.

Szarvasmarhatenyésztésre:

Szarvasmarhatenyésztés. Irta: *Tormay Béla*, I., II. és III. rész. 3-ik kiadás 12— K.

Tejgazdaság. Irta: *Sterbán és Koerfer*, vászonkötésben 5— K.

A sertésenyésztésre:

A *sertés és annak tenyésztése, hizlalása.* Irta: *Kovácsy Béla* 4-80 K.

A juhászatra:

A *juh és gyapjú ismerete.* Irta: *Rodiczky Jenő dr.* 4— K.

C) A jószágkezelés és berendezéstan szempontjából.

Mezőgazdasági üzemtan. Két kötet. Irta: *Hensch Árpád.*

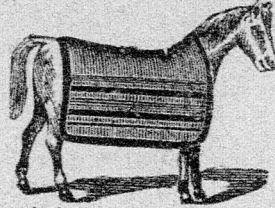
I-ső kötet: *Jószágkezelés és berendezéstan.*

II-ik kötet: *Mezőgazdasági becsléstan és előszámítástan* 8— K.

Mindezen segédkönyvek megrendelhetők a „PATRIA” r.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

*) Ezen könyvjegyzék a Debreczeni Gazdasági Akadémia újabb utatitása alapján van összeállítva.

HIRDETMÉNY.

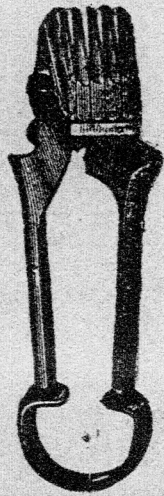
hogy különös tartóssága, egészen vastag és bundamelegsége

magyar gyártmányú lópokrócsokat

hozzunk forgalomba, mely mindenki igényeit ki tudja elégíteni.

Előnyáraink gazdák részére.

Nagy és széles urasági lópokrócz ára 3 forint. Legnagyobb, legjobb minőségű ára 3 forint 50 krajczár.

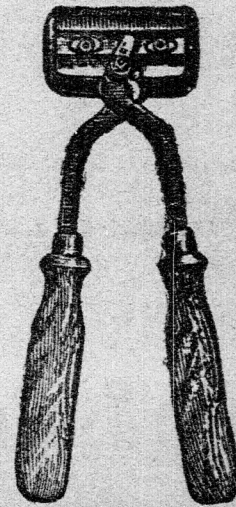
Minden postához bérmentve szállítva. — Egyedüli megrendelési cím:

Magyar Lópokrócz Szétküldési Központ

Somogy-Szill, 125. sz.

A csomaghoz hozzátartozó eredeti „RAPIDE” marhanyíró-olló, egy pótkéssel együtt 1 frt 60 kr. Valódi „Pegoeit Freres” francia lónyíró-olló 2 forint 20 kr kedvezményes áron.

Aruink valódiságáért és jószágáért szavatolunk. Meg nem felelőért a pénz v.sza.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. KER., BAROSS-UTCZA 10. SZÁM, II. EM. Alakult 1900. BIZTOSÍTÉKI ALAP: Alakult 1900.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával... 1.953.240— kor.

Tartalékok ... 601.263-93 „

Összesen: 2.554.503-93 kor.

1901 évi felesleg ... 90.349— kor.

1902. „ „ ... 59.782-26 „

1903. „ „ ... 109.331-73 „

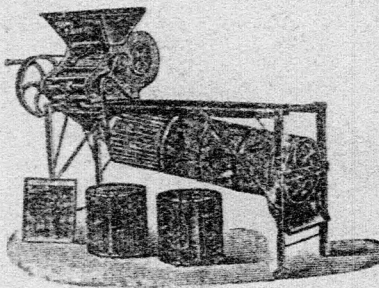
1904. „ „ ... 72.438-23 „

1905. „ „ ... 61.730-60 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módokozatok szerint.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz- mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5%-os engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készségesen szolgál. **Az igazgatóság.**

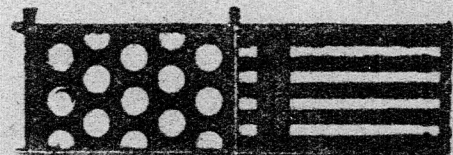

Stahel és Lenner

Trieur- és lemezlyukasztó-gyár

Budapest, V. Katona József-u. 8.

Ajánljuk **TRIEURJEINKET** és **OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET** gabona és hávályesek tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden fajta **LEMEZROSTA** gőzcséplő-gépek számára.

KLÁR ANDOR

törv. bejegyzett kereskedelmi iroda
Debreczen (Deák-Ferencz-utca 9. sz.)

Telefon interurban 445. Telefon interurban 445.

Földbirtokokat ajánl és keres megvételre és bérbe az ország bármely részén.

Parcellázások tökéletes keresztülvitelét (műszaki pénzügyi és jogi lebonnyolítását) előzetesen megállapított díjazás mellett, vagy előzetes díjazás nélkül haszonrészre elvállalja.

Kölcsönöket ingatlanokra (a forgalmi érték 80%-ig), váltókra (két aláírással) életbiztosítási kötvényekre, értékpapírokra, vidéki részv. társaságok részvényeire, átruházható bér vagy egyéb jövedelmekre, legelőnyösebben eszközöl.

Tőzsdei ügyleteket az áru- és értéktőzsdén közvetít.

Megbízások gyorsan és pontosan, csakis elsőrendű szakérők igénybevételével teljesítettek.

5606

1444. GE. 906. sz.

Pályázat.

A Temesvármegyei Gazdasági Egyesületnél betöltendő **gazdasági vándortanári állásra.** Pályázhatnak azon hosszabb gazdasági gyakorlatú, kik a magyar és német nyelvet szóban és írásban lehetőleg a román nyelvet legalább szóban tökéletesen bírják és a kik a köznéppel való érintkezésben jártasak. Keresztlevél, arckép és végbizonyítvány, gazdasági gyakorlatról szóló bizonyítványok hiteles másolatának mellékelésével, a fizetési igények megjelölésével pályázatok legkésőbb 1906. évi október hó 30-ig küldendők be a Temesvármegyei Gazdasági Egyesülethez Temesvárra.

5722

Kelt 1906. október hó 12.

Az elnökség.

Bámulatoltsó kerítések.

Nem tévesztendő össze a 6 szögletes osztrák gyártmány!

Vadkárk ellen!

Vadkárk ellen!

Hazai gyártmány!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII. kerület, Üllői-ut 48. sz.

Ajánlja kiadéragosai szabadalmozott **Hungária sodronyfonatát** mint a legjobb és legelőnyösebb kerítési anyagot, mely előnyével fogva felülmúl minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szöveg- s mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos eme találmány előnye: **Olcsóság!**

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):

körülbelül 5 centiméter lyukbősséggel,

készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1-50 méter magasságban 1-8,

2, 2-2, 2-5 és 2-8 milliméter dróterősségekben.

Sodronyterősség: 1-2 1-4 1-6 1-8 2- 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár □-méterenkint: 40 48 56 64 72 86 100 120 fillér.

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszukas) lyukbősséggel:

készletben: csakis 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben.

Sodronyterősség: 1-2 1-4 1-6 1-8 2- 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár □-méterenkint: 58 66 74 82 96 110 130 150 fillér.

Csomagolásért, szállásért és kezelési költségéért számíttatik □-méterenkint 1 fillér, de egy küldeményről legálább 50 fillér.

Csalátszerűség: A fonat elegendő súrú lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felő és alsó szélét pedig tükösek, tehát az átmozgást megnehezíti. A fonat csavart szálú — mint vékony sodronyoké — a kerítés hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képessége; a keresztirányúak pedig hullámosak, a szálak összecsiszása tehát ki van zárva. 1/2 méter magas fonat kapható az 1 m. magasnak közepén való átvágása révén.

Könnyű kezelése: Kézszel meghuzva, egyszerűen a földközébe szegzendő horganyzott kettős szeggekkel, a fonat sima és feszese marad. Ez által a fonat bármikor lecsúszható és más helyen ismét fölérhető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüköses ronyt alkalmazva, a kerítés tetése szerint megmagasítható. — A tüköses sodrony árs méterenkint 6 fillér, horganyzottan 6 cm. tükösesével.

Számos elismerésvél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkély-rácsokat sodronyfonat és korcsolt vasból, föld- és kavicrossalakat, kosarakat, magtár-ablakrostályokat, 2- és 3-szaj kosarakat, szilkráfogókat, szőlőbogyósztályokat, cséplőgépekbe való gabonaszitáló-hengereket stb.

Árjegységek ingyen és bérmentve. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Mezőgazdasági Áruhitelbank R.-Társ.

Budapest, V., Báthory-utca 5.

Bankosztálya: előnyös feltételek mellett nyújt mezőgazdákknak személyi kölcsönöket, kezesség nélkül.

Áruosztálya: mindenféle **műtrágyák** (kartellen kívül) u. m. superphosphát, thomassalak, chilisalétrom, kálcit, kaliszó, valamint az összes erőtakarmányok eladásával foglalkozik.

PROPPER SAMU

mezőgazdasági BUDAPEST, gépraktára — V. kerület, Váci-körút 52. szám.

Ajánlja mérsékelt áron a jelen időnyre: **SACK RUDOLF** elismert kitűnő gyártmányait

>> aczélekeit, <<
> vasboronait, <
könnyű és szilárd
sorvetőgépeit,
szecs kavagó-,
répavágó-gépeit.

Kézi, járgány- és gőzhajtásra elsőrendű — **biztonsági járgányait,**

„Westfalia“ műtrágyaszóró gépeit,

a jelenkor legjobb szerkezetű **takarmány pároló-készülékeit** s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

>> Mindenről kimerítő árjegységek és készleges felvilágosítások. <<

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb áron mellett ajánlatnak.

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálo- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapátók, szecs kavagók, répavágók, kukoriczamorzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes aczélekek, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

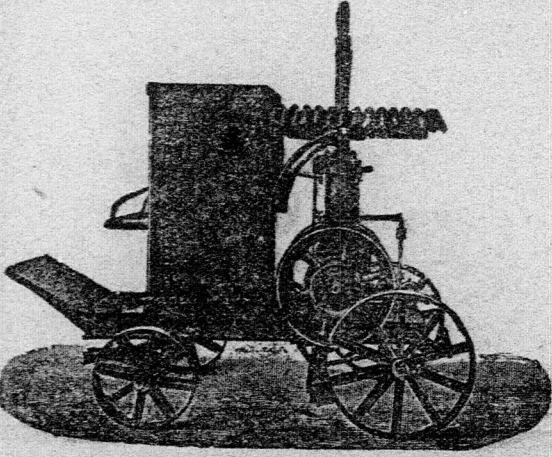

Zéró higienikus closet-watta legjobb

Kapható mindenütt és
Farkas L. Lajosnál, Budapest, VI., Róza-u. 48. 5700

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntöde és gépgyár r.-t.
BUDAPESTEN.

Petroleummal és adómentes benzinnel hajtott **motorok** gazdaság céljaira (BANKI szab. rendszere).

Mechwart-féle gőzekék és petroleumekék.

Hengerszékek, kőjáratok és teljes malomberendezések.

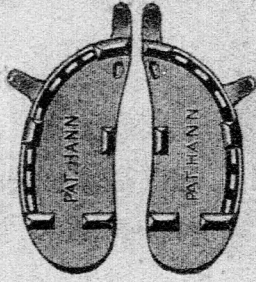
Turbinák. — Villamos világítási és erőátviteli berendezések.

Részletes árjegyzékeinket kívánatra megküldjük. Nsz. 821.

ÖKÖRPATKÓK

czélszerűek, tartósak és olcsók.

„HANN“ jeggyel. Kérjük vigyázzunk nagyon ezen jegyre, mert a mi patkóink minden tekintetben utolérhetetlen.

Normális csülökvas

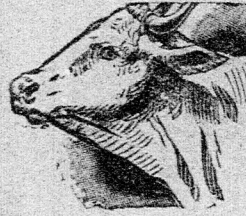
igás ökör részére.

Szabad. lópatkók

igás- és hátsólovak részére, első díjjal kitüntetve és szakemberektől legjobban ajánlva.

Pata- és csülökszegek,

csavarok, lábtámaszok, patkoló szerszámok és eszközök

M. HANN'S SÖHNE : RAINFELD :
a/d. GÖLSEN N. Ö.

Ászokhordók minden mérethez czéggjelzéssel, vagy a nélkül szállításra és raktári hordók, lyukfuro és becsavaró készülékekkel.

Minták és prospektusok ingyen és bérmentve.

FARAGÓ BÉLA

csász. és kir. udvari szállító

Magyar magpergető gyár. — Erdei csemetékert.

Diszfenyőtelep. — Erdészeti magnagykereskedés.

ZALA-EGERSZEGEN.

Mindennemű erdei fámag, gyümölcsmag, erdei- és növénycsemeték, gyümölcsvadonczokról szóló tanulmányos árjegyzék kívánára ingyen megküldetik. —

Ajánl. kocsányos és kocsánytalan szlapon tölgyemléket legolcsóbb napi áron. ..

Megvételre keres cseremléket és bükkgyertyán magot. ..

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK
ELLÁTÓ SZÖVETKEZETE

BUDAPEST (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít. húsféleket, baromfi, vadféleket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt mézet és MINDENMŰ ÉLELMISZERT. Hordóbor-értékesítő osztály. .. Égetett szeszitalok értékesítése.

A Magyar Országos Mőhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetséget tagjal kedvezményben részesítnek. .. Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

ALMÁSI FERENCZ

birtokvétel és eladási irodája

szakszerűen és legelőnyösebben bonyolítja a vételket és eladásokat, a miért is kéretnek a földbirtokos urak bizalmat hozzá fordítani. 5037

Budapest, X. ker., Állomás-utca 11. szám.

Szárított szeletet és melaszét

jutányos feltételek mellett szállít: 5084

Sebők Emil és Társa

Budapest, Kálmán-utca 15.

NAGYOTHALLÓK

Nagyothallók részére a Plobner A-féle ujjonnan javított halló-tölcsér nélkülözhetetlen. (D. R. G. M. 269,339. külföldi szabadalmak bejelentve.) Nagy eredménytel használható fülzúgásnál, ideges fülzúgásnál stb. Ha a beteg nem teljesen sikert, akkor ezen halló-tölcsérrel hallását apródonként visszanyerheti. A fülben viselendő és ott alig látható. Több ezer használatban. Számos elismerő-levél uraságoktól és ajánások orvosoktól. Szétküldés a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett. Ára db-ként 10 M. 2 db 18 M. Prospektus ingyen.

C. POEHLMANN, München, W. 71.

Feleségem, ki 5 év óta erős fülzúgásban és nagyothallásban szenvedett, az Ön hallótölcsérének alig 3 hónapi használata után majdnem teljesen meggyógyult a örömmel tudhatom, hogy 5 év óta először hallotta az óra ticséjét. 5708

Gőzeke keresztetik

500 hold bérszántásra

Lengyel Jenő

Kerek-Haraszti u.p. Hatvan

Több évtized óta fennálló olajgyárunkat a modern technikának megfelelőleg nagyobbittuk, úgy, hogy kiváló minőségű

pogácsáinkat

nagymennyiségben és olcsó áron is adhatjuk. **Repcze-, gomborka- és lenpogácsából, ugyszintén égető, kenő repczeolajból és lenolajból** szivesen szolgálunk árajánlattal:

Bonyhádi olajgyár

KOHN TESTVÉREK 5088

DECKERT és HOMOLKA

elektrotechnikai gyár

BUDAPEST, VI., Izabella-utca 88. sz.

Tervez és épít
1872 óta!

Gazdasági telefonokat

villámvilágítást és erőátvitelt

telepeket

gazdaságok, kastélyok és

iparvállalatok részére,

villámhárítókat

mindennemű épületekre Far-

aday- és Deckert-féle rend-

szer szerint, továbbá

elektromos vízállás-

mutató és távhőmérő

berendezéseket.

Költségvetések**és tervek ingyen!**

Kérje ref.-jegyzékünket eddig

szállított berendezésekről!

Több mint 3000**különféle berende-****zés üzemben.** 5589**Astra Separator**

a legjobb tejfőző-gép, mely éles főlése, jó munkaképessége és egyszerű szerkezete folytán felülmulhatatlan. Kényelmesen kezelhető, könnyű járásánál fogva egy gyermek is elhajt-hatja. Szállítunk egész tejtelep és sajtgyári berendezéseket, hűtőkészülékeket.

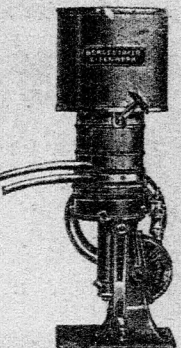
Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk.

MEZŐGAZDASÁGI ÁRUHITELBANK

Budapest, V., Bathory-utca 5.

a Bergdorff Vasművek tejjgazdasági gépgyár vezérképviselősége és főraktára.

Mintaraktár: a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél.

Vetőgépeket

szilárd és czélszerű szerkezettel,

szab. burgonyakiemelő-gépeket

jótállás mellett szállit.

DRÖSSLER KÁROLY

gépgyár, vasöntőde és kazánkovács-műhely, POZSONY.

Gróf Dessewffy Aurél Búd-Szt-Mihályi Uradalma

Búd-Szt-Mihály, október 4.

Tek. Erdélyi Kereskedelmi Társaság

Fodor Ferencz urnak

Kolozsvárt.

Örömmel adom tudomására, hogy az 51 db 2 éves tinó, mely t. czim-nél jó legelőn 7 hétig, mint a t. czimtól vett 76 darab verestarka, beállítani való ökor szerencsésen megérkezett s most már az utazás fáradalmait kipi-henve éppen oly szépek, mint az átvételkor láttam őket, ugy a tinókkal, mint az ökrökkel teljesen meg vagyunk elégedve, szives közreműködését megkö-szöve, várjuk a magbűkkönyre vonatkozó szives ajánlatát.

Kiváló tisztelettel

Rhédey Lajos,
urad. tisztartó.

5719

Melocco Péter

csementárgyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, VI., Dévai-utca 21. sz.

**Márvány-
mozaik-lap**a legszebb és legolcsóbb burkoló
agyag templomok, udvarok, konyhák,
folyosók és járdák részére**Műkövek és
csementáruk**építési és mezőgazdasági czélokra,
Betonmunkák, granitto-terrezo-mun-
kák és csatornázások.**Beton- és vasbeton-, Rabitz- és Monier-építkezé-
sek Melocco Péter rendszere szerint.**A legjobb és legolcsóbb csatorna-
csövek a**Melocco Péter-**féle szabadalmazott karm. betonesövek
csatornázások, lecsapolások és házi
csatornák számára. Az agyagesöve-
ket teljesen pótolják és sokkal
olcsóbbak.**Kredeti „MELOTTE” tejcentrifugák**

a világ legrégibb és legjobb tejfőzőgépei!

Játszi könnyű kezelés. Legcsakélyosabb kopás. Leg-
élesebb főlézés. Legnagyobb munkaképesség. Gyorsan
és igen könnyen tisztítható. Nemes javítás. Több mint
125,000 darab van napi használatban az egész világon.
Oránkénti munkaképesség 125-500 liter készíthetára.

Magyarországi képviselő

GEITTNER és RAUSCH

BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 8.

Magyar ipar!

Első Losonczy Mezőgazdasági Gépgyár**BASCH MIKSA, LOSONCZON.**

AJÁNLIJA szabadalmazott „LOSONCZI DRILL” tolókerekes
magbeboronálóval egyesített sorvetőgépeit,
melyekkel váltókerek alkalmazása nélkül teljesen tökéletesen
lehet lóherét, repcét, búzát, rozsot, zabot, árpát, répát vagy
tengerit vetni.

A kolozsvári erdélyrészi országos
gazdasági kiállításon I-ső díjjal

ARANYÉREMMEL kitüntetve.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
 Budapest, Külső-Váci-ut 80. (Révész-utca sarkán.)
 A m. kir. államvasutak gépgyára gépeinek eladása.

Mindennemü gazdasági gépek és eszközök. Használt és javított lokomobilok és gőzcséplőgépek.

Saját gyártmányu tolókerekes rendszertü vetőgépek

Érdeklődőknek felvilágosítás díjtalanul.

Csereszlepek kötetnek.

A legokoszerübb talajmivelés: **sekély szántás (5-7')** az altalajnak egyidejü mély lazításával.

Erre szolgál a szab. Bippart-féle kettős altalajke.

Egy- és többvasu EKÉKET, hirneves **MOSONI DRILL** sorvetőgépeket, **Takarmánykészítő gépeket** elismert kitünö kivitelben szállit:

KUHNE E. ≡ hazánk legrégibb gazdasági gépgyára **MOSONBAN.**

Alapított 1856-ban. = 1856-ban.

Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körut 57/a. sz.

Uj könnyü „8V“ váltvaforogató hegyi eke.

Gazdaközönség figyelmébe

ajánlom mint **erdélyi alkuss** legelőnyösebb és legolcsóbb bevásárlásol eszközöknek **jármos és beállitani való ökrökben**, ugyszint **1-2 éves ökrök tlnókban** és mindenféle súlyu sorány **sertésekbe** mindig a legnagyobb előjegyzéseim vannak. Kiterjedt ismeretséggemnél fogy úgy vásárookra, mint azonnali eladásra a legelőnyösebb ügyleteket közvetíhetem.

5018 Kiváló tisztelettel

Sürgöny és levélcím: **VERMES LIPÓT, Kolozsvár.**

Őszi trágyázáshoz a

THOMAS-SALAKLISZT

helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal csillag védjeggyel készségesen szolgál:

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Teréz-körut 3.
 a **Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin,**
 magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!
 Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

TENYÉSZSERTÉS!

Lovassy Ferencz feketebátori gazdaságában, a nagyváradi kiállitáson első díjjal (állami aranyérem) kitüntetett 1 1/2 éves kondorszörü mangalicza **tenyészsertések**, kiváló szépek vannak **eladók.**

Megkeresések a **kasznári hivatalhoz** intézendők.

ALFA-SZEPARATOR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG, BUDAPESTEN.
 TEJGAZDASÁGI GÉPGYÁR.

Iroda, raktár és gyártelep: **BUDAPEST, VI., LOMB-UTCZA II. SZÁM.**

Alfa-Laval Separatorok (tejfőlözö gépek) kézi- és erőhajtásra. **770 első díj.**

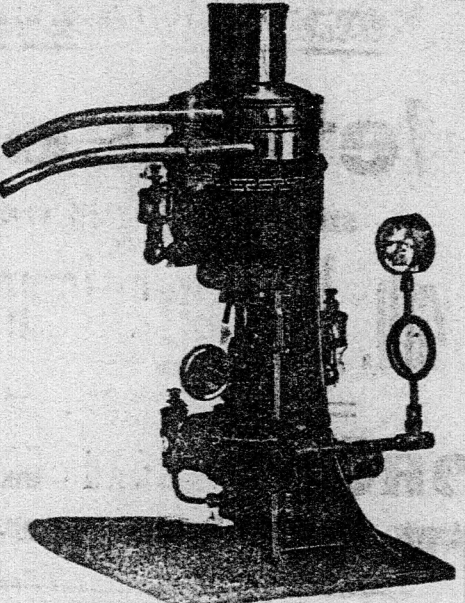
Több mint 500.000 Alfa-Laval Separator az egész világon! Az **ALFA-SEPARATOR** a legtökéletesebb fölözögép.

Tejszállító kannák, Fejdedények, Tejhütök, Elömelegitök és pasztörizáló készülékek, Vajköpülő és vajgyártó gépek, A sajtgyártás eszközei, Tejvizsgáló készülékek, Mindennemü tejgazdasági eszközök és gépek legjobb kivitelben.

Tejszövetkezetek és tejfeldolgozó telepek berendezése s ujjá alakítása.

Díjtalan tanácskozás minden tejgazdasági kérdésben!

Árjegyzékek, tervek és költségvetések bérmentve.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

Budapest. (Külső-Váci-ut)
Csáklya-utca 3. sz. alatt.

Vasöntöde, gép- és rézműgyár. ■■■ Speczial gépgyár.

Szeszgyárak berendezésére: Elvállalja mindenfajta szeszfőzde, szeszfinomító, és élesztőgyár teljes gépészeti berendezését a legnagyobb méretekig. Átalakít meglévő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is. Mindennemű pálinkafőzőkészülékek, gyümölcs, törköly, borseprő stb. égetésére. Czezfrező eljárás a SOMLÓ-féle szabadalom szerint, melyel a legmagasabb szesznyeradék érhető el. (Kukoriczánál 38 liter %o-ig.) ■■■ Tervekkel és költségvetésekkel készségesen szolgálunk.

Nemzetközi szeszértékesítő és erjesztő iparkiallítás. Bécs, 1904. Nagy állami érem. Legmagasabb kitüntetés.

900. évi párisi világláttáson „Grand Prix”

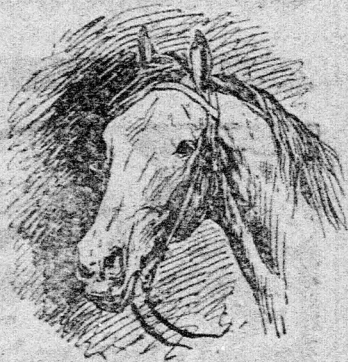
KWIZDA-féle Restitutions-fluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Ara egy üvegnek 2 kor. 80 fill.

Több mint 40 éve használják az udvari és más nagyobb istállókban, úgy a polgári, mint katonai körökben, az izmok erősítésére, nagy használat előtt és izombénaság ellen. A lovat trainingben igen nagy munkabírása képesíti.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

KWIZDA szabadalma.

Pneumatic. bokavédő szalaglégpárnával. Bokavédő szalagok gummiból szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állítatik elő és pedig bal és jobb lábra.

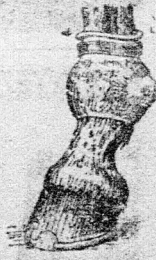
A bokára, a-b-ig mérve, melynek kerülete

20-22 cm. megfelel az 1. sz.	
22-24 " " " 2. sz.	
24-27 " " " 3. sz.	
27-30 " " " 4. sz.	

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben, darabonként:
1. sz. K. 5.50. 2. sz. K. 5.90.
3. sz. K. 6.40. 4. sz. K. 7.30.

Fekete, barna vagy fehérszínben, drbként:
1. sz. K. 5.90. 2. sz. K. 6.40.
3. sz. K. 6.80. 4. sz. K. 7.70.

FŐRAKTÁR:

Kvizda János Ferencz

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Kornenburg, bei WIEN.

Dorn József-féle szab. törekrosta

mindennemű cséplőgéphez, pótszalmarzóhoz, alsó tisztító szerkezetéhez.

Körülből 6000 darab forgalomban.

1905. évi augusztus hónapban, gróf Werckhelm osztrák aradalmában 500 kareszt buza cséplésnél 247 kg. szemet takarított meg a farostával szemben, amit a Békésmegyei Gazdasági Egyetel igazol. Bel- és külső gyárosoknak szállítom. Szab. törekrostáért teljes felelősséget vállalok.

Ajánlom új szabadalmazott pótmelegítőm minden kályha légfűtés lezsa

nemű kályhára, 500°/ tüzelőanyag-m takarítás, kályha légfűtés lezsa

Prospektussal, bővebb felvilágosítással szolgál

DORN JÓZSEF gépműhely-tulajdonos, BÉKÉS-CSABÁN.

Elsőrendű nemes kosárvessző-dugványokat ajánl őszi telepítésre

Irma nemesfüztelep kezelősége, Galgóc.

Együttal föl hívja mindazon tisztelt vevőket, a kik a multban ezen telepről rendeltek dugványokat, miszerint jövő évi hántott kosárvessző termésük suly szerint remélhető mennyiségét és árát közölni sziveskedjenek. 5721

Ujdonság! Ujdonság! Gőzeke acetylen-lámpák

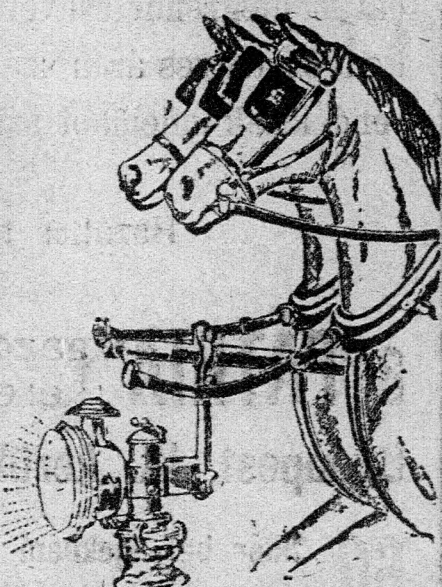
BÁRDI JÓZSEF

BUDAPEST, VI., GYÁR-UTCZA 10.

Király-utca mellett.

➡ Árjegyzék ingyen és bérmentve. ➡

BÁRDI

BÁRDI

Értesítés!

A gazdaközönség szives tudomására adjuk, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Magyar Gazdaszövetség és az Országos Központi Hitelszövetkezet megbízásából

A NÉP BARÁTJA

czimmel az **1907.** esztendőre szóló **gazdasági népnaptárt**

adtunk ki. Fenti szervezeteknek az a célja, hogy „A NÉP BARÁTJA“-val kiszorítsa a selejtes kalendáriumokat és egy mindenképen hasznos könyvet adjon a magyar nép kezébe.

Az igen sok képpel és nagyon szép fedőlappal ellátott naptár eladását, daczára annak, hogy körülbelül 200 lap tartalma lesz, **csak 60 fillérben** állapítottuk meg azért, hogy a nép minden rétegében elterjedve eredményel szolgálhassa a kitzított ezélt. Ez a példátlanul olcsó ár lehetővé teszi azt, hogy az uradalmak „A NÉP BARÁTJA“ naptárt nagyobb példányszámban rendeljék meg és cselédek között ujévi ajándéku szétosztásák. 50 darab megrendelésével darabonkint 50 fillér kedvezményes áron szállítjuk. Kérjük a megrendelések mielőbbi szives beküldését.

Hazafias tisztelettel

a **„PÁTRIA“** gazdasági szakkönyvkereskedése

Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.

60 fillér bélyegekbani előleges beküldése ellenében szivesen küldünk egy mintapéldányt.

KERESEK:

Bérletet: 1000—1500 m. holdig, továbbá 300—600 m. holdig város-
hoz közel.

Birtokot megvételre: 200—600 m. holdig nagyobb városhoz közel,
600—800 m. holdig Zemplén megye sik részén.

AJÁNLOK:

Bérletet: 1225 m. hold Szatmár megye sik részén, 600 benne szántó,
600 legjobb kaszáló és legelő.

Birtokot megvételre: Temesben 2800 m. hold szántó, kötött
barnás erdőtalaj, nagyobbára sik, 12 szobás emeletes kastély, sok
szép gazdasági épület, holdanként 450 korona, vételhez holdan-
ként 100 korona kell, többi előnyös kölcsön. Földekért 30 korona
bért fizetnek magyar holdanként. 57.4

KLÁR ANDOR kereskedelmi irodája
Debreczen, Deák-Ferencz-utca 9. szám.

A GÖBÉ A GAZDASÁGBAN

(humoros gazdasági tárczák), mely a magyar gazdaközönség kedvencitje,
már sajtó alatt van. Előfizetési ára füzve 2 korona, kötve 3 korona.
Megrendelő czim: **PÉTERFY TAMÁS**, Budapest, IX., Köztelek.

AZ ORSZÁG

politikai és közgazdasági napilap

Megjelenik mindennap — vasárnap kivételével — este 6 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII., Szentkirályi-utca 28.

Felelős szerkesztő: **BUDAY BARNA.**

Főmunkatársak:

**Abrányi Kornél, Balogh Pál, Bittó Dénes,
Emödy József, Návay Lajos, Dr. Nagy Emil,
Rubinek Gyula, Szomaházy István, Krudy Gy.**

Szerkesztőségi telefonszám: ☎ Kiadóhivatali telefonszám:

== 56-23. == ☎ == 94-02. ==

= Előfizetési árak: =

Egész évre 28.— K.

Félévre 14.— ”

Negyedévre 7.— ”

Egy hónapra 2.40 ”

Egyes szám ára 8 fillér, vidéken 10 fillér,
== pályaudvarokon 12 fillér. ==

KÖZTELEK
Budapest

Budapest

A felelős szerkesztő

20,00

do

II. 6

1500

po

10,00

ne

Cs.

..

Friedrich

Napraforgó
pogácsa
legújabb
Hiltn Ferenc
nél Budapest
Andrássy-utca

Magyarországi
mészes
Könyvkereskedés
fő árak
lyek kőbányák
tők, jutányos
pek Budapest
tők. Cím:
Bécs, I. Bécs

Tengeriszar
dasznál Győr

A szülőgyök
tol hazai
dr. Drucker
kor. 20 fill. el
ellenében
„Pátria” r-l
könyvkereske
IX., Üllői-ut 25

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

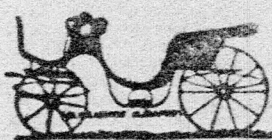
Gróf Zichy Mesko Jakab füles méneséből 18 darab részben **telivér**, részben **félvér ló** f. évi október hó 21-én, vasárnap délután 3 órakor Sopronban, a vásártéren önkéntes árverés útján el fog adatni.

Gróf Zichy Mesko Jakab jószágainak központi igazgatósága.

5706

KOCSI-GYÁRTÁS.

Budapesti kovács- és kocsi gyártó-ipar-
testület védnöksége alatt álló

**Kocsi
Árucarnok
Szövetkezet**

Budapest, VII., Kerepesi-ut 72.
alánl mindennemű hintőkocsi.

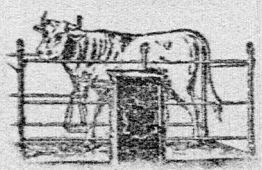
A felséges uralkodócsalád ráczkevei uradalma faiskolájából a következő **csemeték adatnak el:**

- 20,000 drb 2 éves körteva-doncz I. 8—15 mm-es ezre **36 K**
- II. 6—8 mm-es ezre **24 K**
- 1500 drb 1 éves Sophora Ja-ponica ezre **10 K**
- 10,000 db 1 éves Acer plata-neoides ezre **5 K**

Megrendelések ezimzendők:

**Cs. és kir. urad. főtisztseg
RÁCZKEVE**

Friedmann Albert és Ödön

mérlegspeciálisok
Bpest, VI., Váci-körút 43.
Marhamérleg és minden fajta más mérleg elismert kitűnő minőségben jutányos árak mellett. 5503
Arjegyék ingyen. <

Napraforgó, 10 k mag és repceolaj-pogácsa később szilvára legjutányosabban beszereshető **Klein Ferenc és fia** zög-nél Budapest, IV. kerület, Andrássy-ut 61. 3578

Magkereskedők, termelők mébe! Motorüzemű legjobb Áromlásra rendezett Kollerch-csle aranka tisztítógépek, melyek kézihajtásra berendezhetők, jutányosan eladók. A gépek Budapesten megtekinthetők. Cím: Deutsch G-ula Bécs, I., Bockersgasse 12. 5725

Tengeriszár 10,000 kéve eladó gyömrői bér-gazdaságnál Gyömrő, Pestmegye, 4010

A szőlőgyógymód különös tekintettel hazai viszonyainkra. Irta: dr. Drucker Viktor orvos. I. kor. 20 fill. előleges bektildése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Eladó birtok 250 m. hold, tisztán szántó, Budapest-101. vonattal 1 órányira, 2 vasút-állomás mellett kelő szőlő-épületek és uralakkal, tehén-és répa-termelésre kitűnő terület sűrűsen eladó. Bővebbet Szarvas Armin megbízottnál Bicske, Fehérmegye. 4036

Világbirod szabadalom 18 államban

Stádel-Torkos földmérő-taliga kapható Stádel gépgyárban, Győrött.

Gepolajat
Gépkendősöt
Kocsikendősöt
Vaselitnt
Petróleumot
Kékkövet
Zsákot, ponyvát
Zsákpiombát
Disznószéret, szalonát
és egyéb gazdasági
szükségelt cikket
megbízható jó mi-
nőségben és leg-
jutányosabb árban
ajánl:
KRAMER LIPÓT
nagykereskedő
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 3.
Strógyórcsma, "Cereca"
Budapest.
TELEFON: 38-11.
Arjegyekkel és
részesítés külön ajánlattal
díjtalanul szolgálók.

FISCHER
Ezen ponyvák nagy strapa mellett is eltarthatnak 10—12 évig. A 24 év óta fennálló **FISCHER-féle** zsák- és ponyvagyár Budapest, V., Nador-u. 31—33, az ország legnevesebb iradalmának szállítója. Mindennemű jutt- és lenzsákot gyártása. Ponyvaköcsönző intézet.

Csicsóka legjobb vadetető szert ajánl 100 kilót 8 koronáért. Nagyobb vételnél levélbeli külön ajánlat. Faragó Béla cs. és kir. udvari szállító, Zalaegerszeg. 3887

Házinyultenyésztés és értékesítés.

Irta: **Andrássovich Géza**
2 korona 20 fillér előleges bektildése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. Budapest, IX. ker., Köztelek.

Gazdák figyelmébe
50% olcsóbb

m. kir. szab. 12821. 900. A. 905. mint bármely más világító anyag a

pyroleum

világítása.
A pyroleum szagtalan, nem fűtől, nem gyúlékony és már **több ezer uradalomban bevezettetett.**

Számos elismerő levél néma-betekinthető. Próbá küldemé-nyek 2 korona utárvét mellett. Kívánatra prospektus ingyen és bérmentve. 1407

Degen Jakab
Budapest, IX. ker.,
Közraktár-utca 28.

Gazdasági Lexikon-ról

prospektust ingyen küld a **"PÁTRIA"** gazdasági szakkönyvkereskedése BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25

A vadontermő gyögnövé-nyek, valamint a gazdasági melléktermékek gyűjtése és értékesítése (16 ábrával). Irta: Páter Béla. 5 korona előleges bektildése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Elpusztíthatatlan minőségű juta, len- és kender-zsákok, legtisztább magyar len-ből készült, vízhatlan vitorlavászon és juta **kazal, gép- és sze-kértakaró**

ponyvák bármily nagyságban gyári áron.

kölcsonzsákok minden czéjra,

kölcsonponyvák vasuti kocsi, szekér, behordási, rostaalj és repceponyvák és asz-tagtakaróhoz legmérsé-keltabb kölcsondj ellenében; kölcson és vé-telre, **vízmentes eső-köpenyek**

Hungária kétszer sodrott favé-ges kézi

kévekötelek. 130, 140 és 150 cm. hosszban. Minden anyag töltésére alkalmas **egyszer használt szák-
kok vétele és el-adása:**

Nagel Adolf

szék- és ponyvanagyrak-tár és kölcson-intézetében **Budapest, V., Aranyjános-utca 10.**
Sürgényozim
Nagel, Budapest.
Vidéki telefon: 35—82.

Mesterséges keltetés.

Utmutatás csibekeltető gé-pek kezeléséhez, 16 ábrával.
Irta: **Kövy József**
I. K. 30 f. előleges bektildése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. IX., Köztelek.

Fiedler János

lenfonógyára **Komárom** vesz

nyers lenkórót

szál nyéréshez, va-lamint kaszált és géppel csépe-**lt lenszalmát,**

tetkezés szerinti mennyiségben és **elad eredeti (pernai)** 387.

oroszlennmagot.

Delaware

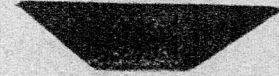
szőlővessző, melyet sem oltani, sem permetezni és kénporozni nem kell s a philoxerának ellenáll. 31 fajta 1 és 2 éves fás és zöld oltvány, dus gyökézzettel. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző eladása. mérsékelt áron. Árjegyzéket a „Delaware” és az összes fajok részletes ismertetésével kívánatra ingyen és bérmentve küld

Szűcs S. és fia szőlőtelepe
Bihardiószeg. 5376

Korai főzelek- és zöld-ségfelek termelése.

Irta: **Limbacher Károly.**
I. K. 20 f. előleges bektildése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. IX., Köztelek

Vétel

Közel város és vasuti állo-másokhoz 300-tól 400 hold-
das birtokot keresek. Eljárás-
dékos megvételre vagy bank-
birtokot 4—5 száz holdas nagy
teherrel kevés leltézzel, szí-
ves ajánlatok kéretnek. Vevő-
jelölge alatt e lap kiadóhivata-
lához. 4012

Veszünk legmagasabb áron arankamen-tes löherét és lucernát. **Felsenburg Tivadar** Fiat. B.-Gyarmat. 4008

Lenmagoz

minden vidéki állomáson, legmagasabb árak mellett **vásárol** 5687

Krausz Hugó
terménykivétel üzlete
Budapest, V. Szabadság-tér 6.

Aranka-mentes

lóhere- és lu-czernamagért a napi árjegyzéseknél **jóval maga-sabb árakat** 5639 fizet

HALDEK

magnagykereskedése **Budapest,** VII., Károly-körút 9.
Bérlet

Birtokbérlet. Somogygyé-
ben, közvetlen vasutállomás mellett 870 hold jómínőségű birtok bérbeadatik kedvező feltételek mellett. Ajánlatok: »Birtokbérlet 5711» jellegűvel Schwarz József hirdetési irodájába, Andrássy-ut 7. 4009

Értesítés!

A gazdaközönség szives tudomására adjuk, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Magyar Gazdaszövetség és az Országos Központi Hitelszövetkezet megbizásából

A NÉP BARÁTJA

czimmel az **1907. esztendőre szóló gazdasági népnaptárt**

adtunk ki. Fenti szervezeteknek az a célja, hogy „A NÉP BARÁTJA“-val kiszorítsa a selejtes kalendáriumokat és egy mindenképen hasznos könyvet adjon a magyar nép kezébe.

Az igen sok képpel és nagyon szép fedőlappal ellátott naptár eladását, daczára annak, hogy körülbelül 200 lap tartalma lesz, **csak 60 fillérben** állapítottuk meg azért, hogy a nép minden rétegében elterjedve eredményel szolgálhassa a kitűzött célt. Ez a példátlanul olcsó ár lehetővé teszi azt, hogy az uradalmak „A NÉP BARÁTJA“ naptárt nagyobb példányszámban rendeljék meg és cselédek között ujévi ajándéknak szétosztassák. 50 darab megrendelésével darabonként 50 fillér kedvezményes áron szállítjuk. Kérjük a megrendelések mielőbbi szives beküldését.

Hazafias tisztelettel

a **„PÁTRIA“** gazdasági szakkönyvkereskedése

Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.

60 fillér bélyegekből előleges beküldése ellenében szivesen küldünk egy mintapéldányt.

KERESEK:

Bérletet: 1000—1500 m. holdig, továbbá 300—600 m. holdig város-
hoz közel.

Birtokot megvételre: 200—600 m. holdig nagyobb városhoz közel,
600—800 m. holdig Zemplén megye sík részén.

AJÁNLOK:

Bérletet: 1225 m. hold Szatmár megye sík részén, 600 benne szántó,
600 legjobb kaszáló és legelő.

Birtokot megvételre: Temesben 2800 m. hold szántó, kötött
barnás erdőtalaj, nagybárára sík, 12 szobás emeletes kastély, sok
szép gazdasági épület, holdanként 450 korona, vételhez holdan-
ként 100 korona kell, többi előnyös kölcsön. Földekért 30 korona
bért fizetnek magyar holdanként. 57.4

KLÁR ANDOR kereskedelmi irodája
Debreczen, Deák-Ferencz-utca 9. szám.

A GÖBÉ A GAZDASÁGBAN

(humoros gazdasági tárczák), mely a magyar gazdaközönség kedvverítője,
már sajtó alatt van. Előfizetési ára füzve **2** korona, kötve **3** korona.
Megrendelő cím: **PÉTERFY TAMÁS**, Budapest, IX., Köztelek.

AZ ORSZÁG

politikai és közgazdasági napilap

Megjelenik mindennap — vasárnap kivételével — este 6 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII., Szentkirályi-utca 28.

Felelős szerkesztő: **BUDAY BARNA.**

Főmunkatársak:

**Abrányi Kornél, Balogh Pál, Bittó Dénes,
Emödy József, Návay Lajos, Dr. Nagy Emil,
Rubinek Gyula, Szomaházy István, Krudy Gy.**

Szerkesztőségi telefonszám: **56-23.** Kiadóhivatali telefonszám: **94-02.**

Előfizetési árak:	
Egész évre	28.— K.
Félévre	14.— ”
Negyedévre	7.— ”
Egy hónapra	2.40 ”

Egyes szám ára **8 fillér**, vidéken **10 fillér**,
pályaudvarokon **12 fillér.**

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

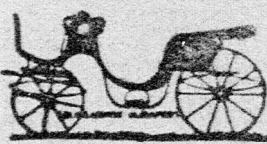
Gróf Zichy Mesko Jakab fülesli ménéséből 18 darab részben **telivér**, részben **félvér ló** f. évi október hó 21-én, vasárnap délután 3 órakor Sopronban, a vásártéren önkéntes árverés útján el fog adatni.

Gróf Zichy Mesko Jakab jószágainak központi igazgatósága.

5706

KOCSI-GYÁRTÁS.

Budapesti kovács- és kocsi gyártó-ipar-terület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucarnok Szövetkezet

Budapest, VII., Kerepesi-ut 72. alánl mindennemű hintakocsit.

A felséges uralkodócsalád ráczkevei uradalma faiskolájából a következő **csemeték** adatnak el:

- 20,000 drb 2 éves körteva-donc 1. 8—15 mm-es ezre **36 K**
- II. 6—8 mm-es ezre **24 K**
- 1500 drb 1 éves Sophora japonica ezre **10 K**
- 10,000 db 1 éves Acer plata-neoides ezre **5 K**

Megrendelések ezimzendők:

Cs. és kir. urad. főtiszttség RÁCZKEVE

Friedmann Albert és Ödön

mérlegszpecialisták Bpest, VI., Váci-körút 43. **Marhamérek** és minden fajta más mérleg elismert kitűnő minőségben jutányos árak mellett. 5508 **Arjegyék ingyen.**

Napraforgó, tök mag és repceolaj-pogácsa későbbi szállásra legjuttányosabban beszereszhető **Klein Ferenc és fia** zég-nél Budapest, IV. kerület, Andrássy-ut 61. 3578

Mackereskedők, termékeik meibe! Motorizemű legújabb áromrázó- és szűrőgépek, melyek kézbiztonság berendezhetők, juttányosan eladó. A gépek Budapestben megtekinthetők. Cím: Deutsch Gyula Bécs, I., Bäckergasse 12. 5725

Tengeriszár 10,000 kéve eladó gyömrői bérzagszagnál Gyömrő, Pestmegye, 4010

A szőlőgyógymód különös tekintettel hazai viszonyainkra. Irta: Dr. Drucker Viktor orvos. I. kor. 20 fill. előleges beklüldése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. gazdasági szak-könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Eladó birtok. 250 m. föld, tisztán szántó, Budapest-161 vonatkál 1 órányira, 2 vasút-állomás mellett kelet szilárd épületek és 3 lakka, tehén-ézet és répatermelésre kitűnő terület szűzösen eladó. Bővebbet Szarvas Ármán megbízottnál Bicske, Fehérmegye. 4030

Világghírű szabadalom 18 államban

Stádel-Torkos földmérő-taliga kapható

Stádel gépgyárban, Győrűt.

Gépetaját
Gépkénőcsöt
Kocsikenőcsöt
Vasöllnt
Petróleumet
Kákkövet
Zsákot, ponyvát
Zsáklombát
Disznózsírt, szalonát
és egyéb gazdasági
szükségelt cikket
megbízható jó ml-
nőségben és leg-
jutányosabb árban
ajánl:

KRAMER LIPÓT
nagykereskedő
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 3.

Sürgőnyesim: „Ceres”
Budapest.
TELEFON: 33-11.

Arjegyekkel és
részletes külön ajánlattal
díjtalanul szolgálók.

FISCHER
-féle szab. impregnált szavatolt tisztál-
tóból készült vízhatlan ponyvával
óvhatók meg a legbiztosabban a
kacskák, gépek és kocsik az eső ellen.
Ezen ponyvák nagy strapa mellett
is eltarthatnak 10—12 évig. A 24 év óta fennálló **FISCHER-
féle** zsák- és ponyvagyártó Budapest, V., Nádor-ut. 31—33.
az ország legnevesebb uradalmának szállítója. Mindennemű
juta- és lenzsákot gyártása. Ponyvakészítészeti intézet.

Csicsóka
legjobb vadetető szert
ajánl 100 kilót 8 koronáért.
Nagyobb vételnél levélbeli
külön ajánlat. Faragó Béla
cs. és kir. udvari szállító,
Zalaegerszegen. 3887

Házinyultenyésztés és értékesítés.

Irta: **Andrásovich Géza**
2 korona 20 fillér előleges beklüldése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. Budapest, IX. ker., Köztelek.

Gazdák
figyelmébe
50%
olcsóbb

m. kir. szab. mint bármely
1923. 900. más világitó
A. 905. anyag a

pyroleum
világitása.
A pyroleum szagtalan, nem fűs-
től, nem gyúlékony és már
**több ezer ura-
dalomban**
bevezettetett.

Degen Jakab
Budapest, IX. ker.,
Közraktár-utca 28.

Gazdasági Lexikon-ról
prospektust ingyen küld a
"PÁTRIA"
gazdasági szakkönyvkereskedése
BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25

**A vadontermő gyógynövé-
nyek,** valamint a gazdasági
meléktermékek gyűjtése és
értékesítése (31 ábrával). Irta:
Páter Béla. 5 korona előleges
beklüldése ellenében bérmentve
küldi a "Patria" r.-t. gazda-
sági szakkönyvkereskedése,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Elpusztíthatatlan
minőségű
juta, len- és kender-
zsákok,
legtisztább magyar len-
ből készült, vízhatlan
vitorlavászon és juta
**kaxal, gép- és sze-
kértakaró**

ponyvák
bármily nagyságban
gyári áron,
kölcsönzsákok
minden czéira,
kölcsönponyvák
vasuti kocsi, szekér,
behordási, rostaalj és
repceponyvák és asz-
tagtakarások legmésé-
keltebb kölcsönűj ellen-
ében; kölcsön és vé-
telre, **vízmentes eső-
köpenyek**

Hungária
kétszer sodrott favé-
ges kézi
kévekötelek.
130, 140 és 150 cm.
hosszban. Minden anyag
töltésére alkalmas **egy-
szer használt zsá-
kok vétele és el-
adása:**

Nagel Adolf
zsák- és ponyvanagyrak-
tár és kölcsön-intézetében
**Budapest, V.,
Arany János-utca 10.**
Sürgőnyesim
Nagel, Budapest.
Vidéki telefon: 35—92.

Mesterséges keltetés.
Utmutatás csibekeltető gé-
pek kezeléséhez, 16 ábrával.
Irta: **Kövy József**

1 K. 30 f. előleges beklüldése
ellenében bérmentve küldi
a "Patria" r.-t. IX. Köztelek.

Fiedler János
lenfonógyára
Komárom.
vesz

nyers lenkórót
szál nyéréshez, va-
lamint kaszált és
géppel csépeelt
lenszalmát,
tetzés szerinti
mennyiségben és
elad **eredeti**
(pernai) 3674

orosz lenmagot.

Delaware

szőlővessző, melyet
sem oltani, sem permetezni
és kénporozni nem kell s a
phloxeraának ellenáll. 31
fajta 1 és 2 éves fás és zöld
oltvány, dus gyökézzel.
Amerikai és európai sima
és gyökeres vessző cladása.
mésékelt áron. Arjegyüket
a „Delaware” és az összes
fajok részletes ismerteté-
sével kívánatra ingyen és
bérmentve küld

Szűcs S. és fia szőlőtelepe
Bihardiószeg. 5576

Korai főzelek- és zöld- ségfélék termelése.

Irta: **Limbacher Károly.**
1 K. 20 f. előleges beklüldése
ellenében bérmentve küldi
a "Patria" r.-t. IX. Köztelek

Vétel

Közel város és vasuti Allo-
másokhoz 300-161 400 hol-
das birtokot keresek életjá-
rúkos megvételre vagy bank-
birtokot 4—5 száz holdasát nagy
teherrel kevés költséggel, szí-
ves ajánlatok kéretnek. Vevő-
jelleg alatt e lap kiadóhivata-
lához. 4012

Veszünk legmagasabb
áron aranykamen-
tes lóherét és luczernát.
Felsenburg Tivadar Fiai.
B-Gyarmat. 4008

Lenmagot
minden vidéki állomáson,
legmagasabb árak mellett
vásárol 5507

Krausz Hugó
terménykivitelő üzlete
Budapest, V. Szabadság-tér 6.

Aranka- mentes

**lóhere- és lu-
czernamagért**
a napi árjegyzéseknél
**jóval maga-
sabb árakat**
5639 fizet

HALDEK
magnagykereskedése
Budapest,
VII., Károly-körút 9.

Bérlet

Birtokbérlet. Somogy megyé-
ben, közzel
vasutállomás mellett 870 hold
jóminőségű birtok bérbeadásra
kedvező feltételek mellett.
Ajánlatok: Birtokbérlet 57118-
jelleggel Schwarz József hárde-
lési Irodájába, Andrássy-ut 7.
4019

Teljes közlőműberendezések Motorok és lokomobilok
 valamint egyes alkatrészek. benzín-, gáz- és gőzüzemre.
 Gyűrűkenesű, valamint Seller-Garancia mellett felszerelve.
 rendszerben **Malmi és téglagyári cikkek**
 valamint szerszámok, szerszám-
 m. p. sinek, kocsik, váltók, gépek, vas- és gépszakmabeli
 fordítók, kocsialkatrészek stb. cikkek
használt és új állapotban
 kiválóan előnyösen beszerezhetők
SCHLESINGER ALAJOS-nál BUDAPEST, V.
 Váci-ut 30. sz.

POSNANSKY ÉS STRELITZ
 Gyár: Erzsébetfalva. Budapest, VI. ker.,
 Ajánlanak: Podmaniczky-u. 27.
Aszfalt,
Fedőpapirlemez,
Kátrány,
Carbolineum,
Carbolsav,
Creolin-t stb.
 legjobb minőségben, jutányos árak mellett.

Gazdák figyelmébe!!
 Mindennemű **Erőtakarmanyk**
 és **Derbymelesse**
 mindenkor, sőt szeptember-májusi szállításra is
 már most legjutányosabb árban beszerezhetők.
 Tejgazdaságoknak a havi tejpenzből való
 havi törlesztésre szállított erőtakarmanyokat.
 Ajánlatokkal készséggel szolgál a
 Köz- és mezőgazdasági szakbizományi iroda
JAULUSZ J. JÁNOS BUDAPEST, VI. ker.,
 Kemnitzer-utca 21. sz.

HAJÓS ÉS TÁRSA
 okleveles mérnökök motor és motorjármű vállalata
 Szigeti-u. 9. BUDAPEST V. Szigeti-u. 9.
Benzinmotoros cséplőkészletek
 benzín- és szivógáz- **MOTOROK.**
 Luxus- és teherszállító **automobilok.**
 Kifüzdő gyártmányok
 Arjegyzék és költségvetés
 ingyen. 5340

Kerjen ön bérmentve prospektust és miniatúrákat
 uri és női lod-nról
 vadászok, erdészek és touri-taxi ró-
 zsebe, ugyanígy az összes divatszövegek,
 nyí- és fűzőtények, felöltő, ulter a
 legelőcsébtől a legfinomabb minőségig
 az ált. áras szállítások elismert első- és
 legnagyobb loden kivitelét cégtől.
Vincenz Oblack
 os. és kir. udvari szállító, Grätz, Murgasse No. 9/21:
 5677

Eladó 1 db 3 éves és 1 db 2 éves, erős csontú, szép növényt, zsemlyeszőrű, tiszta szimentbéli **tenyészbika.** Egyik még nem bír igazán anyával. Minoketű impertált apa és anyállatok után nevelve. — **Ugyanott eladó:** 1 szénfek te teljesen jegytelen nyereg alá jól betanított, eredeti lippizzal **dupla ponyva,** 4 éves, herélt, 148 cm. magas, kitűnő menő. Női hátának különösen alkalmas. **Apja:** Recnes. **Anyja:** XIII. Panny ered. ti lippizzal. Felvil. postázzal szolgál. **Kataher Árpád** intéző Nagy-ném-tegyháza, posta Bicske Fejérmegyé. 4013

Eladó a várpalota uradalom-
 ban két pár **intéző.**
 Az egyik cinderi szénke, áruk
 2000 korona, a másik pejlóvak,
 áruk 1700 korona. Bővebbet az
 intézőség. 3988

Ökrök.
 Néhai Nagy Miklós utó-
 dának, Nagy Dénes bir-
 tokosnál, mindig fiatal
erdélyi jármos ökör
 kapható. Levélezim
NAGY DÉNES
 birtokos, Torda,
 Erdély. 5095

Erdélyi Kereskedelmi Társaság
Fodor és Társai
 megbízásokat elfogadnak
jármos ökrök tinók,
 sertések, juhok, lovak és
 egyéb tenyész- vagy hasz-
 nálati állatok beszerzésére
 és azokat felelőség mellett
 gyorsan és jutányosan di-
 rekt forrásból közvetít.
Czím: Erdélyi Kereskedelmi
Társaság Kolozsvár, Szent-
egyház-utca 2-ik szám.
 Telefon 211 323.

Hizlálásra
 való és mindenféle fajta
jármos ökröket
 valamint szép 1-3 éves
 voróstarka növendék
ökröborjakat
 bármely mennyiségben és
 szerződéses szállítás mel-
 lett eladásra ajánlanak
Récsey és Társai
 szarvasmarha-kereskedők
Zala-Szt-Balázs
 Nagy-Kanizsa mellett.

Tisztavérű yorkshiri te-
 nyészbikából áll-
 landóan kapható válasszal ma-
 lasz és idősebb elsőrendű te-
 nyészbikáig. Állomány 150 db.
 Niederhauser Gyula, Békés-
 Gyula. 4014

Országosan törzsköny-
 vezett hevesi telivér-
 tenyészetünkből
tuberkulinra
nem reagáló
telivér
simmenthali
bikák,
 a ráczalmási félvér
 tenyészetünkből pedig
félvér
simmenthali
bikák
 vannak eladásra felállítva
Pajzs Gyula
 gazdasága
Ráczalmási
 Fejérmegyevasut, hajó Bu-
 dapest környékbeli telefon.

Elsőrendű
 magyar-fajta erdélyi
**jármos-
 ökrök**
 valamint jármos-
bivalyok,
 továbbá **ökrök**
 hizlálási czelokra
 is állandóan dus vá-
 lasztékban kaphatók
Schiff József-nél
 Nagy-Károly-ban. 544

Gyógyszerszámlákat felül-
 viz-
 gál Nusbaum László gyógy-
 szerész-vegyész, gyógyszer-
 számlákat felülvizsgáló irodája
 Budapest, I., Pauler-utca 22.
 3951

Fakult bérmentés 5066
 színekre tartósn át-
 festhetők **Haltenberger**
 Béla ruhafestőgyárban,
 Kassa. 3811

Weisz Lajos
 lókereskedő és lóbizományos
NAGYKANIZSÁN.
 Ajánlja magát muraközi
 csikók és kanczák bevásár-
 lására. 3745
Sertéshizlálók és
gazdák figyelmébe!
 Idei süldeket minden-
 kor napi áron szerény
 jutalék mellett, köz-
 vetlenül erdélyrészi te-
 nyésztőktől 5588

beszerez
Marton Ignác,
 bizományos, Kolozsvár,
 Ferencz-József-ut 3.
 Levél- és sürgőnyezim:
Marton Ignác, Kolozsvár.

KERESÉK
 göbolyt, vágót
 elsőrendű mészárosnak, te-
 nyészmárhat, kőré és
 sovány árut, lovat, serté-
 tét, mindennemű gazda-
 sági terményt, birto-
 kot vétele és bérletre.
 Számos tenyészmarha el-
 adásra előjegyezve 3991

WINKLER J.
 mezőgazdasági irodája
 Bpest, Alsóerdősor 10.
 Állandóan dus válasszék
 elsőrendű magyarfajta
 Erdélyi
 jármosökrök,
 valamint 1 és 2 éves
 Erdélyi
 tinókból

A szépiaki bergazdaságban.
 Szamosujvár vasutállomás-
 tól 20 percz távolságra
 Körtülményes felvilágosi-
 táat készséggel ad:
Alexa Miklós
 Szamosujvart
 Székely-Doboka-tervez.

Vegyesek
Földbecslés. Bérlet vagy bir-
 tok a földadó becslési tiszta
 jvedelem közölegkénti tiszta
 adával arányosítva nagyon
 megkisebítöleg kifizéltatás.
 Ezen becslési adatokat, melyek
 alapos tájékozást és a hely-
 színi szemléhez értékes utba-
 igazítást nyújtanak, közöleg-
 ként 20 koronáért, tapasztalaton
 szerzett válogatással köz-
 löm kivantatják a közöleg és a
 vármegye megnevezése. G. N.
 Budapest, VII., Elemér-utca
 38. sz. I. em. 10. 3998

300 darab nemes kőrte- és
 almaotvány eladó ipoly-
 nyéken, Haydn Károly ur ker-
 tészetében. 3992

725 holdas nemesi birtok
 Somogyban
 145,000 frtért eladó, rajta lévő
 teher maradhát a birtokon.
 Komoly direkt vevőnek felvilá-
 gosítást ad **Osterreicher**
 Bernát, Nagykanizsán.
 5907/b

Gyümölcsfa eladás! Magas-
 törzű 3-4 éves
 nemesített szőlő és 10
 gőközöttel. Alma százanként
 60 kor, kőrte 80 kor, cseresz-
 nye 60 kor. Kiváló nemes fajok.
 Gróf Esterházy Sándor jószág-
 felügyelőségénél Pusztá-Keme-
 nes, u. p. Nemes-Magasi, Vas-
 megye. Ugyanott kapható ke-
 menesi állár 40 fillér-ért, som-
 lai 6-borok 55-120 fillér-ig.
 Ecséri, (balatonmelléki) 6-bo-
 rok 52-60 fillér-ig. Ö-törköly-
 pálnak 100 fillér. Kérjünk Ár-
 jegyzéket! 3922

A legnagyobb állami és első
 díjjal kitüntetve, hercegi
 tiszteletdíj stb.
KOEHLER
FRIGYES
 kertművész és kertépítő
 Kerttechnikai iroda:
 BUDAPEST III.
 VII., Gizella-ut 15. szám,
 (lakás: VII., Csömöri-ut 46.)
 TELEFON: 25-33.

Park, kert stb. tervezése,
 kivitele stb.
 Tajkértészeti képes utmutató
 kívánatra ingyen küldetik.
A Magyar
 gazdaságok és erdőtis-
 ták országos egyesülete
 ajánlja a földirtokos és bérlo
 uraknak állásértelítőt osztá-
 lyánál bejelentett tagjait elha-
 lyozásra. Az os egyben való
 minden felvilágosítás és a köz-
 vetíté teljese díjmentes.
Mezőgazdák
 és erdőtiszták foglalko-
 sák nyugdíjintézte. Res-
 közli biztosításokat: nyugdíjra,
 rokkantsági díj- és özvegyi
 díjra, mezőgazdasági, erdőtis-
 ták és erdőtiszták foglalkozá-
 sának számára a legelősebb
 díjtelekkel, mert nem nyo-
 rászoktatásra alkalmt vállalk.
 Kivánatra alapezbábi díjtáblá-
 nál és bővebb felvilágosítás-
 sal szolgál az igazgatóság:
 Budapest, Körtelök. Ulit-ut
 38. szám

KERTALAKÍTÁSOK
 terv s költségvetés, gyü-
 mölcsták, díszfák, rózsák
 és egyéb falkolal cikkek
 árjegyzék szerint. 5707
PECZ ÁRMIN
 cs. és kir. udvari műker-
 téz és falkola-tulajdonos
 Budapest, VIII., Kálvária-tér 8.
 5707

Eladás
Alkalmi zongoravétel
 Bessenóder
 Schweighoffer Korn-Wirtl
 kiváló mesterek gyártma-
 nyai 200 forinttól feljebb.
 Píannók 160 frt, új zong-
 ora vagy pianó 250
 frttől feljebb minden ár-
 ban zongora ezimbalom-
 hangolások helyben és
 hangolások szakavatott
 vidéken. Szakavatott
 munkások által gyorsan
 olcsón eszközöltetnek.
 Reményi Mihály. A Magyar
 Kir. Zeneakadémia szállí-
 tója Bpest, Király-u. 58.
 5472

300 darab nemes kőrte- és
 almaotvány eladó ipoly-
 nyéken, Haydn Károly ur ker-
 tészetében. 3992

725 holdas nemesi birtok
 Somogyban
 145,000 frtért eladó, rajta lévő
 teher maradhát a birtokon.
 Komoly direkt vevőnek felvilá-
 gosítást ad **Osterreicher**
 Bernát, Nagykanizsán.
 5907/b

Akáczték 1 évesek ezre 3
 korona, 2 évesek 5
 korona, 3 évesek 10 korona, 5
 éves állított gyökérűs, 3
 méter magas, 4-5 centiméter
 átméretű szőlő sorfák száz- 22
 kor, ezre 200 kor. wagonba
 rakva. Szabó Lajos telekés,
 Apostag. 4011

Be
 Kar
 1-ro
 szon
 ágab
 ben
 jó k
 nem
 mert
 legte
 nagy
 levei
 fríz
 nyel
 tait,
 mast
 Haua
 Böde
 Gazo
 gomb
 gazda
 as k
 állón
 mind
 szaga
 tá m
 po as
 nyitv
 vissz
 La on
 ezim-é
 Köny
 val as
 cett-
 rest-
 talik
 nyel-
 bírák
 latok
 Fouca
 adna
 Stumm
 ezim-é
 Tapo
 Szám
 könyv
 teik-
 latsok
 melyk
 nagy-
 Onatpu
 Segéd
 lépése
 feltéte
 falkola
 kezelt
 idob
 nyel-
 nyek b
 felzere
 adatok
 Fern-
 intéző
 Nyitra
 Gépész
 zelésbe
 sági sé
 ban, né
 mellé 19
 teik. A
 nem ká
 megjel
 Grätz
 Kaba
 Segéd
 tik, mel
 korona
 tásból a
 kőrte.
 A pénz
 két évi
 előnyben
 váromlás
 modvány
 kild-
 gróf ur 5
 a rumi
 séghez
 küldendő
 Ispani
 szabó gya
 hibonyitva
 a követke
 daság, p.
 Inok
 nő
 ke-
 Megkivánt
 zetszámol
 sági oklev
 értéségi,
 ban járn
 Ajánla ok,
 adatnak,
 motor
 dendi k.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTINENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legteljesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. BUDAPEST-KELENFÖLD

a budaörsi-uton, a vasútállomással szemben.

Uradalmak figyelmébe!

Vadat

és pedig különösen **nyulat, fácánt és őzet** nagy mennyiségben előnyösen vásárol és a t. uradalmi intézségeket a jelen őszi idényben megtartandó **nagyobb kör- és hajtó-vadászatok várható eredményének előzetes lekötése** iránti **sürgős** ajánlattételre felhívja a **Kecskeméti Kereskedelmi Kiviteli Részv.-Társaság**

Sürgőnyozim: „Express” Kecskemét.

5723

SZABADALMAK, TALÁLMÁNYOK

Ügyeit szakszerűen intézi a világ minden államában **TÖRÖK LÁSZLÓ** okleveles gépészmérnök hites szabadalmi ügyvivő BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 1/c. SZAM. TELEFON 87-02.

HAUPTNER-

féle **állatorvosi műszerek** és mindenféle **mezőgazdasági cikkek**, mint **trókárok, gyomorcsövek, bika-orrkariák** és **vezetőrudak, juh- és marhanyíró ollók** és **gépek, füljelzőfogók** stb.

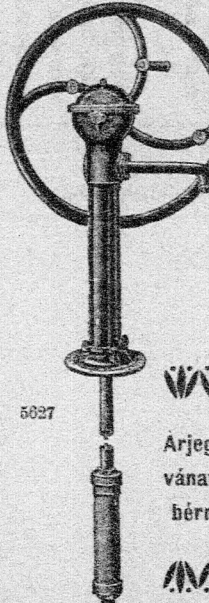
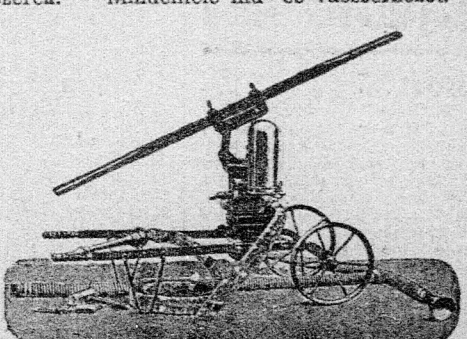
magyarországi vezérképviselője és főraktára **GEITNER ÉS RAUSCH CÉGÉNél** BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 8. sz.

Budapesti szivattyu- és gépgyár részv.-társ.

Budapest, VI., Váci-ut 69.

Alapított 1858 évben. Sürgőnyozim: Szivattyár Budapest.

Gyártási ágazatok: Gazdasági szivattyu berendezési szerkezetek. — Szivattyuk mindennemű célokra. — Gőzszivattyuk és villamosbajtású szivattyuk. — Tűzfecskendők és tartozékai. — Tűzoltósági eszközök és létrák. — Kő-tisztasági szerek. — Mindenféle hid- és vasszerkezet.

Arjegyzéseinket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

PÉNZ

Olcsó törlesztéses- és váltó- kölcsönöket pénzügyintézetnél gyorsan lebonyolítunk.

Nagyobb birtokot és erdőt keresünk sürgős megvételre.

Ügynökök díjaztatnak.

Válaszbélyeg.

Neuschlosz Testvérek

törvényszékiileg bejegyzett cég

Budapest,
Andrassy-ut 15., I. em.

Szatmár,
Deák-tér 7. sz., I. em.

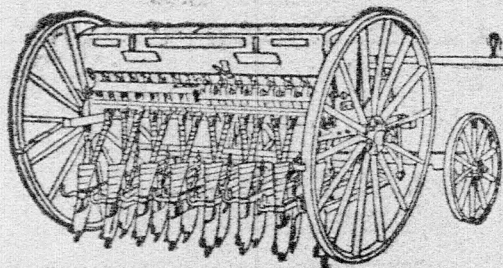
Telefon: 94-53. (Interurban.)

Telefon: 16. sz. (Interurban.)

Mindennemű gazdasági cikkek beszerzési forrása.

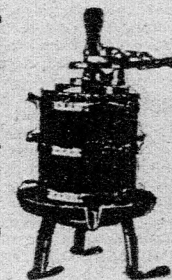
Eredeti „KINCSEM” vetőgépek

alsó- és szabadalmazott felső kiömlési készülékkel.

Kiválóan szilárd alkotású szőlő-zuzók és szőlő-sajtolók

Szücs Ödön-nél Budapest, VI., Nagymező-u. 66.

„Patria” irodalmi vállalat és nyomda: részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. Az Első Magyar Papír-Ipar r.-t. paprosán.